10 let Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě

Michal Kubíček

bakalářská diplomová práce

obor: tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vladimír Birgus

Oponent: Odb. as. Vojtěch Bartek

Institut tvůrčí fotografie Filosoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě

Děkuji za odborné vedení práce prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi, za podklady, které mi poskytl pan Vojtěch Bartek, za přístup k materiálům a kronice ITF Mgr. Jiřímu Siostrzonkovi a všem dalším, kteří se jakýmkoli způsobem podíleli na přípravě této bakalářské diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem tuto závěrečnou bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, jež jsem použil.

V Opavě, dne 1. června 2002

© 2002 Michal Kubíček, Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

Motto:

„O úrovni umělecké školy nehovoří jen technické vybavení, počet svazků v knihovně a množství vydaných vědeckých prací, její kvalitu tvoří hlavně kvalita studentů a pedagogů.“

Obsah

MÍSTO ÚVODU 5

1. CHARAKTERISTIKA 6

2. PREHISTORIE 8

3. STAROVĚK 12

4. NOVOVĚK 16

5. ATMOSFÉRA 30

6. STUDIUM 33

Studované předměty a specializace 37
Charakteristika jednotlivých předmětů 41

7. PROJEKTY 63

Výstavní činnost 63
Publikační a ediční činnost 68
Dokumentární projekty 75
Přehled předmětů, způsob zakončení a počty kreditů 80

8. PEDAGOGOVÉ 82

Přehled pedagogů 89

9. OCENĚNÍ 93

PŘÍLOHY 100

1. Obrazová příloha 100
2. Diplomové práce absolventů 1993 – 2001 118
3. Seznam studentů a absolventů 1990 – 2002 126
4. Přehled předmětů, způsob zakončení a počty kreditů 135

ZDROJE 140

Místo úvodu

Není tomu tak dávno, kdy ve všech zemích bývalého tábora socialismu existovaly jen dvě vysoké školy se specializovaným studiem fotografie. Vedle pražské FAMU to byla pouze Vysoká škola pro grafiku a knižní umění v Lipsku. Dnes je situace diametrálně rozdílná. Jen na území České republiky lze plné vysokoškolské vzdělání v oboru fotografie, pominu-li školy a katedry nabízející fotografii jako doplňkový či vedlejší obor, získat na pěti ústavech. Patří mezi ně již zmiňovaná FAMU, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, dále Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a podle výstižného hesla *„last but not least"* Slezská univerzita v Opavě. A právě o Slezské univerzitě, respektive Institutu tvůrčí fotografie, pojednávají následující stránky. Důvodů, proč právě o Institutu (ITF), je několik. Především se tento ústav dožil v roce 2001 hned dvojího významného kulatého výročí – deseti let trvání coby vysokoškolské instituce a současně slaví třicáté výročí založení předchůdce dnešního ITF - Školy výtvarné fotografie v Brně. Dalším z důvodů je, že já sám jsem na této škole prožil doposud čtyři roky, tedy více než třetinu její novodobé existence a díky vstřícnosti některých pedagogů, kterým bych tímto rád poděkoval, jsem měl šanci vidět ITF nejenom jako běžný student „zpoza školních škamen", ale i jako účastník celé řady mimoškolních akcivit a událostí důležitých pro pochopení genia Institutu. Důvodem je jistě i fakt, že pokud má skutečně cenu psát o některé z nově vzniklých vysokých škol, jež se zabývají fotografií, pak je to právě Institut tvůrčí fotografie. Bezesporu nad ostatními totiž vyniká svým významem a přínosem české, ale i polské a slovenské fotografii, čemuž nakonec napovídá dnešní a jistě i budoucí vývoj.

V Ostravě dne 1. června 2002

Michal Kubíček

1

Charakteristika

Slezská univerzita, respektive Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (ITF), se specializuje na kombinované studium oboru tvůrčí fotografie. Jako jediná škola umožňuje absolvovat bakalářský i následný magisterský program Filmové, televizní a fotografické umění a nová média při zaměstnání či studiu na jiné škole.

Ostatní školy, s výjimkou nedávné zhruba tříleté epizody s obnovením tzv. externího studia na pražské FAMU[1], ovšem otevřeném bez řádné akreditace a dnes tedy již opětovně zrušeném, nabízejí pouze studium denní, což do značné míry omezuje určité skupiny zájemců, především pak profesionálně a ekonomicky činné fotografy případně studenty denního studia jiných škol.

O výhodách kombinovaného studia není jistě třeba se příliš rozepisovat. Řada známých absolventů FAMU (Zdeněk Lhoták, Martin Hruška, Aleš Kuneš, Dušan Šimánek, Pavel Mára, Vladimír Židlický, Ľubo Stacho, Václav Podestát, Blanka Chocholová a další) také studovala tímto způsobem.

I přesto se objevují, především mezi „klasickými" výtvarnými umělci, odpůrci tohoto typu studia. Vyplývá to z jejich neinformovanosti a mylného předpokladu, že fotografii je podobně jako ostatní výtvarné obory potřeba co nejvíce svázat s výukou v ateliérech, potažmo s pedagogem. Veliká část tvorby fotografů se však odehrává mimo ateliéry – v plenéru, v různých lokalitách. Jak říká jeden z pedagogů ITF Aleš Kuneš – se svým fotoaparátem je každý sám. Těžiště práce

[1] *Samostatná katedra fotografie vznikla na pražské FAMU 1. 10. 1975, možnost studovat fotografickou specializaci na katedře filmového a televizního obrazu existovala už od roku 1960. Největší zásluhu na tom, že na FAMU vzniklo samostatné studium fotografie, má profesor Ján Šmok (1921-1997), který se také stal jejím prvním vedoucím a katedru vedl až do roku 1987.*

pedagoga pak v takovém případě leží především v konzultacích jednotlivých zadání tvůrčích počinů a také v konzultacích průběžných výsledků a konečného díla. Ty z úkolů, které vyžadují specifický dohled a okamžitou radu pedagoga, se řeší na pravidelných workshopech přímo v ateliéru nebo plenéru.

Kombinované studium však není jediný důvod, proč zájemci přicházejí právě na tuto školu. Dalším je především v posledních letech rozmáhající se věhlas ITF nejenom na poli tvůrčích úspěchů jeho absolventů a pedagogů na nejrůznějších tuzemských i zahraničních fotografických soutěžích, výstavách a přehlídkách, ale také rozsáhlá a svým způsobem unikátní vystavovatelská, projektová a publikační činnost. V neposlední řadě je to pak ojedinělá atmosféra, jež na škole vládne. ITF se přitom nesnaží být ostatním vysokým tuzemským školám konkurentem, naopak, vybudovala si svůj tvůrčí i pedagogický styl. Styl natolik zajímavý, že jej před časem přejala Akademie výtvarných umění v Poznani pro vlastní obdobné kombinované studium fotografie.

Tento typ studia není přínosem pouze pro studenty, ale také pro řadu pedagogů. Je velmi pravděpodobné, že mnozí z nich by nikdy denní formou výuky nevyučovali, a to pro časovou zaneprázdněnost svou volnou nebo komerční tvorbou, ale také svou lokalizací, kde pracují a působí.

„Organizace studia a nakonec i samotný studijní program nezastírají značnou inspiraci zkušenostmi z katedry fotografie pražské FAMU - studium je podobně univerzální, klade také důraz nejen na praktická cvičení a volnou tvorbu, ale i na dobrou orientaci v dějinách a teorii fotografie, a obdobně není koncipováno jako studium ateliérové, vedené jediným učitelem, nýbrž jako studium, v němž se ve výuce střídá celá řada odborníků na různé oblasti fotografické praxe a teorie,“ říká vedoucí pedagog ITF Vladimír Birgus.

2

Prehistorie

Škola výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů

Historie Institutu tvůrčí fotografie se začala psát v sedmdesátých letech dvacátého století, kdy v tehdejším Československu vedle FAMU existovalo jen několik odborných středních škol a učilišť umožňujících zájemcům vzdělání ve fotografii. Fungovalo zde silné hnutí amatérské fotografie, a tak rozšířené byly především nejrůznější fotografické kurzy, krátkodobá školení a kroužky při jednotlivých kulturních střediscích, lidových školách umění, lidových konzervatořích a podobně.

Ve většině případů se jednalo především o vyšší amatérskou úroveň. Z toho se odvíjelo i zaměření a výsledky, které preferovaly před kreativní a výtvarnou rolí fotografie spíše technickou stránku. Výjimky zde samozřejmě byly, například LŠU Biskupská v Praze, kde vyučoval profesor Ján Šmok, nicméně faktem bylo, že ojedinělé snahy vytvořit jakési vyšší vzdělávací zařízení pro fotografy – amatéry[2] ze strany státních orgánů se až do počátku sedmdesátých let minuly účinkem.

Konkrétní obrysy tak získala především aktivita Svazu českých fotografů (SČF) respektive pedagoga a vedoucího oddělení užité fotografie na brněnské Střední uměleckoprůmyslové škole Karla Otty Hrubého. Myšlenku na založení

[2] *Např. v roce 1962 ministerstvo školství pověřilo Ericha Einhorna, aby zpracoval metodiku a návrh zajištění výchovy amatérských fotografů.*

samostatné školy pro fotoamatéry přitom K. O. Hrubý živil inspirací z pedagogického zařízení v Mnichově, které poskytovalo korespondenční formou posluchačům rady renomovaných fotografů, kteří „na dálku“ hodnotili studentské práce.

Škola výtvarné fotografie (ŠVF) jako nejvyšší stupeň systému vzdělávání fotoamatérů, v němž se vedle korespondenčního hodnocení cvičení stále více uplatňovaly i osobní konzultace, začala své služby fotografům nabízet 4. září 1971 v Brně. Vedoucím pedagogem se stal právě K. O. Hrubý. Ten zůstal v čele ŠVF (později Institut výtvarné fotografie - IVF) po dalších sedm let. Výuka fungovala zpočátku v prostorách brněnského Městského kulturního střediska na Radniční ulici číslo 4, jednodenní konzultace se konaly v sobotu. Zápisné činilo 50 korun a ročník vyšel na 700 korun. Pedagogický plat sestával v průměru z 1200 korun ročně (400 Kčs hrubého za konzultaci).

Posluchači, kterých bylo přijato do prvního ročníku 45, museli během dvouleté výuky zvládnout řadu různých témat. Předměty probíhaly v tříměsíčních intervalech a výuka jednotlivých oborů se nepřekrývala. V průběhu dvou desetiletí tak škola vychovala řadu kvalifikovaných absolventů, kteří se dobře uplatnili v mnoha oblastech fotografie. Mezi studenty patřila řada dnes známých osobností nejenom fotografického života – Ondřej Neff, Rudolf Jung, František Zvardoň, Viera Sláviková, Jaromír Čejka, Pavel Pecha, Wojciech Praźmowski, Romuald P. Sakowicz, Zbyněk Illek, Petr Šimr, Zdeněk Stolbenko Milan Dušák, Jiří Cajska a další. Mnozí absolventi se posléze sami stali pedagogy Institutu, například Jindřich Štreit, Petr Velkoborský a Václav Podestát. Patří mezi ně i Vojtěch Bartek. Ten se později stal jako tajemník ITF jednou z nejdůležitějších postav školy, když se mj. zasadil o začlenění školy do organizační struktury nově vznikající opavské Slezské univerzit. Ještě za dob Š(I)VF také organizoval tzv. beskydské konzultace, což byla většinou závěrečná setkání celého ročního turnusu v rekreačním středisku v Beskydech. Právě tam, konkrétně v Kunčicích pod Ondřejníkem, v rekreační chatě ostravského dolu Rudý říjen, kde pracoval výše zmiňovaný Vojtěch Bartek, byla mj. předána v roce 1973 i osvědčení první generaci absolventů.

Vojtěch Bartek říká: „K. O. Hrubému z Brna se podařilo uvést v život do té doby u nás nezvyklý způsob vzdělávání, založený na určitém výběrovém systému, kdy uchazeč předkládal svou kolekci fotografií jako vstupní informaci o své dosavadní fotografické práci a také o novém obsahovém záměru. Frekventant se nejen zúčastňoval určitého typu vzdělávaní, ale také plnil zadané úkoly na dané téma a jeho formu. Škola výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů tak přinesla do dosavadní mimoškolské vzdělávací praxe prvek, který se okamžitě

ujal. Stala se pro řadu autorů jakýmsi prvním systematickým fotografickým učilištěm, kde nebyla ve vzdělávaní prioritou technika, ale jeho forma a obsah."

Do pedagogického sboru se postupně podařilo K. O. Hrubému, jenž sám vyučoval krajinu a reklamní fotografii, získat řadu zkušených fotografů včetně vynikajícího teoretika výtvarného umění a fotografie docenta Václava Zykmunda, který se věnoval výuce zátiší a techniky fotografie. Na škole vyučovali také Josef Tichý (speciální techniky), Antonín Hinšt (reportáž) a Jaroslav Vávra (portrét). Později se přidal Milan Borovička (portrét), Vojtěch Sapara (speciální techniky) a následně i Miroslav Bílek (krajina). Po emigraci A. Hinšta přišel na školu brněnský fotograf Miroslav Myška.

Závěr školního roku 1974/1975 se již konal z kapacitních důvodů v Rožnově pod Radhoštěm[3], v druhém hornickém rekreačním středisku dolu Rudý říjen, a ke studiu na škole se přihlásilo 300 zájemců. Nakonec bylo přijato 48 uchazečů, mezi nimi i první zahraniční student z Polska[4]. Zájem posluchačů a absolventů o studium byl tak velký, že byl otevřen i třetí ročník specializující se na barevnou fotografii.

V roce 1975 přišla první krize. Posluchači totiž díky názvu „Škola výtvarné fotografie" dostávali slevu na jízdné, jednomu z revizorů to však připadalo podezřelé, a tak se začalo pátrat po tom, jaký má škola vlastně status. Během vyšetřování se zjistilo, že škola není oficiálně uznána ministerstvem vnitra, a tak se jedná de facto o ilegální instituci. Během jednoho roku se vše urovnalo, změnil se název na Studium výtvarné fotografie Ústředního výboru Svazu českých fotografů a do osnov se zařadil předmět „Úloha fotografie v socialistické společnosti", který vyučovala Eva Horská, šéfredaktorka Čs. fotografie. Studentem se mohl stát pouze člen svazu.

O dva roky později rezignoval na své místo ze zdravotních důvodu K. O. Hrubý a na přechodnou dobu se stal vedoucím pedagogem tajemník SČF Bohumil Kabourek. Poté, co následkem sporů se Svazem dostal výpověď, se měl stát vedoucím pedagogem Jaroslav Vávra, ten však umřel a na rok se vrátil čela nemocný K. O. Hrubý. Současně na školu přišel z pražské FAMU vyučovat také Miroslav Vojtěchovský. Od roku 1982 se na Hrubého doporučení stal vedoucím IVF pedagog FAMU Vladimír Birgus. Spolu s ním začali vyučovat ve škole i další „famáčtí" pedagogové - například Antonín Braný, Tomáš Fassati, později Aleš Kuneš.

„Když jsem v roce 1982 převzal po K. O. Hrubém vedení Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů, rozhodl jsem se především pro výrazné rozšíření prostoru pro přednášky, semináře a osobní konzultace a z typicky

[3] *V roce 1985 se na příštích šest let přesouvá výuka do rekreačního střediska Tonak na Horní Bečvě.*
[4] *Již zmiňovaný Wojciech Prażmowski.*

korespondenčního studia se třemi jednodenními konzultacemi a jedním víkendovým závěrečným setkáním se přešlo ke kombinovanému studiu s pravidelnými dvoudenními a později třídenními konzultacemi. Možnost korespondenčního hodnocení úkolů byla zachována," vzpomíná Vladimír Birgus. Jak podotýká, ke zvýšení úrovně školy výrazně přispěla skutečnost, že zde v 80. letech začali vyučovat kromě zkušených dlouholetých pedagogů Miloslava Stibora, Milana Borovičky, Vojtěcha Sapary, Miroslava Bílka a Miroslava Myšky také mladší absolventi FAMU – již zmiňovaní Miroslav Vojtěchovský, Antonín Braný, Tomáš Fassati a Aleš Kuneš. Do všech ročníků byla také zavedena výuka dějin a teorie fotografie a dějin výtvarného umění a výuka v původně nástavbovém třetím ročníku, dříve zaměřená na barevnou fotografii, začala mít daleko širší obsah směřující k vypracování reprezentativní závěrečné práce.

„Pro tehdy mladého Birguse to na jedné straně byla výzva, ale na druhé se musel potýkat s určitou konzervativnosti vedení Svazu českých fotografů, které si sice tuto vzdělávací sekci považovalo, ale také se snažilo různými administrativními a ekonomickými prvky nejen kontrolovat, ale určovat např. strukturu přednášených témat či personální obsazení," vzpomíná Bartek.

3

Středověk

Institut výtvarné fotografie při Slezské univerzitě v Opavě – 1990-1992

Počátkem devadesátých let zejména s prudkým rozvojem reklamy a propagace, vznikem mnoha nových periodik a nakladatelství, rozšířením počtu soukromých středních škol s výukou fotografie, rostoucím zájmem o dekorativní fotografii pro interiéry, ale i o sběratelství fotografií, se prudce zvýšila poptávka po kvalifikovaných fotografech, teoretících a učitelích fotografie a obrazových redaktorech.

Situace, kdy vysokoškolské vzdělání v oblasti fotografie poskytovala pouze pražská FAMU, tak nemohla být do budoucnu udržitelná. Institut výtvarné fotografie měl jedinečnou možnost a dobrou startovní pozici pro dosažení ambiciózního cíle – stát se z původně zájmového kurzu při Svazu fotografů plnohodnotným vysokoškolským zařízením[5].

Na podzim roku 1989 pracoval Vojtěch Bartek v opavském Okresním kulturním středisku jako odborný pracovník pro fotografii, film a výtvarné umění. Právě tam se setkával s lidmi, kteří se snaží vzkřísit po mnoho let zamlčovanou myšlenku na vytvoření vlastní opavské univerzity. „Krátce po revolučních dnech listopadu 1989 vznikla v Opavě – centru českého Slezska, iniciativa k založení regionální univerzity. Hledal se její obsahový program," popisuje Bartek. Jedním

[5] *Následně se začala fotografie vysokoškolské úrovně vyučovat i na dalších školách – např. na Fakultě užitého umění a designu ústecké Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. V roce 1995 byl založen Ateliér fotografie na katedře grafiky pražské Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Především reklamní tvorbou se začala zaobírat v roce 2002 založená Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Jako vedlejší obor nabízí fotografii i Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně.*

z hlavních iniciátorů vzniku nové univerzity byl opavský rodák a pedagog ostravské Vysoké školy báňské RNDr. Dalibor Fronček. „Ten mě 5. prosince 1989 navštívil, seznámil s touto iniciativou a přišel s podnětem, zda bych nevypracoval nějaký návrh vzdělávacího oboru na tehdy zamýšlenou *Univerzitu svobodných učení*. Přesně za měsíc, 5. ledna 1990, jsem předložil skupině lidí kolem Frončka li zaměstnanců tehdejšího Slezského muzea v Opavě a Slezského ústavu Československé akademie věd, první obsahový záměr, který vycházel z poznatků národních a mezinárodních přehlídek audiovizuální tvorby DIAFON Opava a ze znalosti stavu fotografického pracoviště a fotografických sbírek Slezského muzea a chodu Institutu výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů. Bral jsem tato jednání, která se uskutečňovala hlavně na Okresním kulturním středisku v Opavě, jako určitou euforii vzniklé situace v zemi a svým způsobem jsem vzniku univerzity v Opavě nevěřil. Objevovaly se totiž často nereální návrhy, které mnohdy jen kopírovaly profesní zaměření zainteresovaných aktérů. Většinou neměly žádný nebo v krajní míře okrajový základ pro vznik nejen studijních oborů, jejich naplnění a praktické uplatnění. Tak byl např. předložen návrh na vznik tělovýchovné fakulty, nebo fakulty duševní hygieny," říká Bartek.

V únoru 1990 se Bartek telefonicky spojil se stávajícím vedoucím Institutu Vladimírem Birgusem a informoval ho o vzniklé situaci v Opavě a navrhl mu, zda by se nechtěl Institut výtvarné fotografie začlenit do nově vznikajícího státního vysokoškolského pracovitě. Birgusova okamžitá reakce byla pozitivní. Tehdy již měl Institut výtvarné fotografie nejenom kvalitní pedagogický sbor, ale i náročný studijní program a řadu vynikajících absolventů, dobře se uplatňujících v rozličných odvětvích fotografie i fotografické pedagogiky. Na FAMU navíc distanční studium nefungovalo, takže pro mnoho fotografů, kteří si z různých rodinných, finančních i jiných důvodů nemohli dovolit navštěvovat denní studium, byla cesta ke získání vysokoškolské kvalifikace v oboru velice složitá.

Během června tak vznikala koncepce výuky a studijních programů. Aby mohla ještě týž rok začít výuka, bylo nutné ve velmi krátké době materiály předložit ministerstvu školství a Akademickému senátu Masarykové univerzity v Brně ke schválení. „Byly chvíle, kdy jsem chtěl od projektu odstoupit, protože pro řadu akademických pracovníků byla navrhovaná forma studia oboru výtvarné fotografie a částečně také struktura studia nepřijatelná. Nebyli schopni akceptovat formu kombinovaného studia a klonili se pouze k tradiční zavedené formě denní výuky, kterou prosazovali. Oporou při těchto jednáních nám byl nejen doc. Přemysl Záškodný, ale i pozdější děkani prof. Zdeněk Stuchlík a doc. Jiří Urbanec," vzpomíná Bartek.

Oponentní (akreditační) řízení proběhlo v posledních dnech června 1990 na Pedagogické fakultě v Ostravě v nesmírně bouřlivém prostředí, kdy se projevila snaha zvrátit situaci a zamezit otevření studia v Opavě. Pouze zásah ministra školství a jeho pověření na dalších pracích pro tehdejšího rektora Masarykovy univerzity v Brně prof. PhDr. Jiřího Jelínka, DrSc., z Brna, s cílem otevření studia na podzim roku, odvrátil doslova kritickou situaci. Právě zde vystoupil doc. PhDr. Jiří Urbanec, CSc., s velmi ostrým a s důrazným stanoviskem na zhodnocení dosavadních přípravných prací. Následné oponentní (akreditační) řízení již proběhlo v klidnějším a konstruktivním duchu. Byla sice přednesena řada výhrad k materiálům, které byly posuzovány pro obor výtvarné fotografie, ale podpora předsedy komise prof. Kučery, děkana teologické fakulty Univerzity Karlovy, měla váhu konečného rozhodnutí a otevření studia oboru výtvarné fotografie v Opavě bylo doporučeno.

Po dvaceti letech působení při Svazu českých fotografů se IVF stal počátkem školního roku 1990/1991 součástí Katedry literární vědy, muzeologie a fotografie Filozofické fakulty v Opavě při Masarykově univerzitě v Brně, pozdější Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě.[6] ITF začal poskytovat regulérní tříleté vysokoškolské kombinované bakalářské studium.

28. září 1990 – po deseti měsících intenzivní práce, nastoupilo do prvního ročníku 35 posluchačů. Vedle studentů z Prahy a de facto celých Čech, se přihlásila i řada zájemců ze Slovenska, více než polovina pak pocházela z Moravy a Slezska.

Během čtyř třídenních konzultací, které se konaly v tříměsíčních intervalech, získávali posluchači podobně jako předtím, než škola získala statut vysokoškolského ústavu, znalosti v oblasti výtvarné fotografie, vyučovali se i základům fotoreportáže, dokumentární fotografie či fotografie užité (reklamní), grafické a typografické tvorby, věnovali se fotografii po teoretické stránce, ať už v oborech teorie fotografie, kritiky, historie nebo technologie, exponometrie a senzitometrie. Mezi nové obory patřily také dějiny výtvarného umění, psychologie umění a sociologie.

Následující rok **1991/1992** nastoupilo do studia šestatřicet nových posluchačů prvního ročníků, mezi nimi například Irena Armutidisová, později označovaná jako první absolventka magisterského studia, či Jiří Votýpka, který se stal několik let poté přímo pedagogem ITF. Geograficky je plejáda posluchačů opět rozvětvená, od Čech, přes Moravu až na Slovensko. Počet posluchačů druhého ročníku se snížil na třiatřicet.

[6] *Právní nositelkou příprav vzniku Slezské univerzity se stala Masarykova univerzita v Brně, jejíž Akademický senát rozhodl 17. září 1990 o zřízení obou fakult. O rok později, 28. září 1991 byla na základě zákona České národní rady číslo 341/1991 Sb. zřízena Slezská univerzita v Opavě.*

Některé předměty z osnov zmizely – např. Zvláštní fotografické postupy, vyučované Vojtěchem Saparou[7], naopak přibyly Neklasické fotografické postupy a Technologie fotografie Petra Velkoborského. Vojtěch Bartek přestal přednášet své audiovizuální techniky, posledním rokem vyučoval T. Fassati svůj Seminář teorie a distribuce fotografie, naopak se začala vyučovat sociologie, kterou přednáší na Bartkovo doporučení nově příchozí pedagog Jiří Siostrzonek. Významným mezníkem, především pro uznání na poli odborném, byl příchod zřejmě nejslavnějšího československého pedagoga fotografie profesora Jána Šmoka, který začal vyučovat studenty Stavbu a skladbu fotografického obrazu, Teorii sdělování, Seminář teorie a distribuce fotografie a Umělé světlo ve fotografii. Taktéž „nový“ Jindřich Štreit zahájil výuku Dokumentární fotografie, Miroslav Myška začal studenty druhého ročníku připravovat na komerční tvorbu Užitou a reklamní fotografií. Celkový počet vyučovacích hodin se zvýšil na 376.

[7] *Předmět ještě z dob „předvysokoškolského“ Institutu.*

4

Novověk

Institut tvůrčí fotografie 1992-2000

Nároky na fotografii s sebou přinášejí také nároky na inovaci. Struktura nejenom výuky, ale také výstupů a posluchačů se začíná měnit. Nastává odklon od tradičnější výtvarné fotografie a sílí tendence dokumentární fotografie a dalších „nevýtvarných" stylů fotografie. Význam se přikládá především fotografii kreativní, fotografii tvůrčí. Změna názvu tak je zcela přirozená. Institut VÝTVARNÉ fotografie se změnil na Institut TVŮRČÍ fotografie.

Školní rok **1992/1993** začal již pod novým názvem – **Institut tvůrčí fotografie**. Konzultace se přestěhovali z rekreačního střediska Tonaku o několik set metrů dál, do objektu pekáren Rališka. O netradiční výuce na „chatě" o několik let později napsal ve svém článku mapující dění na Slezské univerzitě reportér časopisu Reflex Andrej Bán: „Pýchou univerzity je Institut tvůrčí fotografie. Na moravsko-slovenském pomezí, v podnikové chatě pekáren na Horní Bečvě se v trepkách u světýlek diaprojektorů každé dva měsíce setkávají se svými studenty přední čeští teoretici a fotografové."

Bylo představeno nové logo podle návrhu Josefa Válka, vizuálně se však příliš od předcházejícího neliší. Opět se v grafické značce, která je koncipovaná do kaligraficky vyvedeného horizontálního oválu, objevuje irisová clona a tři začáteční písmena ústavu. *(viz obrazová příloha)*

Do prvního ročníku přišlo osmadvacet studentů, mj. například Tomáš Pospěch, který později sám začínal v roce 1997 vyučovat po zesnuvším profesoru Jánu Šmokovi Stavbu a skladbu fotografického obrazu. Celkem obor navštěvalo 86 studentů. K výuce se vrátil Vojtěch Bartek, který spolu s Danicou Orvanovou přednášel Typografii a užitou grafiku. Psychologii umění přebral od Heleny Záškodné Jiří Siostrzonek, z pedagogického sboru odešel Josef Válek a Karel Cudlín (na jeho místo nastoupil J. Štreit). Naopak právník Michal Mazanec přednášel svých osm hodin ve třetím ročníku Právní otázky fotografie. Pro třetí ročník byla zároveň zavedena novinka – volitelné předměty. Byly dva – Audiovizuální technika a počítačová grafika a DTP (Bartek, Orvanová) a Fotografie architektury (Myška, Braný). Jeden z volitelných předmětů, přičemž oba byly ukončeny pouze zápočtem, byl pro splnění ročníku povinný. Vedle toho byla předepsána i bakalářská závěrečná zkouška, a to včetně předložení bakalářské práce.

Školní rok **1993/1994** představil „Výtvarné – uměnovědní studium“ čtyřiceti novým studentům. Byl mezi nimi také Evžen Sobek, později jeden z nejvýraznějších studentů Institutu zaměřených na dokumentární fotografii. Celkový počet se oproti minulému školnímu roku zvýšil o deset - na 96.

V říjnu 1993 proběhly první obhajoby bakalářských prací na ITF a zúčastnilo se jich celkem 12 absolventů třetího ročníku.

Současně začal vznikat na teoretické bázi jeden z nejvýznamnějších a nejvýraznějších fotografických projektů, které provázely historii ITF. Projekt „Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století,“ vyšel z myšlenky, že by se dokumentární fotografie měla vyučovat podobně na praktické bázi „tvůrčích dílen“ jako je to například u reklamní a módní fotografie.

V zákulisí se již usilovně pracovalo na zřízení magisterského studia. Vědecká rada FPF SU slovy docenta Zdeňka Stuchlíka projednala návrh na zřízení magisterského studia v dubnu 1994 a konstatovala, že na fakultě existují dobré podmínky pro zajištění tohoto studia s tím, že by mohlo být v praxi uvedeno již ve školním roce 1995/1996.

Profesor Martin Černohorský, tehdejší rektor Slezské univerzity, tedy na přelomu roku 1994/1995 předložil Akreditační komisi vlády České republiky mnohastránkové podklady pro rozšíření studia o magisterskou dvouletou nástavbu. Akademickou obcí byl, jak vyplývá z posudků jednotlivých pedagogů z ostatních (nejenom tuzemských) vysokých škol, návrh obecně velmi vřele přivítán. K návrhu se vyjádřil např. Viktor Kolář, coby uznávaný fotograf, který ve svém posudku uvedl: „Vítám návrh na zřízení magisterského studia oboru tvůrčí fotografie…..hlavně proto, že: tím dojde k vytvoření příznivého ovzduší pro postupné eliminování zdejšího, pro ostravskou oblast typického

primitivismu…“ Antonín Dufek z Moravské galerie pak poukázal ve svém posudku, že distanční forma vzdělávání fotografie má u nás relativně dlouho tradici, nikdo však neočekával tak extremní zájem o formu tohoto studia a její dobré výsledky. „Institut tvůrčí fotografie má nezastupitelnou roli i v tom, že umožňuje přístup ke vzdělání zájemcům ze všech věkových vrstev společnosti,“ uvedl Dufek. „Návrh na zřízení magisterského studia je velmi dobře programově vybaven a domnívám se, že přispěje k obohacení studijních možností na budoucí výchovy fotografů a i teoretiků fotografie,“ vyjádřil se doc. Jiří Kroupa, vedoucí Semináře dějin umění na FF Masarykovy univerzity v Brně. Pozitivně se k otevření vyšší formy vzdělávání postavily i další osobnosti české i zahraniční fotografie, profesor Vojtěchovský, profesor Šmok nebo profesor Akademie výtvarných umění v Poznani Stefan Wojnecki. Naopak proti magisterskému studiu distanční formou byl tehdejší rektor AVU Milan Knížák, který přes fakt, že podobným způsobem funguje výuka zhruba na dvaceti zahraničních univerzitách, tvrdil, že se jedná o nesmysl v zahraničí nemající obdoby…

Naštěstí Akreditační komise vády ČR měla jiný názor, a tak bylo v dubnu 1995 následné magisterské studium jednohlasně schváleno. Bylo proklamováno, že magisterské studium je určeno pouze nejlepším absolventům dosavadního bakalářského studia na ITF. Do prvního ročníku, jenž se otevírá vždy ob jeden rok, se přijímá maximálně 5 až 8 posluchačů. Přijati mohou být po úspěšném složení zkoušek i absolventi obdobně zaměřeného studia fotografie z dalších vysokých škol v republice, kteří nemohou z rodinných, osobních, finančních i jiných důvodů pokračovat v denním studiu. Paradoxně však při rozhodování vedle osmi kladných posudků pomohl i zmiňovaný dopis Milana Knížáka, jehož arogantní tón a výrazy jako „podivný obor tvůrčí fotografie“ vyvolaly u rektorů, děkanů a profesorů ostatních vysokých škol o to větší podporu návrhu.

Ve školním roce **1994/1995** bylo přijato do bakalářského 37 nových studentů. Všíml si toho i deník Moravskoslezský den, který v rozsáhlém článku referoval mj. o faktu, že studium neláká pouze zájemce z tuzemska, ale také zahraničí[8]. „Do dvoukolového přijímacího řízení sestávajícího z nezbytných talentových zkoušek a testů, které prověřují znalosti fotografů z dějin fotografie, umění, hudby, literatury a filmu, vstupovalo celkem 120 zájemců. „Talent“ objevili v Opavě u 80 milovníků objektivu a přes testy a závěrečné pohovory prošlo zmiňovaných 37 studentů,“ uvádí autorka v reportáži. Celkem studovalo na ITF již 104 studentů.

28. října 1994 proběhla v jedné z obcí na Hlučínsku – Sudicích první výstava z projektu Lidé Hlučínska 90. let 20. století. Jak pamětníci tvrdí, zahájení bylo

[8] *Tehdy se stále ještě jednalo o ojedinělé počty zájemců ze zahraničí, převládali posluchači ze Slovenska a Polska. Koncem 90. let se počet zahraničních studentů konsolidoval zhruba na čtvrtině z celkového počtu.*

„epochální“, zvláště když srnčí pochoutky a pivo platil pan starosta a calvados dodal místní pan farář z vlastní produkce…

Během konzultace 17. prosince 1994 se konala „Smuteční rozlučková tryzna“ za „zesnulou“ chatu Tonak. Duchem a iniciátorem podobných událostí, ať už to byly (ne)oficiální imatrikulace, večírky, vánoční besídky, pálení čarodějnic, pravidelné oslavy narozenin pedagogů apod., byl vždy mistr okamžitých režií a improvizací, neúnavný organizátor Jiří Siostrzonek. Podobné akce, jako například šlehačková bitva, indiánské či havajské večery, parodie spartakiád, Pobřežních hlídek nebo nekonečných mexických telenovel byly sice možná pro nezasvěcené a kolemjdoucí, které však kdykoli neváhal Siostrzonek do děje okamžitě zapojit, poněkud nepochopitelné, ale pro studenty a pedagogy znamenaly a znamenají ono potřebné koření oživení pravidelných beskydských konzultací, bez nichž by ITF prostě nebyl tím, čím dodnes je. Z vlastní zkušenosti pak mohu jen potvrdit, že podobné večery, jejichž jen velmi střízlivý popis by mohl zaplnit samostatnou kapitolu této práce, se stávají nezapomenutelnými zážitky a pevnými spojovacími články mezi studenty i pedagogy navzájem. Možná právě tato setkání, často probíhající až do pozdních nočních respektive brzkých ranních hodiny, jsou tím, co tuto školu natolik odlišuje od ostatních školských zařízeních. Přátelské vztahy a neformální atmosféra se pak o to více promítají do kvalitní spolupráce a bezesporu patří mezi největší devízy tohoto zařízení *(více v kapitole Atmosféra).*

K přesunu z Tonaku na nové působiště vyjímám z dopisu Vladimíra Birguse studentům datovaném 23. listopadu 1994: „…se směsí nostalgie a radosti Vám mohu definitivně oznámit, že na příští konzultaci ITF se nesejdeme už jako tolikrát v Tonaku alias Triu, ale v hotelu Pekárny na Horní Bečvě, kde budeme mít dvoulůžkové pokoje se sprchou a WC i všechny naše oblíbenosti včetně dlouho otevřeného baru. Sami uznáte, že sadistické metody nového majitele Tria byly stále ukrutnější a málokdo z nás je asi zvědavý na jejich další tvrdnutí…“

„Imatrikulace“ – uvítání nových studentů do rodiny ITF proběhla v duchu úderníků. Na hřišti vedle Rališky cvičila nefalšovaná spartakiáda. Osazenstvo bylo obzvláště významné, organizátorům velkopřehlídek na Strahově se o podobných hostech ani nezdálo, předcvičovala totiž legenda české fotografie aktu Miloslav Stibor a asistoval mu světoznámý dokumentarista Jindřich Štreit…

Zajímavý počin, díky němuž se začalo o Institutu tvůrčí fotografie hovořit více i v odborných kruzích, a kdy se začalo upozorňovat na fakt, že na této škole pracuje a rodí se řada zajímavých talentů tuzemské fotografie, byla série výstav „Nová jména“. Nové a mladé autory se rozhodl představovat Pražský dům fotografie na přelomu roku 1994 a 1995. A tak se prostory galerie v Husově ulici zaplnily fotografiemi studentů ITF například v únoru 1995, kdy své práce uvedli mj. dokumentaristé Vladimír Ondračka, Václav Podestát a Jan Schejbal. Ještě

před nimi se v týž prostorách se svými spíše výtvarně laděnými fotografiemi představili např. Jaroslav Malík, Tomáš Macíček a Lada Křesadlová. Dokumentuje to úryvek z recenze výstavy v Denním telegrafu: „Překvapením může být, i to, že tři ze čtveřice jsou studenty a absolventem Institutu tvůrčí fotografie při Slezské univerzitě. Po pražské FAMU se za několik let existence začíná patrně profilovat další fotografická vysoká škola, kde se vyplácí mladou fotografii sledovat pozorněji.“

V březnu 1995 byl zahájen provoz Kabinetu fotografie při Slezském zemském muzeu v Opavě (SZMO). Za myšlenkou vzniku Kabinetu stál vedle vedení ITF také bývalý absolvent a zaměstnanec SZMO Luděk Wünsch. Zatímco muzeum vlastnilo rozsáhlé fotografické sbírky, snahou školy bylo zase prezentovat ve městě kvalitní fotografické výstavy současných autorů. Prvním vystavujícím v prostorách na opavské Ostrožné ulici byl záměrně první absolvent FAMU a současně i pedagog této školy Pavel Dias se svou „poezií všedního dne“. Následující výstavu do Kabinetu přivezl Václav Podestát, absolvent „předuniverzitního“ Institutu, ale také FAMU a shodou okolností později pedagog ITF. Třetím fotografem, který se zde představil, byl se svými hravými zátišími a instalacemi asambláží Aleš Kuneš, další pedagog Institutu.

Počátkem roku 1995 si všiml ITF i FOTOGRAFIE – MAGAZÍN. Ve svém prvním čísle uveřejnil celostránkový rozhovor s vedoucím pedagogem Vladimírem Birgusem ilustrovaný fotografiemi Antonína Cikánka a Martina Smékala. Autorka (Věra Matějů) připomíná v krátkosti historii Institutu a zajímá se především o specifiku ITF ve vztahu k dalším možnostem vysokoškolského studia fotografie.

„Institut má s katedrou fotografie FAMU společných nejenom několik pedagogů, ale i univerzální zaměření studijního programu a mnoho podobných cvičení. Nezapíráme, že jsme se v mnohém inspirovali systémem výuky na FAMU a řadou pedagogů pro různé obory i s univerzálním záběrem praktických cvičení ve všech důležitých druhů výtvarné, intermediální, dokumentární, reportážní a užité fotografie. Na FAMU ovšem v současnosti existuje výhradně denní studium a na Institutu tvůrčí fotografie pouze studium distanční, kombinující specifickou formu korespondenčního studia a běžného studia dálkového s pravidelnými konzultacemi. Školy se tak mohou ve svém zaměření doplňovat,“ vysvětluje v rozhovoru Birgus.

V květnu roku 1995 „pronikl“ Institut v osobách Blanky Chocholové a Vladimíra Birguse, kteří stáli za organizací a sestavením výstavy „Hořká léta – Evropa 1939-1947 očima českých fotografů“, až na Pražský hrad. Výstava proběhla v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu a slavnosti, kterou uspořádala Kancelář prezidenta republiky v Královské zahradě, se zúčastnil prezident Václav

Havel, tehdejší ministr kultury Pavel Tigrid a řada osobností kulturního a politického života. Výstava byla nakonec pro velký zájem prodloužena a ITF k ní vydal katalog s obálkou graficky zpracovanou Vojtěchem Bartkem.

Institut týž rok spolupracoval také na publikaci Jindřicha Marca „Hořká léta – Evropa 1945 – 1947". „Jako nakladatelský počin si ale i tak uznání zaslouží: byť ve své paperbackové úpravě…..samotná kvalita reprodukcí je nesrovnatelně důstojnější než Soudruh agresor, soubor Marcových fotografií z Prahy v srpnu 1968, který v roce 1990 vyrobilo (a polygraficky ubilo) nakladatelství Mladá fronta," napsal ve své recenzi v Mladém světě kritik Josef Chuchma z MF Dnes. Podobně pozitivně vyzněly i recenze dalších fotografů – teoretiků – například Josefa Moucha, který oba počiny popsal jako „důležité události na české fotografické scéně", nebo historik Pavel Scheufler, který knihu hodnotil jako „vskutku výtečně vygradovanou", která se ve vyvážené podobě odvíjí „trochu jako kinematograf"[9].

Zúžená verze výstavy Hořká léta pak byla předvedena ještě v Opavě a Ostravě. Koncem roku putovala na mezinárodní festival fotografie Fotofeis v Edinburghu. Tam si výstavy všiml i místní tisk. The Herald například uveřejnil jednu z fotografií Svatopluka Sovy. Deník Scotsman pak „popletl" u funkce Vladimíra Birguse FAMU a ITF dohromady, když napsal, že je „professor at the Institute of Photography in Prague". Další reprízy proběhly v Londýně, Berlíně a Moskvě.

V červenci 1995 má na druhém programu České televize premiéru dokument Kultura 95, který se věnuje právě ITF. Jak je řečeno v podtitulu pořadu, institut „vznikl kvůli fotografům, kteří nemohou studovat denní formou. Institut se věnuje také výstavní a ediční činnosti a spolupracuje s ním řada skvělých fotografů".

V ostravské galerii Opera[10] ve foyer Divadla Jiřího Myrona proběhla řada zajímavých výstav, za nimiž stál kurátorsky právě ITF. Namátkou jen retrospektiva světoznámého švýcarského fotoreportéra a člena Magna René Burriho. Konec roku pak patřila dvě patra v předsálí divadla Viktoru Kolářovi.

Práce některých studentů byly prezentovány i na festivalu Janáčkovy Hukvaldy, kde si snímky prohlédl tehdejší premiér Václav Klaus.

Ve školním roce **1995/1996** si ITF připomněl dvojí výročí – vystihuje to dokonale název bilanční výstavy a katalogu – 25/5. První číslice připomíná pětadvacet let existence institutu, druhá pět let jeho náležitosti ke Slezské univerzitě. ITF navštěvovalo 131 student.

„Institut získal značné renomé nejen na domácí scéně, ale i ve světě. U nás patří k několika málo školám, které poskytují v oboru fotografie vysokoškolské vzdělání; a je vůbec jedinou, která nabízí vzdělání distanční," všimly si výročí

[9] *Viz Ateliér 18/1995.*
[10] *Více o galerii Opera a výstavních aktivitách ITF v samostatné kapitole Projekty.*

Hospodářské noviny. „Na výstavě jsou vedle výsledků dokumentárního projektu Lidé Hlučínska 90. let 20. století prezentovány zejména ukázky volné tvorby studentů a absolventů institutu. Souběžně s expozicí probíhá v budově filozoficko-přírodovědecké fakulty přehlídka cvičení z užité fotografie“. Výstava premiérově představená ve Slezském zemském muzeu Opavě, putovala později do Ostravy, Poznaně, polského Těšína, Chebu a nakonec byla v dubnu 1997 s velikým ohlasem k vidění v Národním technickém muzeu v Praze. „S pětiletým odstupem od obdobné rozsáhlé výroční přehlídky v Opavě, Praze, Chebu a Katovicích (a s desetiletým od poněkud skromnější výstavy v Brně, Praze, Chebu, Mnichově, Kaunasu a Vilniusu) představuje široké veřejnosti 260 prací svých současných studentů i některých absolventů (mezi nimi i nynějších pedagogů ITF nebo posluchačů FAMU), které vznikly za toto pětileté období,“ řekl v katalogu k výstavě Birgus. Na výstavě byla dobře zastoupena tradičně dokumentární a reportážní fotografie, kvalitně byl prezentován portrét, ale i inscenovaná a výtvarná fotografie.

Přímo v Opavě se výstava setkala s velikými ovacemi, dokazují to nakonec i mnohé články, z nichž vyjímám jen několik vět: „Opavský pracovitý Institut tvůrčí fotografie při Slezské univerzitě dokazuje, že jeho snaha, aby se Opava stala ještě významnější Mekkou české fotografie než doposud, není neopodstatněná.“[11]

„Málokteré pracoviště Slezské univerzity v Opavě může zasáhnout svými aktivitami tak široké vrstvy jako Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty. Je to dáno jistě přirozenou povahou obrazové sdělnosti. Aby však k jejímu uplatnění skutečně došlo, musí být Institut úspěšný nejen v samotné fotografické tvorbě, ale i v její účinné prezentaci. Je radostné konstatovat, že obojí se Institutu daří. Děje se tak v soustavné konstruktivní konfrontaci s celkovým vývojem oboru v republice i ve světě,“ komentuje výročí tehdejší rektor Slezské univerzity prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc. Jak dodává, „velmi dobré vztahy s Katedrou fotografie Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění jsou jedním z pilířů zdravého vývoje pedagogického procesu, jehož kvality docházejí uznání i ze zahraničních míst. Podkladem k tomu je teoretická vybavenost pedagogického sboru a z ní vycházející dramaturgie výstavní činnosti, která vzbuzuje pozornost v galeriích jak v České republice, tak v řadě míst v zahraničí.“

Na doporučení akreditační komise vlády byl rozšířen počet třídenních konzultací ze čtyř na pět, což poskytuje nejenom větší prostor pro přednášky, semináře a osobní konzultace, ale také se zvýšil rozpočet na cestovné, stravné a ubytování pedagogů.

[11] *Vladimír Fekar: Z Edenu mladých fotografů; Region; 13. 2. 1996.*

V galerii Opera ve foyer ostravského Divadla Jiřího Myrona proběhla ve spolupráci s ITF řada výstav, mezi jinými například Hořká léta, Události Jana Šibíka, významná byla také expozice Aktuální trendy české fotografie 90. let a závěr sezóny patřil již zmiňovanému projektu 25/5.

Institut participoval na ambiciózním výstavním projektu Jistoty a hledání – Česká fotografie 90. let, jehož předpremiéra byla díky ITF v Opavě a Ostravě. ITF je zde zastoupen snímky J. Štreita, V. Podestáta, Z. Stolbenka, Igora Šefra a dalších. Kurátorsky se na výstavě podíleli M. Vojtěchovský a V. Birgus. Expozice byla reprizována nejen v ČR, ale také v zahraničí (Chicago, Kaunas, Vilnius).

Mezi „Novými jmény" se vyskytlo opět několik studentů ITF – Martina Marková (později jedna z klíčových osobností projektu Zlín a jeho lidé), Tomáš Pospěch, Evžen Sobek a Petr Vilgus.

V červnu až srpnu 1996 proběhlo na mezinárodním bienále fotografie na řeckém ostrově Skopelos několik výstav spojených s ITF – Hořká léta 1939 – 1947 (kurátoři Chocholová, Birgus, Kolář) a Současná česká fotografie (kurátoři Birgus, Vojtěchovský).

I přes své dobré výsledky na poli akademickém a výtečné na poli propagace Slezské univerzity, se ITF stále potýká s kapacitními a také finančními problémy. Jak ve svém dopise děkanovi FPF SU doc. Jaroslavu Bakalovi ze dne 21. března 1996 uvedl Vladimír Birgus, Institut, který v té době navštěvovalo již 115 studentů a bylo zde zaměstnáno 7 kmenových a 9 externích pedagogů, měl k dispozici pouze jedinou kancelář. „Navíc slouží i jako archiv diplomových a klauzurních prací a příruční knihovna a je v ní také umístěna kopírka, často využívaná i pracovníky jiných ústavů," napsal v žádosti o uvolnění alespoň jedné další kanceláře vedoucí ITF. Společně s rozšířením kapacity výuky, přibráním nových pedagogů, rozšířením studia o magisterský stupeň a potřebou otevření nových studijních oborů, především v oblasti ateliérové fotografie a počítačové přípravy fotografií pro tisk, se zvyšovala také potřeba finančních prostředků. Přestože Fond rozvoje vysokých škol slíbil dotaci na vybavení ateliérů a temných komor ve výši 700 tisíc korun, ta byla nakonec z neobjasněných důvodů snížena na polovinu. V posledních letech se sice situace zlepšuje, především k tomu přispěla změna vedení fakulty, nicméně i nadále dochází ke zvláštnímu systému přerozdělování financí, takže peníze, které by měly, jak podotýká Birgus, být ITF dle počtu studentů přiděleny, jsou často přerozděleny pro účely jiných, méně úspěšných ústavů. Kdyby skutečně všechny prostředky, které ITF přináležejí na Institut dorazily, mohlo by se mnohem více investovat například do vybavení ateliéru, laboratoře či fotografických aparátů[12].

[12] *Situace s vybavením se sice během let zlepšuje, stále však nelze hovořit o ideálních podmínkách. Když v roce 2001 navštívili někteří pedagogové a studenti mnohem mladší kabinet fotografie při Baťově univerzitě ve Zlíně, bylo patrné, že zlínský ateliér má „vybavení a podmínky pro výuku, o kterých se nám ani nezdá,"*

První ročník nového školního roku **1996/1997**, který zahájil přímo na Horní Bečvě rektor prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., byl početný – 45 studentů. Silný byl však i druhý ročník – 43 posluchačů. Celkem navštěvovalo ITF 152 studentů. Na školu přišli učit manželé Márovi. S jejich příchodem tak začala pomyslná „druhá éra" a nová tvůrčí míza do pedagogického sboru.

Výstava Jistoty a hledání se mezitím přesunula na Pražský hrad, k vidění byly fotografie řady pedagogů i studentů respektive absolventů ITF. V květnu 1997 byla udělena v konkurenci více než stovky publikací knize Jistoty a hledání v české fotografii – autorů Miroslava Vojtěchovského a Vladimíra Birguse cena Fotografická publikace roku.

Mnohem větší slávu však znamenala, alespoň pro místní obyvatele, vernisáž fotografií tří studentů z projektu Lidé Hlučínska v obci Štěpánkovice. V zasedací místnosti tamního kulturního domu devítidenní výstavu uvedl proděkan FPF SU RNDr. Vladimír Sedlář, CSc. a starosta obce Werner Kulka. O kulturní program se postaral ze zvuku houslistky zdejší šestičlenný folklórní soubor vedený Rudolfem Kurkou. Výstava se tak stala v malé obci jednou z nejvýznamnějších kulturních událostí minimálně desetiletí.

Počátkem roku 1997 byl ve Zlíně zahájen další z dokumentaristických projektů – Zlín a jeho lidé. „Ve městě, které proslavil Tomáš Baťa, se sešli fotografové z celé země," zachycuje okamžik MF Dnes.[13] Cílem projektu bylo zaznamenat život Zlína na sklonku dvacátého století. Projekt navázal svým způsobem na projekt Lidé Hlučínska, jen s tím rozdílem, že se jednalo o zachycení především městského člověka a krajiny, v níž žije. „Fotografovat Zlín je těžší než fotografovat Hlučínsko," přiznávají fotografové místním novinářům[14].

Přesto je výstava, představená v prosinci roku 1998 ve foyer Městského divadla ve Zlíně, přijata kladně. „Letos již bylo ve Zlíně pořízeno přes deset tisíc záběrů a výstava je jen výsekem toho, kde všude studenti byli a co je zaujalo. Na sto čtyřiceti vybraných dílech prezentují svou práci dvě desítky studentů a pedagogů. Přibližují nejen známé osobnosti regionu, ale i život občanů, práci policie, lékařů, chod Svitu a podobně," říká k tomu redaktorce Slávce Červené ze Zemských novin tajemník ITF Vojtěch Bartek. „Považuji to za mimořádnou záležitost, protože je to ucelený obraz Zlína ve fotografii, navíc to dělají mladí lidé a pracovalo se mi s nimi skvěle," přiznal se známý zlínský cestovatel a spisovatel Miroslav Zikmund.

Jinak byl ale školní rok **1997/1998** poznamenán úmrtím profesora Jána Šmoka. Tento renesanční muž, bývalý předseda Svazu fotografů, osobnost československé

---

popisuje Vladimír Birgus. Smutnější je tento fakt o to víc, o kolik se zvyšuje především v posledních letech nejenom tuzemské, ale i mezinárodní renomé ITF.

[13] *(pal): Dokumentarista Dias zahájil Projekt Zlín; MF DNES; 1. 2. 1997.*

[14] *MF DNES – Dana Drcmánková – Fotografy zaujalo neosobní kouzlo Zlína – rozhovor s V. Birgusem.*

fotografie, která svým věhlasem a významem výrazně pomohla Institutu v upevnění pozice mezi ostatními vysokými školami, zemřel tři týdny před svými šestasedmdesátinami. Dne 19. července 1998 pak umírá také zakladatel Školy výtvarné fotografie Karel Otto Hrubý.

Na jaře 1998 byla v Barceloně, v Národním muzeu katalánského umění, premiérově otevřena výstava Moderní krása – Česká avantgarda 1918-1948, kterou sestavil Vladimír Birgus. Spolu s ním se podílel na výstavě také francouzský kurátor Pierre Bonhomm. Expozice měla později reprízy v Paříži, Lausanne, Praze a Mnichově. K výstavě vyšla i reprezentativní publikace s texty Vladimíra Birguse a Aleše Kuneše, později mnohokrát oceněná u nás i v zahraničí.

V září proběhla v německém Kolíně nad Rýnem, v rámci světového veletrhu Photokina, pod kurátorským dohledem Blanky Chocholové retrospektiva fotografií Karla Ludwiga. Na veletrh zavítala i zhruba osmičlenná delegace pedagogů a studentů ITF. Obdobná výstava sestavená v rámci projektu Praha – Evropské město kultury, ovšem tentokrát rozšířená o fotografie Václava Chocholy, Karla Hájka a Zdeňka Tmeje, proběhla na dalším ročníku veletrhu Photokina v roce 2000.

Počátkem roku **1998/1999**, konkrétně 20. října 1998, promovalo prvních sedm absolventů magisterského studia. ITF se tak stal po pražské FAMU druhou školou v České republice, kterou ukončili absolventi s plným vysokoškolským vzděláním v oboru fotografie. Historicky prvním absolventem magisterského studia je Irena Armutidisová. Jako závěrečný soubor předložila zajímavý sociologicko-fotografický projekt, kdy zachycovala muže různých profesí – lékaře, herce, dělníky – ve svém prostředí, přirozených postojích a pózách, ovšem zcela bez oděvu. Mezi dalšími absolventy, kteří zaujali, byl například Tomáš Pospěch, Milan Kníže, Michaela Dusíková, Jarmila Šimáňová a další. Jak komentoval historický moment deník Svoboda, magisterské „závěrečné obhajoby prokázaly vysokou úroveň teoretických diplomových prací, jaké dosud neměly z hlediska témat a rozsahu v oblasti fotografie obdobu. Praktická část nezůstala pozadu a nesla pečeť vysoké profesionality“. ITF navštěvovalo již 173 studentů. Od roku 1993 získalo titul Bc. celkem 94 absolventů – v rámci fakulty druhý největší počet.

Na odpočinek odešel krajinář Miroslav Bílek, místo něj začal krajinářskou fotografii vyučovat Jan Pohribný. Dokumentární fotografii začal vyučovat Václav Podestát a na místo pedagoga nastoupil oficiálně čerstvý absolvent Tomáš Pospěch[15].

[15] *Tomáš Pospěch vyučoval na ITF externě již předcházející školní rok.*

Na výstavě ve foyer Městského divadle ve Zlíně byly od 21. října do 22. listopadu 1998 představeny první výsledky projektu Lidé Zlína. Další práce studentů, respektive absolventů – magistrů a bakalářů byly prezentovány v rámci Mesiace fotografie v Bratislavě. Ohlas vzbudila především výtvarná a inscenovaná fotografie. Dva pedagogové – J. Štreit a J. Pohribný se pedagogicky podíleli na Mezinárodních dílnách fotografie v Dome fotografie Tatranské galerie v Popradu.

V lednu 1999 proběhla v opavském Domě umění rozsáhlá výstava Jiný svět. Sestával z převážně kolektivní výstavy studentů pražské FAMU, samostatné soubory pak zde měli vedle Jindřicha Štreita tři studenti ITF – Evžen Sobek (brněnští Romové), Michal Kubíček (soubor Liščina) a Jiří Štencek se svými portréty zrakově postižených z Laštoviček. V dubnu byla zahájena v pražském Mánesu výstava dvou polských studentů – Piotra Szymona a Grzegorze Klatky.

ITF vydalo již druhý díl periodika „Listy o fotografii“[16]. První, úvodní číslo, bylo velmi rychle rozprodáno a provázel je kladný ohlas z tuzemska i zahraničí. Listy si daly za cíl mapovat dějiny a teorii fotografie, přinášet informace o fotografickém školství, o kvalitních fotografických sbírkách a důležitých výstavách nebo publikacích.

V červnu „pronikly“ fotografie z ITF až do Vatikánu a staly se součástí sbírek Papežské stolice. Slezská univerzita v Opavě se totiž rozhodla udělit papeži Janu Pavlu II. Zlatou medaili jako výraz ocenění mimořádných zásluh hlavy katolické církve o pokoj na zemi mezi lidmi dobré vůle, za vytrvalé úsilí na poli misijního poslání a také jako projev úcty k jeho všestranné osobnosti. K předání mělo dojít v Polsku během slavnostní mše v Gliwicích. Spolu s osobním darem v podobě souboru dvanácti dokumentárních fotografií Kalvaria Zebrzydowicka polského absolventa ITF Piotra Szymona, jež byly pořízeny jako diplomová práce v kraji papežova rodiště, měl ocenění papeži předat rektor univerzity profesor Demeter Krupka. S ohledem na nepříznivý zdravotní stav Svatého otce však k osobnímu předání darů nedošlo. Medaile i kolekce uměleckých snímků tak nakonec putovaly do Vatikánu oficiální protokolární cestou. „Nikdy jsem nedoufal, že se mé fotografie dostanou do vatikánských paláců,“ řekl později, po obdržení oficiálního poděkování papeže Piotr Szymon. „Věřím, že téma bylo Janu Pavlu II. skutečně blízké. Ale bez atmosféry institutu opavské univerzity a jeho pedagogů bych práci, která byla hodna stát se darem papeži, nikdy vytvořit nemohl.“[17]

„Významnou kulturní událostí Hlučínska se stala výstava fotografií Vojtěcha Bartka a Jiřího Siostrzonka, postihující jak historický, tak dnešní význam sakrální architektury tohoto osobitého regionu slezského pohraničí,“ uvedla média výstavu

[16] *Více o Listech v samostatné kapitole Projekty.*
[17] *(jih): Papežské poděkování potěšilo; Svoboda; 7. 2. 2000.*

v dolnobenešovské galerii Na zámku. Výstava, kterou navštívil i sídlení biskup ostravsko-opavské diecéze František Václav Lobkowicz, patřila do projektu Lidé Hlučínska. K projektu Lidé Hlučínska 90. let 20. století vyšel současně rozsáhlý katalog[18].

Od studijního roku **1999/2000** Vojtěch Bartek představil na univerzitě ve Würzburgu výstavu Diplomové práce. Prezident Univerzity Juliua Maximilianse profesor Theodor Berchem na zahájení výstavy u příležitosti 417. výročí školy v nově opravených prostorách univerzitní auly, na místě, kde bývala dřív představována díla Salvadora Dalího, Pabla Picassa či Marka Chagalla, mj. uvedl: „Jedná se o fascinující sestavení studentských závěrečných prací diplomového studia oboru Tvůrčí fotografie….*Umění je magie, osvobozuje od lži, aby bylo pravdou.* Tento výrok jednoho z největších německých filozofů, Theodora W. Adorna, míří přesně do jádra toho, co vytváří právě to zvláštní na tvůrčí fotografii. Má-li se fotografie sama v klasickém smyslu chápat spíše jako zobrazení, jako umění blízké realitě a ne jako tvůrčí umění fikce, pak se přece u tvůrčí fotografie nejedná o čistě fotografické zobrazení reality, ale spíše o něco, co přes věrnou reprodukci pozorovatelného vychází z pravdy a rozvíjí tvůrčí síly – tedy rovněž o něco magického. Velmi výstižně to vyjadřuje německý malíř a grafik Paul Klee: *Umění nereprodukuje viditelné, ale činí viditelným.*“ Výstava diplomových prací absolventů ITF pak byla k vidění také v Moravské galerii v Brně.

Na výročí státního svátku 28. října 1999 byla zahájena expozice tvůrčí skupiny Milan sestávající z absolventů, posluchačů a pedagogů ITF v indické Bombaji, v prostorách nově otevřeného kulturního centra na generálním konzulátu České republiky. K vidění byly magisterské soubory. Místní veřejnost přijala expozici českých fotografů s neuvěřitelným zájmem. Návštěvníci výstavní síně se detailně zajímali o některé techniky, které z klasických postupů fotografie neznali. „Překvapením pro nás byl jiný způsob vnímání témat, která se těší zvýšenému zájmu a pozornosti u našich diváků. Především pak rozdílu ve vnímání například sociální fotografie, které se věnuje řada našich předních autorů. Zatímco v našich zeměpisných šířkách takové snímky vyvolávají soucit a výrazný emocionální prožitek, pro Indy, kteří jsou zvyklí na obrovské rozdíly v sociálních vrstvách obyvatelstva, se jedná jen o dokumentaci běžného života,“ popisuje reakce místních návštěvníků Vojtěch Bartek, sám účastník indické expedice. Výstavy si všiml také místní bombajský tisk a kromě toho byla odvysílána hodinová relace v nejsledovanějším rozhlase této části Indie s hudebními vstupy Jarka Nohavici a Jana Buriana. Výstava byla uvedena za účasti diplomatů z dalších konzulátů sídlících v Bombaji a také prezidenta Indicko-české společnosti pana Naira, kterou založil první indický prezident D. Nehrú.

[18] *Více o publikaci v samostatné kapitole Projekty.*

Na ITF se přihlásil mimořádně vysoký počet studentů z Polska a Slovenska. Mezi uchazeči byli také zájemci z Německa, Ukrajiny a Itálie. Slavnou událostí, která se bouřlivě slavila nejenom na pravidelné beskydské konzultaci, bylo získání profesorského titulu vedoucího ITF Vladimíra Birguse. Akademický titul obhájil 15. října 1999 na Akademii múzických umění Praha. K předání jmenovacích dekretů prezidenta republiky Václava Havla pak došlo 19. listopadu 1999 ve velké aule pražského Karolina. Habilitaci na AMU zahájil současně další z pedagogů Institutu Jindřich Štreit. Jmenován docentem pak byl 20. prosince 2000.

Vzpomínkou na pedagoga Jána Šmoka a poděkováním za jeho přínos nejenom fotografii, ale i Institutu, byla výstava proběhnuvší v ostravské galerii Opera. Jednalo se o skromnější reprízu expozice uvedené poprvé v červnu v Pražském domě fotografie. Vystavený soubor digitální technikou nově zvětšených fotografií byl historicky první ucelenou prezentací fotografické tvorby Jána Šmoka. K výstavě byl vydán i menší katalog s řadou autorských textů z pera pedagogů a absolventů ITF.

Konec roku 2000 pak poznamenaly i dvě výstavy fotografií v rámci mezinárodního kulturního festivalu Budapešťský podzim. Poprvé v historii podobnou významnou přehlídku umění zahajovaly výstavy české fotografie. První z nich byla současně derniérou výstavy Česká fotografická avantgarda 1918-1938, kterou sestavil kurátorsky Vladimír Birgus a Jan Mlčoch a druhou byla světová premiéra projektu Jindřicha Štreita vznikajícího v maďarské pustě Lidé z kraje písku. Na vernisážích si předávali slovo ministři obou států, stejně jako primátor Budapešti a další významné osobnosti společenského i kulturního života v Maďarsku.

Na ITF byl také zaveden dlouho očekávaný kreditový systém studia. Ten umožňuje prosazovat diferencované a pružnější formy studia. S tím souvisí i rozvoj samostatnosti studentů a jejich zodpovědnosti za vlastní přípravu. Absolvent tak má větší možnost samostatně rozhodovat o své studijní zátěži a ovlivňovat obsah a rytmus svého studia.

Obvyklá definice hodnoty kreditu podle stanov fakulty zní: „Kredit je 1/60 průměrné roční studijní zátěže průměrného studenta. Roční studijní plán obsahuje 60 kreditů, které jsou rozděleny na jednotlivé předměty při respektování především časové náročnosti studijních předmětů.“ Každý předmět je tedy v praxi ohodnocen určitým počtem kreditů, které student získá absolvováním předmětu – splněním všech podmínek, které jsou pro absolvování předepsány.

Standardní počet kreditů za studijní rok je 60. V průběhu studia musí student bez výhrady získat kredity kategorie A (tj. povinné předměty). Pro přestup do dalšího ročníku je třeba minimálně 40 kreditů. Bakalářské studium se uzavírá

státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba bakalářské práce. K úspěšnému zakončení tříletého bakalářského studia je zapotřebí získat minimálně 180 kreditů. K úspěšnému zakončení magisterského studia musí student získat celkem 300 kreditů. *(počty kreditů za jednotlivé předměty viz příloha)*

5

Atmosféra

Tajemství přitažlivosti

ITF má svou vlastní, specifickou atmosféru, která je dle mého názoru – a souhlasí se mnou jistě i řada dalších absolventů, studentů i pedagogů, kteří ji měli možnost zažít – jednou z největších devíz školy. Nedá se asi naprosto exaktně vysledovat, jak je možné, že se zde tato atmosféra vyskytuje, kdo či co je jejím zdrojem. Možná se jedná o vedlejší produkt celkové situace – únik z běžného prostředí, stresu normálního života, únik z města, setkání s lidmi, kteří mají podobný zájem, uvolněná nálada a bezprostřednější přístup v jinak zdánlivě nesmiřitelných sociálních skupinách. A i když by se jednalo byť i jen o vedlejší produkt, pro mnohé i tak zůstane důvodem, proč se na Bečvy stále a stále vracet.

Ze sociologického hlediska lze tuto atmosféru chápat pak také jako výraz pospolitosti, zčásti teritoriální, zčásti s volnou vnitřní vazbou. Neexistuje zde konsensus ve vymezení životního způsobu, neexistuje zde konsensus ve vymezení elementů a sfér životního stylu, spontánní souhlas zde vzniká vždy jen na maximálně několik (3-4) dnů, čímž není prostor, aby došlo k „ponorkovým“ nemocem, naopak vzácnost styku je považována za výhodu. Svou roli zde pak hraje i důraz kladený na samostatnost, využití kvalifikací a dovedností, perspektivu pokroku a dobré mezilidské vztahy a to nejenom ve vlastní skupině

mezi studenty, ale také směrem k pedagogů. Nezanedbatelné je pak také jakési vytržení z běžné masové kultury, jako televize, rozhlas a další masmédia, vytržení ze standardizace a komercionalizace, čímž dochází z přirozené podstaty člověka k zesílení potřeby stýkání se, seskupování, komunikování, glosování, hodnocení.

„Lidi tady prostě baví být spolu, společně zde vyučujeme, učíme se, vystavujeme, jezdíme na plenéry, exkurze, výstavy, fotografické veletrhy, do Bratislavy na Mesiac fotografie, do Kolína nad Rýnem na Photokinu," říká Birgus. Škola tak je otevřená vnějším vlivům a schopna pružně absorbovat změny, reagovat na aktuální trendy a realizovat je.

V porovnání s ostatními školami pak lze poukázat i na další podstatný rozdíl, jenž se výrazně promítá do celkové nálady a atmosféry na ITF. „Mohu porovnat atmosféru a vztahy například s katedrou fotografie v Praze a mohu zodpovědně prohlásit, že tam zdaleka netvoří pedagogové tak kompaktní sbor. Mnohem více se pak do výuky přenášejí nejrůznější rozmíšky a osobní konflikty mezi pedagogy," uvádí k tomu Vladimír Birgus. Jako příklad uvádí, že na ostatních školách je mj. nemyslitelné, aby student, který má za vedoucího práce jednoho pedagoga, šel vzápětí konzultovat své fotografie s dalším pedagogem. Naopak zde na Institutu je tento postup naprosto běžný a vítán. Prospívá to rozvoji a rozhledu studenta. Je běžnou záležitostí, že úkoly, klauzury nebo závěrečné výstavní soubory procházejí před odevzdáním hodnocením a konzultacemi s několika pedagogy, a to vše naprosto otevřeně, bez jakéhokoli náznaku nesouhlasu nebo zášti.

Výjimečné vztahy, kde neexistuje jejich pevná formulace pedagog-žák a žák-pedagog, podporují silnou zpětnou vazbu, která je obohacující pro obě strany. Vztahy, které nejsou pouze o fotografii, ale podporují rozvoj širšího vědomí a vnímání. Nejsou zde kabinety a setkávat se lze s pedagogy doslova 24 hodin denně. Povahy a protiklady se magneticky vyvažují a plus se neguje s minusem. Lidé, kteří by se v „běžném životě" nesetkali a asi by ani neměli důvod, se najednou naladí na jednotnou vlnu.

Nezasvěcenému by se tak mohlo lehce zdát, že se o ITF v souvislosti právě s mezilidskými vztahy hovoří pouze v superlativech a jako o jakési bájné Utopii, kde neexistují neshody a sváry, kde všichni žijí v dokonalé symbióze a harmonii. Že mnozí z těch, kteří o tom hovoří, možná o tom ani nejsou zcela a stoprocentně přesvědčeni, pouze přejali obecně uznávaný úzus, že tomu tak je, a přijali jej za vlastní názor. Možná ano, vždyť samozřejmě, že všude, kde jsou lidé, nacházejí se i lidské slabosti a nedobré lidské vlastnosti. I tak je však atmosféra na ITF ojedinělá a dozajista okouzlující.

Samostatná kapitola by pak mohla být věnovaná „středobodu" ITF – místnosti s barem. Místo, které většinu roku slouží jako odpočinkové místo a útočiště pro

návštěvníky Beskyd, se pravidelně pětkrát do roka proměňuje v učebnu (ve dne), diskotéku (v noci), ale také třeba ve spartakiádní cvičiště, kalifornskou pláž, mexickou plantáž, africkou džungli, indický chrám a řadu dalších více či méně uvěřitelných míst.

Místnost se také jednou do roka mění v imatrikulační aulu. Zatímco na ostatních školách probíhá slavnostní akt imatrikulace v historické části fakulty a bývá to jedno z mála (pro některé první a současně i poslední) setkání studentů a nejvyššího vedení školy (rektor, děkani, zástupci akademického senátu či vědecké rady fakulty), přičemž je poznamenán vážnými projevy pedagogů a končí složením akademického slibu, čímž se student stává pravoplatným členem akademické obce, na ITF probíhá imatrikulace tzv. „námořnickým způsobem“. V duchu zasvěcování nováčků, kteří poprvé přeplouvají rovník, se imatrikulace stává důležitým psychologickým momentem, při kterém dochází ke „srážení hřebínků“ a minimalizaci „namistrovanosti“, momentem, kdy čerstvě přijatí studenti mohou prokázat, nakolik jsou ochotni zapojit se do kolektivu a absorbovat atmosféru ITF. Často už jen na základě toho, nakolik se vydařila imatrikulace daného ročníku, lze odhadnout atmosféru a vztahy, které v dané třídě budou vládnout po následující léta.

„Fascinovalo mě, co jsem viděla. Nedokážu si představit, že by u nás v Olomouci na Palackého univerzitě něco podobného fungovalo. Když cítím tu náladu, když vidím, jak zde společně tančí pedagogové se studentkami, studenti vytáčejí své učitelky, u baru si připíjí kantor s žákem, někteří studenti si s pedagogy tykají, stýkají se mimo školní půdu, potkávají se na výstavách, jezdí společně fotografovat a podobně, už chápu, proč se sem chceš pořád vracet,“ řekla mi po své první návštěvě jedné z beskydských konzultací moje žena. Atmosféra na ITF je velice nakažlivá, a pokud by byla stejně tak i přenositelná, bylo by naše školství o mnoho mnoho roků dál…

V podtitulu této kapitoly je uvedeno „Tajemství přitažlivosti“. Pokud tedy někdo z předcházejících řádků onen recept nevyčetl, prozradím ještě jednu důležitou ingredienci – atmosféru vždy vytvářejí především lidé.

6

Studium

Charakteristika studia, cvičení, předměty

Bakalářské studium na ITF probíhá standardně po dobu tří let. Absolvent po úspěšném složení závěrečných zkoušek z dějin fotografie, předložení a ohodnocení praktické bakalářské práce sestávající z výstavního souboru a obhájení teoretické bakalářské diplomové práce na předem určené téma, nabývá titul „bakalář" (BcA.). Získává tak základní vysokoškolskou kvalifikaci ve všech hlavních oblastech výtvarné, reportážní, dokumentární a užité fotografie i historie, teorie a kritiky fotografie. Nejlepší absolventi mohou po složení přijímacích zkoušek pokračovat v následném dvouletém magisterském studiu (MgA.) na ITF nebo na katedře fotografie FAMU.

Absolventi mají současně dobrou šanci na uplatnění především jako profesionální fotografové ve svobodném povolání nebo jako odborní pracovníci ve fotografických studiích, orientovaní na různé druhy užité fotografie. Reportážně a dokumentárně orientovaní absolventi nacházejí uplatnění v redakcích deníků a magazínů. Někteří absolventi se výrazně uplatňují ve volné tvorbě, případně v pedagogické sféře. Záslužná je pak práce na poli kurátorském nebo v oblasti teorie a historie fotografie.

Přijímací zkouška na kombinované studium oboru tvůrčí fotografie bakalářského stupně probíhá dvoukolově. V prvním kole (talentová zkouška)

zájemci o studium zašlou spolu s vyplněnou přihláškou soubor 15 fotografií, který by měl ve vhodném výběru reprezentovat jejich volnou fotografickou tvorbu, dále výtvarně pojatý autoportrét ve stejném formátu a soubor 3 - 5 kusů fotografických ilustrací volně vybraného románu nebo básnické sbírky. Zkušební komise z řad pedagogů ITF posoudí všechny došlé práce, ohodnotí je a sestaví pořadník uchazečů po prvním kole. Zájemci, kteří se v prvním kole přijímacích zkoušek dobře umístili, jsou pozváni ke druhému kolu. Tam se podrobí testům ze základní orientace v dějinách fotografie, fotografické technice, dějinách výtvarného umění a dalších oborů a absolvují ústní pohovory.

Podmínkou přijetí ke studiu v bakalářském a magisterském studijním programu je dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání. Ke studiu v oblasti umění mohou být přijati také uchazeči s vyšším odborným vzděláním poskytovaným v konzervatořích. Ke studiu v oblasti umění mohou být výjimečně přijati též uchazeči bez dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání nebo vyššího odborného vzdělání poskytovaného v konzervatořích. Podmínkou přijetí ke studiu v magisterském studijním programu, který navazuje na bakalářsky studijní program, je rovněž řádné ukončení studia v bakalářském studijním programu.

Výhodou je tzv. nultá konzultace pro zájemce o studium na ITF. Probíhá vždy počátkem kalendářního roku v Opavě. Zde se mohou uchazeči seznámit s krátkým přehledem dějin umění a fotografie, což slouží jako základní orientace k teoretickým přijímacím zkouškám. Současně mohou s přítomnými pedagogy zkonzultovat své práce, případně zkorigovat výběr fotografií pro talentové přijímací řízení.

Program je koncipován jako kombinované studium s pěti třídenními konzultacemi, na nichž probíhají přednášky a semináře, besedy, projekce a výstavy. Mezi jednotlivými konzultacemi, které probíhají v jedno– až tříměsíčních intervalech, studenti zasílají poštou fotografická cvičení příslušným pedagogům k písemným hodnocením a případným korekcím.

Studijní program je rozdělen do dvou částí. První část (6 semestrů) zahrnuje přednášky a cvičení z hlavních oblastí fotografie, jejichž absolvování má posluchačům umožnit dobré profesionální zvládnutí všech potencionálních fotografických úkolů v oblastech krajinářská fotografie, fotografie zátiší, reportážní a dokumentární fotografie, užité a reklamní fotografie, digitální fotografie, portrétu a aktu, fotografie architektury a plastiky, v neposlední řadě však také v oblasti intermediální tvorby. Každý z těchto předmětů obsahuje tři skupiny cvičení a je vždy po dvou semestrech zakončen klasifikací všech cvičení. Vedle toho tříleté bakalářské studium zahrnuje praktická cvičení a přednášky z barevných skladebných postupů (4 semestry), typografie a užité grafiky

(4 semestry), technologie fotografie, exponometrie a senzitometrie (2 semestry), skladby fotografického obrazu (6 semestrů), dějin fotografie (6 semestrů), dějin výtvarného umění (6 semestrů), teorie fotografie (2 semestry), aktuální fotografie (6 semestrů), základů sociologie (4 semestry), psychologie umění (2 semestry) a právních otázek fotografie (2 semestry). Do programu výuky pak patří také semináře z kritiky fotografie, interpretační semináře, praktické kurzy práce s velkoformátovým přístrojem, ukázky užití umělého světla ve fotografii a výroba makety fotografické publikace.

Na závěr 1. a 2. ročníku studenti předkládají klauzurní výstavní soubory složené ze své volné tvorby. Bakalářské studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou z dějin fotografie a obhajobou praktické a teoretické části bakalářské diplomové práce. Praktická část bakalářské diplomové práce je tvořena výstavním souborem fotografií nebo maketou fotografické publikace, teoretická práce zpracovává téma z historie či teorie fotografie v rozsahu nejméně 15 stran textu.

Druhá část magisterského studia (4 semestry), určená nejlepším absolventům bakalářského studia, se skládá z obecného základu a z volitelné specializace. Základní povinná část je zaměřena na užitou a reklamní fotografii, počítačovou grafiku, tiskařské techniky, prohloubení znalostí z dějin fotografie a dějin výtvarného umění, poskytnutí základní orientace v dějinách literatury, dějinách filmu, filozofii, politologii a psychologii.

Studenti rovněž rozvíjejí schopnost analyzovat vlastní i cizí fotografie a formulovat vlastní názory a schopnost zpracovávat pramenný materiál a literaturu z dějin fotografie – k tomuto účelu jsou určeny semináře z teorie a kritiky fotografie, seminární práce a teoretická část diplomové práce. Studenti se učí vnímat skutečnost a přemýšlel o ní, poznávat emotivní a výtvarné možnosti tvarů, struktur, světla, kompozice, tonality, atmosféry, tak aby byli schopni vlastní invencí – volbou motivu, světla a kompozice – vyjádřit svou výtvarnou představu a téma.

Ke kvalifikaci současného profesionálního fotografa by však měly patřit i základní znalosti z počítačové grafiky, počítačového zpracování fotografií, typografie, tiskařských technik, autorského práva, proto nechybějí ve studijním programu v širším či užším závěru ani tyto předměty. Ve volitelné specializované části programu si studenti volí podle svého zájmu buď přednášky a cvičení z dokumentární a fotožurnalistické orientace nebo výtvarné a užité fotografie.

Studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou a obhajobou diplomové práce. Státní závěrečná zkouška se skládá z komplexní ústní zkoušky z dějin a teorie fotografie a z obhajoby praktické části a teoretické části diplomové práce. Praktická část diplomové práce je tvořena výstavním souborem nebo maketou fotografické publikace a souborem užitých fotografií ve formě kalendáře,

katalogu, prospektu, návrhu fotografické výzdoby interiéru apod. Teoretickou část diplomové práce tvoří historická nebo teoretická studie z oblasti fotografie v rozsahu nejméně 40 stran vlastního textu. Složení a rozsah diplomové práce jsou obdobné jako u diplomových prací z katedry fotografie FAMU.

Podmínkou pro uzavření studia a získání akademického titulu je získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě a složení souborných a státních zkoušek do doby dané maximální možnou délkou studia. Základní jednotkou kreditového systému je jeden kredit, který představuje 1/60 průměrné roční zátěže průměrného studenta. Roční studijní plán každého předmětu obsahuje nabídku min. 60 kreditů, které jsou rozděleny na jednotlivé předměty při respektování především časové náročnosti studijních předmětů. Studijní program obsahuje kredity A (povinné předměty), kredity B (volitelné předměty) a kredity C (volně volitelné předměty).

Počet kreditů hodnotí kvantitu nikoliv kvalitu studentovy práce. Ta je hodnocena klasifikační stupnicí, která má čtyři stupně. Za předměty, které si student zapsal a neabsolvoval je, je do váženého studijního průměru započtena známka 4. K postupu do dalšího ročníku je zapotřebí získat 40 kreditů. V průběhu studia musí student získat všechny kredity A (tj. absolvovat povinné předměty). Pokud student nesplní minimální počet, tj. 40 kreditů za rok, přestává být studentem fakulty. V případě, že se studentovi nepodaří absolvovat povinný předmět, může si jej zapsat znovu, ale nejvýše jednou. V tomto systému zcela odpadá tzv. opakování ročníku, známé z nekreditního způsobu studia.

Pro bakalářské studium se standardní délkou studia tři roky, maximální délkou studia pět let, je předepsáno získání 180 kreditů. Pro magisterské studium se standardní délkou studia pět let, maximální délkou studia sedm let, je předepsáno 300 kreditů a pro navazující magisterské studium se standardní délkou studia dva roky, maximální délkou studia čtyři roky, je předepsáno 120 kreditů.

Absolventům studia v bakalářském studijním programu se uděluje akademický titul „bakalář umění“ (ve zkratce „BcA.“ uváděné před jménem). Magisterský studijní program je zaměřen na získání teoretických poznatků založených na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti; v oblasti umění je zaměřen na náročnou uměleckou přípravu a rozvíjení talentu. Magisterský studijní program navazuje na bakalářský studijní program. Absolventům magisterského studijního programu v oblasti umění se uděluje akademický titul „magistr umění“ (ve zkratce „MgA.“ uváděné před jménem). Absolventům přijatým ke studiu podle § 48 odst. 2 (tj. přijatým bez dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání nebo vyššího odborného vzdělání poskytovaného v konzervatořích) zákona 111/98 SB. lze udělit akademický titul až po dosažení

úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání nebo vyššího odborného vzdělání poskytovaného v konzervatořích. Toto ustanovení se však netýká těch studentů, kteří nastoupili do studia dle zákona 172/1990 Sb. před účinností zákona č. 111/1998 Sb. (před 1. lednem 1999).

Studované předměty a specializace[19]

1. ročník

Povinné předměty:
Krajinářská fotografie
Fotografické zátiší
Základy reportážní fotografie
Barevné skladebné postupy I
Stavba a skladba fotografického obrazu
Technika černobílé fotografie
Dějiny fotografie do roku 1918
Typografie a užitá grafika
Dějiny výtvarného umění I
Výstavní soubor

Povinně volitelné:
Základní principy osvětlování
Práce s velkoformátovým přístrojem
Současná fotografie
Základy sociologie I

Volně volitelné:
Tvůrčí dílna
Fotografický plenér
Fotografická exkurze

2. ročník

Povinné předměty:
Dokumentární publikace
Fotografický portrét
Užitá fotografie
Barevné skladebné postupy II
Fotografie plastiky a architektury
Dějiny fotografie 1918 – 1945
Výstavní soubor

[19] *Stav platný ve školním roce 2001/2002*

Technologie fotografie, exponometrie a senzitometrie
Typografie a základy počítačové grafiky
Dějiny výtvarného umění II
Práce s velkoformátovým přístrojem
Seminář kritiky fotografie

Povinně volitelné: Teorie fotografie
Současná fotografie II
Práce s elektronickými blesky
Základy sociologie II
Základy digitální fotografie

Volně volitelné: Tvůrčí dílna
Fotografický plenér
Fotografická exkurze

3. ročník

Povinné předměty: Intermediální tvorba
Dokumentární soubor
Akt
Práce s modelem
Reklamní fotografie I.
Dějiny fotografie po roce 1945
Dějiny výtvarného umění III
Příprava praktické bakalářské diplomové práce
Příprava teoretické bakalářské diplomové práce
Státní závěrečná zkouška

Povinně volitelné: Počítačová grafika a DTP I
Seminář zonálního systému
Současná fotografie III
Psychologie umění I

Volně volitelné: Tvůrčí dílna
Fotografický plenér
Fotografická exkurze

4. ročník

Povinné předměty:
Ateliérová cvičení I – Tělo
Fotografická ilustrace
Subjektivní dokument
Česká fotografie 20. století I
České výtvarné umění 20. století
Výstavní soubor
Příprava praktické magisterské diplomové práce I
Příprava teoretické magisterské diplomové práce I
Angličtina I

Povinně volitelné:
*Akt, portrét, figurální detail
*Medailon osobnosti
*Reklamní fotografie II
*Módní fotografie
Fotografická technika I
Počítačová grafika a DTP II
Digitální fotografie
Současná fotografie IV
Psychologie umění II

** Povinný výběr minimálně jednoho z označených předmětů*

Volně volitelné:
Tvůrčí dílna
Fotografický plenér
Fotografická exkurze

Pro postup do 5. ročníku je nutno ze tří dvojic označených předmětů získat zápočet a zkoušku nejméně z jedné dvojice - I a - Akt, portrét, figurální detail, I b - Objekt v prostoru, II a - Subjektivní dokument, II b - Medailon osobnosti, III a - Reklamní fotografie II, III b - Módní fotografie

5. ročník

Povinné předměty:
Ateliérová cvičení II
Česká fotografie 20. století II
Současné výtvarné umění
Diplomový teoretický seminář II
Příprava praktické magisterské diplomové práce II
Příprava teoretické magisterské diplomové práce II
Angličtina II
Státní závěrečná zkouška

Povinně volitelné:
*Barevná výtvarná fotografie
*Barevná dokumentární fotografie
*Divadelní fotografie
*Reklamní fotografie III
*Objekt v prostoru
*Fotografie skla
Počítačová úprava fotografie
Aplikovaná digitální fotografie
Fotografická technika II
Současná fotografie V
Přehled dějin filmu

** Povinný výběr min. jednoho z označených předmětů*

Volně volitelné:
Tvůrčí dílna
Fotografický plenér
Fotografická exkurze
Počítačová archivace dat

Charakteristika jednotlivých předmětů

Většina praktických předmětů zahrnuje čtyři skupiny cvičení. Zadání je jak v každoročně vydávaných sylabech, tak také je s explikací předneseno jednotlivými pedagogy na konzultacích. Na vypracování je přitom interval mezi setkáními, některá cvičení, především ateliérová pak lze provádět na vybavení přímo v prostorách školicího střediska Rališka, případně po dohodě s tajemníkem ITF Vojtěchem Bartkem v ateliéru nebo laboratoři v Opavě. Optimální je cvičení zasílat poštou k ohodnocení pedagogům, skutečnost bývá většinou odlišná. Výsledky se předkládají až na samotných konzultacích, v lepších případech v průběhu celého roku, v horších během posledních dvou či jedné konzultace. Známky respektive zápočty jsou udělovány vždy až po splnění všech praktických cvičení, vypracování písemných testů případně absolvování ústních zkoušek. Vzhledem k této specifické organizaci studia, které se v praxi plně osvědčilo, je studium rozděleno jen na ročníky a nikoliv na semestry a všechny známky a zápočty jsou udělovány až na závěr školního roku.

Důležité místo ve výuce a hodnocení má i účast na různých fotografických projektech, plenérech a tvůrčích dílnách, představujících intenzivní a moderní formu výuky. Vedle praktických cvičení a teoretických seminářů a přednášek se velký důraz klade i na volnou tvorbu, která je hodnocena na závěr každého školního roku ve formě výstavního souboru (kromě závěrečného roku studia, kdy posluchači zpracovávají diplomové práce). Studenti také mají možnost zúčastňovat se různých exkurzí, např. na Měsíc fotografie v Bratislavě, Letní fotoškolu v Popradu, Photokinu v Kolíně nad Rýnem apod.

Počítačová grafika a DTP/Typografie a užitá grafika

Na ITF se začíná vyučovat poprvé v roce 1992 jako výběrový předmět závěrečného třetího ročníku bakalářského studia. Pedagogové (Vojtěch Bartek a Danica Orvanová, později Otakar Karlas) si dali za cíl seznámit posluchače s rozvíjejícím se oborem – počítačovým zpracováním textu. V té době se tyto nové technologie začaly poznenáhlu zasahovat i do života fotografů. V prvních dvou ročnících se posluchači seznamují se základy typografie a užité grafiky v samostatných oborech. Počítačová grafika a DTP později Typografie a užitá grafika měla být tedy jakousi logickou nástavbou, jež by zúročila tyto studijní a tvůrčí poznatky a pomoci počítačové techniky vytvořit nové práce v této profesní oblasti s přímím propojením s počítačovou tvorbou. Posluchači mají k dispozici základní technické vybavené – výkonný počítač, grafický software a tiskárnu. Samotné úlohy byly přitom orientovány obsahově coby informační doplňky k hlavním pracím závěrečné práce – tedy autorské výstavě případně teoretické

bakalářské práci. Hodnocena byla nejen jeho užitná hodnota, ale i technické a výtvarné zpracování. V závěrečném třetím ročníku by měl posluchač zúročit tyto studijní a tvůrčí poznatky a pomocí počítačové techniky vytvořit grafickou úpravu vlastní teoretické bakalářské diplomové práce. Pokud se tedy čtenáři zdá tato bakalářská práce špatně čitelná případně nepřehledně členěná, zřejmě to je následek autorovy nesprávné interpretace poznatků získaných právě v tomto předmětu.

Krajinářská fotografie

Právě „krajina“ je jedním z oborů, který provází studenty Institut již z jeho „předvysokoškolských“ dob. Vzhledem k tomu, že cílem této práce není popisovat dopodrobna historii před rokem 1990, vzpomenu pouze pojetí a pedagogy za poslední deset let.

Krajinářská fotografie na ITF byla po dlouhá léta doménou zejména Miroslava Bílka. Jeho pojetí vycházelo z tradiční koncepce, kdy se sleduje klasičtější pohled na krajinu coby předmět hodný k výtvarnému a často estetizujícímu zobrazení.

Prvním úkolem posluchače prvního ročníku bylo najít „výtvarný krajinný motiv“[20]. Smyslem zadání bylo uvědomit si, že elementárním předpokladem je najít takový výsek krajiny, který bude již sám o sobě výtvarný. Pozornost byla věnována tonálnímu a světelnému řešení, stejně tak i liniím, prostorovému působení atd. Pak nastupovaly další možnosti, jak představit krajinu.

V úkolu „Portrét krajiny“ bylo třeba místo do jisté míry charakterizovat, ukázat typické a specifické prvky. Úkol reflektoval potřeby klasické krajinářské fotografie, tak jak byla známá například z komerční tvorby (pohlednice, regionální publikace, kalendáře, přírodovědné časopisy apod.). Poslední úkol se nazýval „Sebevýraz v krajině“. Zde byl kladen, jak již název napovídá, důraz na individuální subjektivní pohled na krajinu, kde posluchačovou úlohou bylo vyjádření vlastních nálad, pocitů a emocí.

Výraznou změnou byl příchod pedagoga Jana Pohribného, který vystřídal klasického krajináře Bílka ve školním roce 1998/1999. Názvy předmětů sice zůstaly zachovány, ovšem obsah byl zcela modifikován. Pohribný, ovlivněn do značné míry megalitickými kulturami a přírodou v její magické podobě, připouští v mnohem větší míře například aktivní zásah autora do krajiny, v některých případech (subjektivní krajina) ho dokonce vyžaduje. Někdy se tak jeho tvorba a tedy i tvorba jeho následovníků a studentů dotýká spíš landartu a intermediální tvorby. Jisté však je, se vší úctou k zesnulému Miroslavu Bílkovi, že mnohým posluchačům díky svému nonkonformnímu přístupu vlastně pomohl objevit krajinu a krajinářství jako takové.

[20] *Sylaby 1991/92 str. 10.*

„Krajinářství bývá často odrazem vztahu člověka ke krajině, přírodě, k životnímu prostředí, což zprostředkovaně může být výrazem vztahu člověka k vlastní existenci. Studenti také v krajinářské fotografii mají, vedle zvládnutí a pochopení všech výtvarně-skladebných a technických specifik, hledat nebo znovuobjevovat svůj vztah k životnímu prostředí a pokoušet se jej vyjádřit v několika rovinách. Jde tedy o to krajinu nejen „navštěvovat“ a fotografovat, ale především ji citlivě vnímat – nechat jí zkrátka pocítit „na svém těle“ i třeba v těch méně příjemných podobách,“ říká k výuce Pohribný.

Fotografické zátiší

Předmět Fotografické zátiší vyučuje Aleš Kuneš. Svým přístupem výrazně ovlivnil řadu posluchačů a napomohl k náhledu na zátiší ne jen jako mechanické a bezmyšlenkovité ofotografovávání nalezených či náhodně poskládaných předloh, ale jako na skutečně tvůrčí činnost, kde je prostor nejenom pro experimentování, ale i pro značně subjektivní pohled na realitu. Prosazoval myšlenku, že „v zátiší existuje relativně málo omezujících faktorů“[21]. Doslova uvádí: „Fotografování v rámci cvičení lze přirovnat ke slalomu, kde je také nezbytné projet určitými brankami, ale způsob, jakým se to stane, je v plně rukou účastníka. V posledním cvičení si branky staví sám autor“[22].

V zátiší existuje relativně málo omezujících faktorů, je ideálním prostorem pro experimentování a nácvik základních fotografických dovedností. Když všechna cvičení student zvládne a podaří se je perfektně vstřebat, přinesou mnoho poznatků nejen pro oblast fotografického zátiší, ale ověřené možnosti se dají aplikovat i v jiných předmětech.

Moment, ve kterém cvičení již není jen obyčejným cvičením do školy a skutečně se stává vlastní fotografickou tvorbou, jež vyjadřuje vlastní pocity a vnímání reality, je pro různé posluchače různý. Mnozí ze studentů se snaží úkolům nejrůznějším způsobem se vyhnout, „vylhat se“. Tyto pokusy však vedou k tomu, že posluchač šidí sám sebe, rozmělňuje úkoly a ty pak nemají žádný pozitivní přínos. „Je nutné se naučit promýšlet přesně formulovaná zadání a ve vlastním zájmu je neobcházet. Diskutovat o problémech, které se diskusí nevyřeší, je zbytečná ztráta času,“ dodává pedagog.

Východiskem nácviku je série úkolů rozdělená do tří základních bloků. V první části je posluchač nejvíce usměrňován a zde by měl také odolat pokušení o získání zcela originálních výsledků, protože takové práce bývají často nezažité a umělé. Ve volné části se prostor k projevům improvizace a osobitosti zvětšuje a vrcholí posledním blokem, kde je originální výsledek zásadním požadavkem.

[21] *Sylaby 1991/92 str. 13.*
[22] *Sylaby 1991/92 str. 13.*

Postupné uvolňování cvičení vyžaduje upevňování vnitřní kázně posluchače, který je čím dál víc odkazován na vlastní promýšlení zpracovávaného úkolu.

Prvním cvičením ze série je klasické zátiší, kde má student za úkol reprodukovat klasické malířské zátiší, jež později fotograficky rekonstruuje. Z vybraných předmětů předcházejícího zátiší pak sestaví moderní zátiší. Další částí je pak sestavení a vyfotografování klasického zátiší sestaveného z různorodých materiálů, různých tvarů, vlastností a velikostí. Poslední částí prvního úkolu je pak vybrané předměty z prvního zátiší sestavit do výrazné kompozice a fotografickou cestou transformovat do plochy.

Další část cvičení již byla volnější a jednalo se zátiší moderní a nalezené, nakonec pak soubor kreativních zátiší, jež měly reprezentovat autora jako samostatný výstavní soubor. Mnohé z těchto prací pak skutečně reprezentovaly absolventy například na výstavách klauzurních pracích, které ITF pořádal.

Barevné skladebné postupy

Snad první předmět, s nímž se v současné době zájemce o studium na ITF setká, se nazývá Barevné skladebné postupy. Již v prvním informačním dopise, který rozesílá zpravidla vedoucí ITF Vladimír Birgus, je budoucím studentům kladeno na srdce přinést na první konzultace na Horní Bečvu do tohoto předmětu několik barevných diapozitivů. Jejich večerní promítání v pátek či sobotu je pak ještě před imatrikulací pro nové studenty prvním křtem, při němž se ukáže, kdo je schopný snést náročnou kritiku pedagogů. Málokterý diapozitiv se totiž „trefí“ do zadání. Základní cvičení je však i pedagogy bráno spíše jen jako jakési nahlédnutí do problematiky barevné fotografie. „Barva má přitom na vnímání člověka mimořádný vliv a je proto z tvůrčího hlediska nezbytné obraz záměrně vystavět, jednotlivé skladebné prvky řešit s konkrétní představou barevného výsledku. Ve fotografii na rozdíl od malířství je uvědomělá práce s barvou komplikovanější, protože existuje řada omezujících faktorů, které vycházejí především ze skutečnosti v zorném poli objektivu,“ uvádí Jan Pohribný, jenž je prvním pedagogem, který nově příchozím studentům jejich práce hodnotí. Ve druhém ročníku ho střídá Pavel Mára.

Během prvního cvičení by si měl posluchač uvědomit především základní rozdíly mezi náhodnou prací s barvou a cílevědomým postupem. K výtvarnému efektu může totiž dojít i nahodile, aniž by to autor předem zamýšlel a dokonce aniž by to byl schopen z hotového snímku sám zjistit.

Základy reportážní fotografie

Základům reportážní fotografie studenty učil v prvním ročníku Antonín Braný. Předmět byl sestaven nejen jako seznámení s principy reportážní fotografie, ale

i jako předstupeň ke studiu dokumentární fotografie, která svým hlubším a koncepčnějším přístupem klade na fotografa již vyšší nároky, je více emotivně i výtvarně zaměřená.

Přestože reportážní fotografie je na ITF vyučována jako „novinářská“ fotografie, dokonce jeden z úkolů je fotografie události pro časopis, povětšinou se soubory příliš realitě žurnalistické fotografie nepřibližují, například již jen výběrem témat, které si může zvolit posluchač sám. Každoročně se pak objevují v předkládaných kolekcích obehrané fotografie typu výlovy rybníka, zabijačky, svatby, poutě případně „závažná“ témata jako domovy důchodců, ústavy pro postižené apod.

Na druhé straně, pro mnohé studenty je právě tento předmět jediným a prvním, při němž jsou nuceni jít se svým fotoaparátem ven a konfrontovat se s prostředím kolem a především lidmi. To bývá pro mnohé „výtvarně“ zaměřené autory značně frustrující.

To se týká především první části, kde, jak již bylo řečeno, je úkolem vytvořit reportáž pro imaginární fotografický týdeník. Druhá již více prakticky zaměřené je „Aktualita“ – tedy reportáž z prostředí ITF, která by měla sloužit k tisku a k propagaci školy. Obsah snímku je sice žádán pedagogem oficiální, přesto se každoročně schází značná část snímků, které by příliš k dobré propagaci školy nepřispěly. Poslední úkol má pak nejblíže právě k dokumentu, jedná se totiž o koncipovanou reportáž na libovolné téma, kde je žádoucí subjektivnější projev a jakási invence autora.

Technika černobílé fotografie

Předmět „Technika černobílé fotografie“ bývá většinou posluchači přijímán s počátku s despektem, později ovšem s respektem a mnohdy i s obavami. Zadání Petra Velkoborského zní totiž zpočátku opravdu jednoduše: V tomto praktickém předmětu by posluchači měli získat nejzákladnější znalosti a dovednosti potřebné k ovládání fotografického černobílého procesu negativ – pozitiv a seznámit se se základy snímkové techniky, včetně exponometrie a techniky osvětlování jednoduchých předmětů a struktur.

Poznatek z praxe však posléze bývá pro mnohé nově příchozí studenty, kteří byli doposud přesvědčeni o svých schopnostech a znalostech na poli černobílé fotografie, velmi tristní.

Cvičení sestává ze čtyř částí. První je fotografie jednoduchého geometrického předmětu na neutrálním pozadí, snímek má přitom odpovídat co nejvěrněji skutečnosti. Důležité je geometricky správné zobrazení předmětu, vhodné nasvícení zdůrazňující prostorovost předmětu, zobrazení struktury povrchu a umístění předmětu ve formátu. Dokonalá ostrost a čistota provedení jsou

samozřejmostí, což bývá většinou oním „kamenem úrazu“. Dalším úkolem je fotografie dvou jednoduchých geometrických pravoúhlých předmětů (krychle, kvádr, hranol) – nejlépe dvou cihel na neutrálním pozadí, nekonečném nebo rozděleném horizontem. Platí zde totéž co u předchozího úkolu, navíc je posuzována vzájemná poloha obou předmětů a celková kompozice obrazu.

Další úlohou je fotografie rovinného povrchu předmětu s výraznou strukturou. Poslední je soubor 3-5 snímků – variací na vybrané předměty (maximálně tři odlišné předměty) nebo struktury. Kromě technické úrovně, kompozičního řešení a čistoty provedení je hodnocena i nápaditost a originalita celého souboru.

Stavba a skladba fotografického obrazu

Předmět „Stavba a skladba fotografického obrazu“, jemuž dal základ dnes již zesnulý profesor Ján Šmok[23], směřuje k teoretickému zobecnění postupů, které fotograf při své práci užívá většinou neuvědoměle a intuitivně. Profesionální fotograf by však měl ke své práci přistupovat cílevědomě, již dopředu by měl umět specifikovat a pojmenovat nejenom výsledek, ale i postupy.

Totéž by měl dokázat uplatnit i při analýze hotového díla a to ať už svého nebo cizího. To pochopitelně předpokládá, že dovede analyzované dílo žánrově zařadit a že si dovede poradit i v oblastech, ve kterých se žánry překrývají či prolínají. Aby bylo patrné, že student dovede teoretický poznatek prakticky aplikovat při tvorbě fotografie, jsou k předmětu připojena praktická cvičení.

Nejoblíbenějším bývá vytvoření snímku s rysy práce naprostého fotografického laika. Pravdou ovšem je, že výsledkem pak často bývají natolik profesionálně „neprofesionální“ snímky, že by je zřejmě tak dokonale špatně neudělal ani skutečný amatér a laik.

Dalším úkolem je pak ztvárnit zvolený objekt, který nejprve pojedná jako klasickou informativní fotografii a pak jako výrazně výtvarně řešenou fotografii emotivní. Podobně je koncipován i další úkol, kdy je třeba předmět zachytit nejprve coby klasické zátiší, později jako symbol a naposledy jako objekt transformovaný „do plochy“. V tomto úkole velmi záleží na volbě předmětu, doporučuje se například vejce nebo jiný obdobně tvarově i skladebně jednoduchý předmět.

V závěrečném cvičení má pak za úkol posluchač vytvořit ukázky výrazně použitých skladebných postupů. Věcná náplň snímků bývá libovolná, snímky musejí být zvláště názorné. Jedná se o výrazné řešení tonální, lineární, využití optické a pohybové neostrosti, kontrastu a rytmu.

[23] *Později přejal výuku předmětu T. Pospěch.*

Základní principy osvětlování

Studenti se pod vedením pedagogů seznamují se základními principy osvětlování prostřednictvím jednoho reflektorů, více lamp a elektronických blesků. K dispozici mají techniku ze školního ateliéru.

K zápočtu předloží posluchači dva snímky střední velikosti, libovolné tematiky, avšak s výrazným protilehlým osvětlením, např. ploché světlo a protisvětlo, polední a podvečerní osvětlení, grafický efekt tmavého motivického prvku na světlém poli a naopak.

Práce s velkoformátovým přístrojem

V jednotlivých přednáškách a cvičeních se studenti krok po kroku seznamují se základními principy práce s velkoformátovými kamerami. Studenti si mohou práci s velkoformátovými přístroji Sinar vyzkoušet ve fotoateliéru ITF v Opavě. Pro zápočet ve 2. ročníku je zapotřebí splnit zadání 3. úkolu předmětu Užitá fotografie. Předmět přednášejí Pavel Mára a Miroslav Myška.

Dějiny fotografie do roku 1918

Předmět dějiny fotografie do roku 1918 seznámí studenty s vynálezem a technickým rozvojem fotografie do konce 1. světové války a zejména s nejdůležitějšími tendencemi, směry, osobnostmi a díly tvůrčí fotografie v tomto období. Předmět, přednášený Vladimírem Birgusem, mapuje dějiny fotografii od počátků fotografie přes vývoj portrétní, krajinářské a cestopisné fotografie do roku 1918, počátky reportážní a dokumentární fotografie, anglický, impresionistický a secesní piktorialismus, naturalistickou fotografii, skupinu Fotosecese a počátky hnutí přímé fotografie. Závěrem je vývoj fotografie v českých zemích a na Slovensku do roku 1918. Předmět je zakončen písemnou zkouškou.

Dokumentární publikace

Cílem tohoto předmětu druhého ročníku je postupně vytvořit autorskou dokumentární publikaci na zvolené téma. Pro ucelenější postihnutí zvoleného problému a vyjádření vlastního názoru je vhodné zvolit větší počet fotografií (seriál, cyklus), které obrazově podporují myšlenku celého sdělení. Výběr fotografií do konečného souboru se provádí po konzultaci s vyučujícím pedagogem Jindřichem Štreitem. Typografická a grafická stránka bývá řešena s Otakarem Karlasem. Hluboké a vysoce působící fotografické sondy jsou téměř ve všech případech postaveny na předem detailně vypracované koncepci. Ta svědčí o autorově odpovědném přístupu, tvoří jeho duševní zázemí, z něhož při tvorbě vychází a současně formuje jeho myšlenkové pochody do vizuální

skutečnosti. Snažit se zobrazit např. kritickou analýzu sociálního jevu je bez předešlé přípravy téměř nemožné. Práce tohoto typu budou mít vždy větší tendenci sklouznout k nahodilosti a povrchnímu opisu, bez významnějšího názorového řešení.

Fotografický portrét

Portrétní tvorba se pohybuje v oblasti, která je člověku velmi blízká. Člověk je bytost velmi proměnlivá, nikdy se neopakující, stále se vyvíjející, tedy ve své podstatě tajemná a nepoznatelná. Podle Milana Borovičky je základem uvědomit si tyto skutečnosti a přiblížit se portrétované osobě co nejblíže. Nejprve se jedná o výběr a analýzu podoby. Jednodušší je vyhledávat typy působivé svou specifickou osobitostí, které zaujmou výraznými subjektivními znaky, hloubkou duševního projevu, citlivostí výrazu, čistotou nebo drsností linií a podobně. Tyto vlastnosti student pak doplní vlastním nápadem zpracování, jako kompozičním a výtvarným řešením, volbou světla a prostředí, oblečením, gestem nebo postojem.

Každý z úkolů má svá specifika jak v nárocích na obsahovou stránku, tak především v přístupu k vlastní realizaci. A také odstup od jednotlivých daných zadání umožňuje myšlenkové dozrání k novým vlastním řešením. Výsledek je prakticky vždy souhrnem teoretických a praktických poznatků sestavený do konečného tvaru.

Užitá fotografie

Práce na úkolech v užité a reklamní fotografii navazuje na znalosti z předchozího ročníku. Dokonalá technika je první podmínkou profesionální práce, v komponování propagovaných objektů se vychází ze znalostí skladby zátiší. Miroslav Myška dává k řešení celkem čtyři cvičení: Propagace vždy jednoho různého předmětu s důrazem na kreativní řešení, dále dodání tří až pěti barevných diapozitivů určených pro reklamní prospekt. Třetí cvičení je společné pro zápočet z předmětu Velkoformátový přístroj II a představuje dva reklamní barevné diapozitivy zobrazující tři a více příbuzných výrobků z mírného nadhledu. Závěrečné cvičení se opět vypracovává v kombinaci s dalším předmětem, a to typografií. Jedná se o dodání kalendáře nebo plakátu ve formátu A3 za použití jednoho barevného diapozitivu z předchozího úkolu.

Technologie fotografie, exponometrie, senzitometrie

Účelem tohoto předmětu je prohloubení a utřídění znalostí z exponometrie, barevné fotografie a senzitometrie v rozsahu, který by měl být vlastní každému profesionálnímu fotografovi. Vyučujícím pedagogem je Petr Velkoborský. Jde o teoretické vybavení potřebné k tomu, aby fotograf nebyl odkázán na náhodu, ale

dovedl cílevědomě podřizovat techniku a základní fotografické procesy svým záměrům. Součástí předmětu je důkladné seznámení studentů se zonálním exponometrickým systémem a jeho využitím v praxi. Předmětem výuky je ale například i vnímání barev, aditivní a subtraktivní mísení barevných světel, princip barevných fotografických materiálů a základní popis jejich zpracování.

Práce s elektronickými blesky I

Pavel Mára a Miroslav Myška se dělí o výuku praktického předmětu Práce s elektronickými blesky. Během přednášek posluchače seznámí se základy osvětlování profesionálními elektronickými blesky a práci s blesky v ateliéru a interiérech. Ateliérová praxe navazuje na principy osvětlování z 1. ročníku. Jednotlivá cvičení vychází od jednoduchého základního nasvícení jedním bleskem a odraznými plochami, přes svícení více blesky a kombinací odrazných ploch až k vícenásobné expozici a kombinaci se stávajícím umělým i denním světlem.

Teorie fotografie

Posluchač je ve čtyřech blocích přednášek informován Alešem Kunešem o základních otázkách teorie fotografie ve vývojových hlediscích od vzniku média po současnost s důrazem na situaci v České republice. K výkladu jsou přinášeny i konkrétní stati z dějin teorie české a světové fotografie, přednášející doporučí samostatné studium stěžejní literatury. Pátá konzultace je věnována zkušebním testům. Součástí zkoušek je i vlastní písemná práce z oblasti teorie fotografie.

Seminář kritiky fotografie

Aleš Kuneš se, společně s Vladimírem Birgusem, podílí také na výuce v semináři kritiky fotografie. V semináři se studenti učí analyzovat a hodnotit jednotlivé fotografie i fotografické výstavy a knihy stejně jako zpracovávat obsáhlejší pramenný materiál a literaturu pro napsání časopiseckého medailonu, eseje či teoretické úvahy.

Seznamují se se základními zásadami i rozličnými druhy umělecké kritiky a učí se je psát. V každém semestru odevzdávají podle domluvy příslušnému pedagogovi jednu písemnou seminární práci na předem domluvené téma v rozsahu 2-5 normostran (30 řádků s 60 písmeny na jedné stránce). Všechny práce jsou v semináři čteny, diskutovány a hodnoceny. V semináři se také studenti učí slovně vyjadřovat o vlastních i cizích fotografiích, precizně formulovat své názory a diskutovat. Seminář je současně průpravou pro napsání teoretické bakalářské diplomové práce. Nejlepší seminární práce bývají zveřejňovány v odborném tisku (Ateliér, Listy o fotografii aj.).

Současná fotografie

V přednáškách předmětu Současná fotografie studenti dostávají aktuální informace o nejvýznamnějších trendech, osobnostech a dílech fotografické tvorby současnosti, o významných fotografických festivalech, výstavách a publikacích i o rozličných aspektech distribuce fotografií. Přednášky, zpravidla doprovázené projekcí diapozitivů nebo videoprogramů, tak doplňují lekce ze systematických dějin fotografie a umožňují studentům lepší orientaci v současném dění ve světové i české fotografii. Volným doplňkem samotných přednášek bývají besedy s předními fotografy a teoretiky i společné návštěvy fotografických výstav a festivalů (například Měsíce fotografie v Bratislavě, Mezinárodních fotografických dílen v Popradu, v polských Skokách, organizované Akademií výtvarných umění v Poznani, Photokiny v Kolíně nad Rýnem aj.). Program přednášek není pevně plánován a pohotově reaguje na aktuální fotografické události.

Intermediální tvorba

Inter- (z latiny) znamená v cizích složených slovech mezi-, umístění mezi něčím. Intermediální tvorba ve fotografii pak kromě vlastního média pracuje i s dalšími prostředky, jejichž volba zůstává plně v rukou autora. Intermediální tvorba se dnes neprojevuje pouze v nejjednodušších vazbách (kupř. fotografie kombinovaná s malířskou a nebo grafickou technikou), ale ukazuje se i v multimediální linii (multi- z latinského multus – mnohý). Od asambláží se dostává umělec k environmentům, happeningům, performancím a konceptuálně chápaným objektům a instalacím. V konečném výsledku se už nepočítá pouze s výsledným (”věcným”) artefaktem, ale pracuje se s prostorem, světlem, dějem i časem. V multimediálním celku je nejdůležitější konceptuální práce autora, protože se zde zabývá svým i divákovým vědomím. Pět seminářů Aleše Kuneše by mělo mít především charakter workshopů (ve smyslu "dílna" – od slovesa "dělat") – jsou tedy zcela nezbytné konzultace nad konkrétními výsledky posluchačů, zbývající prostor se věnuje diskusím o aktuálních tendencích v intermediální tvorbě u nás i v zahraničí.

Fotografie plastiky a architektury

Předmět vyučuje Miroslav Stibor. Převažujícím požadavkem snímků plastik a architektury je jejich objektivní zobrazení s vystižením vnitřní myšlenky, výrazu, charakteristického tvaru, struktury povrchu, specifických vlastností, začlenění do prostředí a podobně. Úkolem fotografa je vcítit se do myšlenkového záměru architekta či sochaře a adekvátně vyjádřit jeho autorský záměr pomocí fotografických prostředků – výběrem fotografické techniky, úhlem záběru a

zejména uplatněním nejvhodnějšího osvětlení, kterému při snímání plastiky připadá mimořádná úloha, obdobně jako při tvorbě portrétu. Úhel záběru souvisí se skutečností, že jen málokterá volná plastika je vícepohledová, to znamená, že nabízí pohledy významově i výtvarně hodnotné z více směrů. Je potřebné bedlivě vybrat pohled nejpůsobivější. Dle daného účelu mohou být snímky stroze dokumentární, či emotivně pojaté, avšak vždy s výtvarným akcentem.

Dějiny výtvarného umění I-II

Posláním předmětu je podat přehled o vývoji moderního výtvarného umění od impresionismu po expresionismus. Smyslem získaných informací je tvorba uceleného obrazu o souvislostech mezi jednotlivými okruhy umění v rámci jen jejich novější část od poloviny 19. století. Dějiny výtvarného umění jsou pojímány v těsné interakci s ostatními předměty se snahou vytvořit jednolitý celek vědomostí. Těžiště předmětných dějin výtvarného umění je v malířství a grafice v souladu s dějinami fotografie a jejich vzájemnými vazbami. Ve druhém ročníku navazuje Jiří Siostrzonek moderním uměním – od dadaismu, novou věcnost, ruskou avantgardu, Bauhaus až po surrealismus, metafyzickou malbu, abstrakci a architekturu 20. – 30. let XX. století včetně latinskoamerického umění. Opět je předmět na závěr roku zakončen písemným testem.

Základy sociologie

Cílem předmětu Základy sociologie, jenž je vyučován, podobně jako předcházející Dějiny výtvarného umění Jiřím Siostrzonkem, je integrace poznatků z jiných společenskovědních disciplín, osobních zkušeností, individuálních prožitků a dalších zdrojů vědění do celku vzdělanosti jako předpokladu pro celistvé nazírání a interpretaci sociální reality. Neohraničená otevřenost a široké vědomí souvislostí, které je předpokladem integrálního pojímání světa, definuje vazby na psychologii, sociální psychologii, sociobiologii, kulturní antropologii a další vědní disciplíny. Z tohoto pohledu tak přiřazuje sociologie k biologické a psychické složce člověka sociální rozměr. Výběr sociologických témat byl podřízen zaměření ITF s důrazem na sociální dokument, reportáž, krajinu, zátiší. Podmínkou udělení zápočtu je písemná sociologická interpretace souboru fotografií na základě probraných témat.

Akt

Ve třetím ročníku vyučuje Miloslav Stibor předmět Akt. Aktem zde rozumíme ne jakékoliv zobrazení nahého těla, nýbrž výlučně zobrazení s využitím výtvarně-fotografických výrazových prostředků, pomocí kterých fotograf povyšuje artefakt z pouhého dokumentu na svébytný, esteticky působící snímek s možným

erotickým podtextem. Je to jeden z nejobtížnějších oborů fotografické činnosti. Obtížnost spočívá v problému, jak zobrazit nahé tělo, aby podání nebylo nevkusné, urážející, naturalistické přeerotizované, aby ženu nebo muže neponižovalo. Požadavky všech tří úkolů lze aplikovat na akt mužský.

Práce s modelem

Podobné zásady pak lze praktikovat i na další předmět – Práci s modelem Blanky Chocholové. Práce s modelem je přípravné fotografické cvičení, které se snaží studenty vést ke zvládnutí základních přístupů k budoucí módní fotografii. Právě dokonale zvládnutá disciplína spolupráce s modelem je dobrým základem zvláště pro ty, které by do budoucna fotografování módy zajímalo. Kontinuálně na toto cvičení navazuje i specificky zaměřený předmět ve 4. ročníku magisterského studia.

Dokumentární soubor

Předmět třetího ročníku – Dokumentární soubor – by měl být osobnější výpovědí autora. Díky získaným zkušenostem v předmětu reportážní fotografie nebo cvičení dokumentární tvorba ve druhém ročníku, má student možnost osvojit si poznatky nejen z přehledu vývoje subjektivněji orientovaného dokumentu, ale zároveň si v praktické části ověří vlastní nápaditost. Jak říká vyučující pedagog Václav Podestát, na rozdíl od fotografování konkrétní problematiky nebo sledování reportážního děje, je při fotografování dokumentárního souboru potřebné, aby se student pokusil prostřednictvím fotografického obrazu zachytit odraz vlastních pocitů, nálad, hledal vlastní postoj a orientaci ve světě kolem sebe. Při využití svých fotografických i filozofických poznatků by se měl pokusit transformovat do výsledných snímků svoji názorovou reflexi. Měl by se ptát po smyslu existence věcí a situací kolem nás a odpovědi ukazovat na svých fotografiích. Důmyslná a nápaditá obrazová skladba, která by podpořila interpretaci vlastních názorů spolu s uplatněním obrazové symboliky, je vítána.

Reklamní fotografie I

Reklamní fotografie v podání Heleny Márové je výtvarně působivá, účelová fotografie, doporučující přímo nebo nepřímo výrobek, službu, objekt atd. Téměř každá reklamní fotografie je stylizovaná, inscenovaná, aranžovaná, zvlášť upravovaná. Často je dramaturgicky promyšlená, snaží se o asociace a vnitřní psychologické vazby. Promyšleně uplatňuje psychologické poučky pro působení na diváka. V reklamní fotografii je důležité perfektní podání struktur a povrchů výrobků, objevování nových snímacích postupů. Nejde přitom pouze o věrnou reprodukci, ale i celkový výtvarný dojem z daného objektu. Autor má možnost

i na zdánlivě jednoduchém zadání využít fotografických prostředků (světelné řešení, výběr objektivu) úhel pohledu, kompozice, ladění tvarů, struktur apod.) k vytvoření výtvarné reklamní fotografie. Jedna vybraná fotografie bude použita v maketě s celkovým grafickým řešením.

Dějiny fotografie po roce 1945

Přednášky navazují na dějiny fotografie z 1. a 2. ročníku. V této části je věnována pozornost české i světové fotografie v období po roce 1945 do současnosti. Základními okruhy jsou: humanistická fotožurnalistika 40. a 50. let, agentura Magnum a výstava Lidská rodina, díla průkopníků subjektivního pojetí dokumentární fotografie 50. a 60. let, Newyorská škola fotografie, vlivy moderního umění na vývoj výtvarné fotografie po roce 1945, fotografický portrét po 2. světové válce, vývoj fotografického aktu, reklamní a módní fotografie po 2. světové válce, fotožurnalistika a dokumentární fotografie od 60. let do současnosti, krajinářská fotografie od roku 1945, vliv postmodernismu na vývoj inscenované a intermediální fotografie současnosti, hlavní vývojové proudy, osobnosti a díla české a slovenské výtvarné fotografie od roku 1945 do současnosti a vývoj české a slovenské reportážní a dokumentární fotografie od roku 1945 do současnosti.

Dějiny výtvarného umění III

Na předmět Jiřího Siostrzonka ve třetím ročníku navazuje Jindřich Štreit a Tomáš Pospěch. Přednášky si všímají především dění ve výtvarném umění po druhé světové válce, a to včetně architektury. Samostatná přednáška je věnována 60 – 70. létům – pop-artu, kinetickému umění a op-artu, ale také vlivu a vztahům fotografie a umění ve hyperrealismu. Jedna z částí se zaobírá také konceptualismem, landartem a postmodernismem spolu s dalšími tendencemi tendence 90. let dvacátého století.

Diplomový teoretický seminář I

Ve 3. ročníku studenti realizují přípravu své praktické i teoretické bakalářské diplomové práce. Jejich témata si mohou vybrat ze seznamu doporučených témat nebo je mohou navrhnout podle vlastního zájmu hned na úvodní konzultaci v říjnu. Po schválení a závazném přidělení témat musí svůj postup pravidelně konzultovat se stanoveným vedoucím práce. V diplomovém teoretickém semináři se potom seznamují s obecnými metodologickými zásadami zpracovávání teoretické diplomové práce i s praktickou stránkou jejího provedení a představují v něm dílčí výsledky i jednotlivé kapitoly.

Psychologie umění I

Psychologie umění byla zařazena do programu výuky na ITF záměrně z hlediska předmětu svého zkoumání a také proto, že tvoří spojovací článek mezi společenskými vědami (filozofie, sociologie, vědy o umění, kulturní antropologie) a přírodními vědami. Vyučuje ji Jiří Siostrzonek. Předmětem zájmu psychologie umění je lidské chování, tvorba, prožívání a jeho projevy. Psychologie umění je aplikovanou vědní disciplínou. Při šíři a hloubce témat níže uvedených přednáškových okruhů bude tento předmět pojat jako úvod nebo vstup do problematiky. Při volbě okruhů bylo přihlíženo k tomu, že psychologie umění není v ITF profilující disciplínou a proto kromě základů psychologie osobnosti a základních pojmů z obecné psychologie jsou do tematického plánu včleněny ty okruhy, které mají přímou vazbu na fotografickou tvorbu (psychologie krajiny, portrétu atd.).

Seminář zonálního systému

Petr Velkoborský pokračuje v sérii svých teoretických technických předmětů seminářem zonálního systému. Způsob určování optimální expozice (kombinace clonového čísla a osvitové doby), založený na Adamsově myšlence rozdělení tonalit černobílého fotografického papíru do 10 respektive 11 stupňů (zón) tak, aby tyto stupně odpovídaly posloupnosti jasů vzrůstajících vždy o jeden expoziční stupeň (to jest dvakrát), zůstal v této zemi téměř půl století většinou fotografů nepovšimnut. Snad v tom sehrála roli čtyřicetiletá izolace, během níž se ve fotografii zabydlel převážně filmařský přístup k hodnocení a zvažování světelných poměrů v souvislosti se základními senzitometrickými vlastnostmi fotografických materiálů: dobře propracovaný exponometrický systém, který však je výhodnější právě v kinematografii, kdy se světelná realita uměle vytváří (či alespoň dotváří), než ve fotografii, kdy se v daleko větší míře snímá realita daná. Tento seminář se má stát podnětem k rozšíření názorného a praktického způsobu vnímání světelné reality a její intelektuální transformaci do černobílého (a do jisté míry i barevného) obrazu.

Závěrečná bakalářská zkouška

Závěrečné práce byly známé již z minulosti, ovšem oficiální bakalářská zkouška poprvé proběhla až ve školním roce 1992/93. Sestávala ze tří částí – bakalářské praktické práce, bakalářské (diplomové) teoretické práce a odborné ústní zkoušky.

Praktická práce představuje realizaci výstavního souboru či maketu fotografické publikace případně jinou reprezentativní fotografickou práci. Fotografický soubor by měl obsahovat minimálně 10 snímků, maketa 20 stran a

rozsah bakalářské práce má být nejméně 15 stran vlastního textu ve formátu A4 nebo B5.

Písemná teoretická bakalářská práce by měla sledovat jedno z předem vypsaných témat. Odborná ústní zkouška se pak skládala z obhajob praktické práce, z obhajob teoretické práce a ze zkoušek z dějin fotografie. Student má právo navrhnout si vedoucího i oponenta jednotlivých prací, přičemž návrhy pak ještě podléhají schválení pedagogickému sboru.

Ateliérová cvičení I

Předmět pro čtvrtý ročník vyučují Miroslav Myška a Pavel Mára. Cvičení prohlubuje znalosti a zkušenosti z předmětů Zátiší, Užitá fotografie, Reklamní fotografie I a dalších z bakalářského kombinovaného studia. U úkolů v ateliérových cvičeních se vychází z praktických ukázek stavby scény, svícení a fotografování v ateliéru.

Začíná se od zdánlivě jednodušších předmětů (keramiky) přes kovové předměty s důrazem na podání vysoce lesklého materiálu, až ke sklu. Cílem není pouze technické zvládnutí fotografického procesu, ale i invenci, výtvarná působivost a celková kreativita. Jednotlivá cvičení jsou na konzultacích demonstrována a posluchač je může nafotografovat na střední nebo velký formát přímo během konzultací, nebo v ateliéru v Opavě.

Fotografická ilustrace

Vyučujícím je Aleš Kuneš. Studenti čtvrtého ročníku by zde měli dodržet klasický postup ilustrátora knihy. Jeho výhodou bude částečně otevřená možnost výběru literatury podle vlastního vkusu čtenáře. Pro zvolenou knihu vypracuje podrobnou explikaci a doplní charakteristickými ukázkami z literárního díla. Úkolem je odevzdání makety knihy s fotografickými ilustracemi včetně naznačené grafické úpravy, rozvržení obrazů s textem a jejich řazení.

Pro maketu posluchač připraví i grafické řešení obálky, vše ve spolupráci s odborným poradcem. Po konzultaci jsou možná i netradiční bibliofilská řešení. Odevzdává se kompletní maketa knihy technicky řešená buď klasickou "fotografickou metodou" lepením, možný je však i běžný kvalitní počítačový tisk či zpracování laserovou nebo jinou kopírkou.

Minimálně musí být použito devět snímků fotografické ilustrace doplněných charakteristickou ukázkou textu ze zvoleného literárního díla (nejméně 10 listů). Desátý snímek se uplatní k řešení obálky s využitím fotografie. Kromě toho je nutné přiložit i pět vybraných fotografií volně mimo maketu (ve formátu pro výstavní účely).

Subjektivní dokument

Přednášky vede Václav Podestát. V případě cvičení subjektivní dokument ve 4. ročníku by měli posluchači prostřednictvím fotografií vyjádřit více svůj subjektivní pohled a vizuálně symbolizovat určitá obecnější témata. Zatímco ve cvičeních ze Základů reportážní fotografie a Dokumentární publikace studenti většinou zpracovávali konkrétněji časově i motivicky vymezená témata, ve cvičení Subjektivní dokument mají větší volnost. Cviční mají témata Nostalgie a Domov nebo Krajina, která mě míjí. Závěrečnou prací je volný soubor osmi až deseti fotografií.

Česká fotografie 20. století

Přednášky Vladimíra Birguse navazují na dějiny fotografie z 1. - 3. ročníku bakalářského studia, kde byla pozornost věnována vývoji světové fotografie a historie české fotografické tvorby v nich byla zmiňována jen velmi stručně.

Ve 4. ročníku jsou v přednáškách daleko podrobněji sledovány hlavní vývojové etapy, proudy, tvůrci a díla české fotografie od piktorialismu až po rok 1945. Ve většině případů je česká fotografická tvorba sledována v kontextu se slovenskou. Úspěšné složení písemných testů v závěru ročníku předpokládá i samostudium rozsáhlejší odborné literatury.

Zkušební otázky se pohybují v oblastech: Impresionistický a secesní piktorialismus v české fotografii, česká fotografická moderna, František Drtikol, organizace, školy, výstavy, publikace, časopisy a teoretické práce z oblasti české fotografie v letech 1918 – 1945, přímá fotografie, nová věcnost a konstruktivismus v české meziválečné fotografii, poetismus a surrealismus v české fotografií a fotomontáži do roku 1945, abstraktní tendence v české fotografii do roku 1945, Jaroslav Rössler, Jaromír Funke, vývoj české reklamní fotografie v meziválečném období, česká portrétní fotografie mezi dvěma světovými válkami, vývoj české fotožurnalistiky v období 1918 – 1945, česká sociální fotografie 20. a 30. let, tradicionalismus v české meziválečné fotografii a česká fotografie za 2. světové války.

České výtvarné umění 20. století

Přednášky Jindřicha Štreita navazují na Dějiny výtvarného umění I-III, kde byly uváděny jen nejvýznamnější trendy českého výtvarného umění v souvislosti se světovými dějinami umění. V následném magisterském studium jsou daleko podrobněji sledovány významné proudy, osobnosti a díla českého výtvarného umění od secese až po současnost. Podobně jako ostatní předměty zaměřené na historii umění (vč. fotografie) probíhají přednášky formou promítání diapozitivů – reprodukcí uměleckých děl s krátkou explikací pedagoga.

Akt, portrét, figurální detail

Pavel Mára v tomto předmětu vede studenty k hledání možných hranic fotografického zobrazení, k interpretaci výtvarného díla fotografií, ovšem na rozdíl od podobného zadání v bakalářském studiu v oblasti žánru zátiší se jedná o akt – konkrétně akt inspirovaný výtvarným uměleckým dílem. V úkolu Figurativní akt pak vyžaduje výtvarné zobrazení lidské figury, kdy cílem je portrét člověka naopak v úloze Nefigurativní akt je brán akt jako plasticko-prostorový útvar – cílem je tak nefigurativní fotografie – grafika (abstrakce, význam detailu, objemu, struktury, barvy...). Závěrečným úkolem je akt coby subjektivní reflexe.

Medailon osobnosti

Cílem cvičení je zobrazit zvolenou osobnost v kontextu profese výstižně a pravdivě, posluchač by se nemusel vyhýbat ani jejímu soukromí a zálibám. Medailon je koncipován jako co nejkomplexnější výpověď, která má mnohostranné využití od katalogů až po články v periodickém tisku.

Student by měl pečlivě zvážit svůj výběr a konzultovat ho s vedoucím pedagogem (Jindřich Štreit nebo Antonín Braný). Fotografovanou osobnost je důležité seznámit se svým plánem a současně naznačit časový limit práce. Ze strany studenta se počítá i s jistou dávkou psychologie v jednání s lidmi a je také nezbytné dodržovat vůči fotografované osobě novinářskou etiku.

Posluchač by měl především pečlivě zvážit výběr osobnosti a měl by mít i její předběžný souhlas. Podmínkou úkolu je, aby zvolená osobnost byla něčím výlučná a zasluhovala si fotografickou pozornost. Studenti z menších obcí proto mohou volit i osoby významné pro jejich region, samozřejmě po předchozí konzultaci s pedagogem. Je možné využít reportážního stylu od detailu po celkové záběry nebo i rozměrového přehodnocení jednotlivých fotografií. Práci je třeba plánovat do delšího časového úseku.

Reklamní fotografie II-III

Podobně jako ve třetím ročníku, tak i ve čtvrtém a pátém vyučuje reklamní fotografii Helena Márová. Reklamní fotografie je pojímána jako výtvarně působivá, účelová fotografie, doporučující přímo nebo nepřímo výrobek, službu, objekt atd. Téměř každá reklamní fotografie je stylizovaná, inscenovaná, aranžovaná, zvlášť upravovaná. Často je dramaturgicky promyšlená, snaží se o asociace a vnitřní psychologické vazby. Promyšleně uplatňuje psychologické poučky pro působení na diváka. V reklamní fotografii je důležité perfektní podání struktur, faktur povrchů výrobků, objevování nových snímacích postupů.

V reklamní fotografii využijeme všech žánrů, fotografických technik a všech výrazových prostředků černobílé i barevné fotografie.

Student zde tak může využít znalostí z ostatních předmětů: stavby a skladby fotografického obrazu, barevných skladebných postupů, fotografického zátiší, inscenované fotografie, módní fotografie, portrétu, aktu, ale i počítačové úpravy fotografií a užité grafiky. Ve vrcholné podobě se může účelová reklama stát i výpovědí své doby – uměleckým dílem.

Módní fotografie

Módní fotografie je vyhraněná disciplina Blanky Chocholové, v níž student může stavět na téměř všech dosud zvládnutých cvičeních. Dochází k určité syntéze znalostí z předmětů Užitá a reklamní fotografie, Dokumentární a reportážní fotografie, Stavba a skladba fotografického obrazu, Psychologie umění a Sociologie, Fotografický portrét, Akt, ale i Fotografie plastiky, v neposlední řadě je nutno pracovat se znalostmi z předmětů Typografie a užitá grafika, Počítačová úprava fotografií pro tisk a dalších. Kontinuálně se v tomto cvičení navazuje na předmět Práce s modelem ve 3. ročníku bakalářského studia.

Počítačová grafika a DTP II, Počítačová úprava fotografií

Výuka je realizována převážně individuálními konzultacemi. Posluchačům je k dispozici počítačová technika, černobílá i barevná tiskárna, scaner na diapozitivy i ploché předlohy a softwarové vybavení pro grafiku a DTP (Adobe Ilustrator, Adobe Photoshop, QuarkXpress aj.). Obsahově jsou práce orientovány jako materiály k hlavním cvičením čtvrtého – tedy prvního roku magisterského studia, tj. k autorské výstavě – závěrečné praktické diplomové bakalářské práce – výstavnímu souboru a závěrečné teoretické diplomové práci.

Digitální fotografie a Aplikovaná digitální fotografie

Jedním z nejmladších oborů ve fotografii je digitální fotografie. Cílem přednášek je seznámení studentů s problematikou digitální fotografie a dalších technologiích číslicového zpracování obrazu v praxi. Studenti jsou formou přednášky Jiřího Votýpky a praktickým cvičením, často přímo v prostorách školicího střediska, seznámeni s problematikou praktického použití digitálních technologií. Každý student konzultuje případné použití nových technologií pro svou práci. Součástí přednášek je praktická demonstrace digitálních fotoaparátů a snímačů i vysvětlení návazností na další postupy a zpracování, např. tiskařské postupy, struktura desktop publishingu a pre-pressu atd. Studenti se také seznamují s běžně používanými programy a doplňkovým vybavením. Výuka

probíhá v úzké návaznosti na další výukové předměty – Počítačová grafika a DTP II, Módní fotografie, Reklamní fotografie II apod.

Výstavní soubor – klauzura

Jak vyplývá z tradice uměleckého školství, je klauzura nejdůležitějším cvičením akademického roku umělecké školy. Je přehlídkou toho, co posluchač během jednoho roku vytvořil v oblasti volné tvorby. Student proto musí přípravě klauzury věnovat náležitou péči. Předmětem vlastního klauzurního hodnocení je studentův výstavní soubor pokud možno stylově i tematicky co nejucelenější.

Rozměry předpokládaných fotografií si volí každý student sám, formáty menší než 30x40 cm se akceptují jen v odůvodněných případech. Minimální počet snímků ve výstavním souboru je pět, menší množství nebude přijato. Ke každé fotografii se odevzdává její reprodukce kinofilmového formátu v řádně popsaném rámečku 5x5 cm. Na studentově výběru se nechává, kterého z pedagogů si vybere jako svého vedoucího. Do konce zimního semestru (do 3. konzultace) musí mít student hotovou krátkou explikaci – stručný popis obsahu záměru i formálního způsobu výstavního souboru. Tuto písemnou explikaci s navrženým vedoucím a jím podepsanou odevzdává sekretářce Institutu tvůrčí fotografie k evidenci nejpozději během prvního dne konzultace.

Výstavní soubory hodnotí pedagogický sbor ITF. Klasifikace se provádí hlasováním o přijetí nebo nepřijetí práce a o známce. Výstavní soubory ke klauzurnímu řízení předkládají v dokonalé výstavní podobě, výhradně na barytonových papírech.

Exkurze, plenér, tvůrčí dílna

Všechny zápočtové předměty doplňují studijní program Institutu tvůrčí fotografie tak, aby pokrývaly co nejširší prostor vzdělávacích aktivit. Proto bylo do programu zařazeno absolvování fotografického projektu, účast na tvůrčí dílně nebo na exkurzi.

Účast na fotografických projektech (např. „Lidé Hlučínska 90. let dvacátého století“, „Zlín a jeho lidé“) umožňuje studentům pod vedením pedagogů získat vlastní zkušenosti při realizaci cílených dokumentárních projektů. Zároveň mají účastníci možnost v kontaktu s pedagogickými vedoucími projektu a studijními kolegy konfrontovat různé přístupy k tématu, v mezilidské komunikaci atd.

Tvůrčí dílny nabízejí možnost systematické práce na úkolu v profesionálně vybaveném prostředí pod odborným pedagogickým vedením. Pedagog tak individuálním přístupem ke studentům urychluje a usnadňuje tvůrčí i technické postupy při zvládání jednotlivých studijních a tvůrčích zadání. Několikadenní (zpravidla 2-4denní) tvůrčí dílny pro menší skupiny studentů představují velmi

intenzivní a efektivní způsob výuky, který v kombinovaném studiu vhodně doplňuje výuku během pravidelných konzultací pro všechny studenty. Proto bylo do studijního programu ITF zařazeno volitelné absolvování některé z tvůrčích dílen nebo fotografického projektu, plenéru či exkurze. Příklady tvůrčích dílen jsou například Práce s modelem, Módní fotografie, Reklamní kampaň, Práce s elektronickými blesky, Počítačová úprava fotografií, Elektronická archivace fotografií aj.

Exkurze (fotografické a výtvarné výstavy, Měsíc fotografie v Bratislavě, Letní fotoškola v Popradu, Photokina v Kolíně nad Rýnem atd.) patří k svébytné formě získávání odborného přehledu o současné i historické fotografické tvorbě, podílejí se na zrání vlastního uměleckého názoru, na prohlubování vizuální kultury a na tvorbě a formulaci hodnotících a kritických náhledů.

Ateliérová cvičení II

Cílem cvičení je ve špičkové výtvarné a technické kvalitě fotograficky zobrazit běžné materiály jako je sklo, dřevo, kov nebo stavební hmoty. Jejich výběrem, kompozicí, světelným řešením apod. však posluchači vytvoří nové reality blízké „futuristickým architekturám".

Česká fotografie 20. století II

Přednášky navazují na přednášky ve 4. ročníku Česká fotografie 20. století I, v nichž se probíraly nejvýznamnější vývojové trendy, osobnosti a díla české fotografické tvorby do 2. světové války. Úspěšné složení písemných testů v závěru ročníku i komplexní státní závěrečné zkoušky z dějin fotografie předpokládá samostudium obsáhlejší odborné literatury.

Současné výtvarné umění

Vybrané okruhy přednášek ze současného výtvarného umění úzce propojí a naváží na přednášky z výtvarného umění v nižších ročnících. Současným uměním jsou zde myšlena především 90., případně i 80. léta, ale protože tvorba řady zmiňovaných umělců se kontinuálně rozvíjela v mnohem širším časovém období a protože i jednotlivé proudy a směry mají svou historii, budeme si všímat též umění staršího. Zvýšená pozornost je v přednáškách věnována architektuře, instalacím, environmentu, videoartu atd.

Barevná výtvarná fotografie

Posluchač předkládá vlastní námět zamýšlené práce. Může to být volný soubor barevných fotografií, kniha, ilustrace, fotografický koncept apod. Podstatné bude,

aby práce byla obsahově i formálně vyvážená a barevné řešení bylo důležitým prvkem díla. Kvalitní realizace může být předložena i jako absolventská práce.

Barevná dokumentární fotografie

Ačkoliv většina publikovaných dokumentárních a reportážních fotografií v poslední době bývá pořízena na barevný materiál, jen v nepatrném zlomku jde o promyšlené, nápadité a emotivně působivé využití barvy. Ve cvičení barevná dokumentární fotografie si proto studenti mají vyzkoušet, jak s barvou v nearanžované živé fotografii pracovat invenčně a jak využívat psychologického působení a symboliky barev.

Mají možnost se v knihách, časopisech a na diapozitivních reprodukcích seznámit s díly předních tvůrců z této oblasti a potom si na tématu, schváleném vedoucím, vyzkoušet sami, jak je možno na vhodně zvolených motivech nápaditě aplikovat barvu.

Divadelní fotografie

Cílem cvičení je autorská fotografická výpověď o divadelním představení. Cvičení předpokládá spolupráci s vybraným divadlem, ve kterém by student měl možnost poznat zrod, vývoj a výsledek inscenace. Toto poznání principu divadelní tvorby je pro posluchače nezbytné.

Objekt v prostoru

Těžiště práce bude převážně mimo ateliér v dostupných exteriérech a interiérech nebo vytvořených (navržených) pseudoprostorech a iluzivních scénách. Studenti navazují na své znalosti a zkušenosti z řady předchozích cvičení jako např. krajinářské fotografie, plastiky, architektury, zátiší, barevných skladebných postupů, intermediální tvorby atd. Je patrné, že nepůjde v tomto cvičení o nějaký klasický model či disciplínu, ale o aktuální syntézu uměleckých a mimouměleckých postupů, vlivů a řešení. Rámec cvičení je velmi široký a lze do něj zahrnout řadu fotografických i fotografii přesahujících oborů a disciplín (zvláště, když objektem mohou být rovněž živé bytosti apod.). Objekty je možno do prostoru inscenovat, přenášet, dotvářet, případně zcela nově vytvářet rozličnými výtvarnými postupy a technikami. Obdobně prostor je možné přizpůsobit výslednému záměru např. barevným osvětlením. Lze vytvořit i zcela novu, artificiální skutečnost či snový prostor v podmínkách studia apod.

Fotografická technika II

Tento předmět má doplňující a konzultační charakter. Jsou v něm probírány některé specifičtější problémy, na které nebylo v přednáškách z fotografické

techniky v 1. až 3. ročníku dostatek času. Studenti v jeho rámci mohou konzultovat aktuální technické problémy, s nimiž se setkávají v praxi.

Přehled dějin filmu

Cílem předmětu Přehled dějin filmu je zprostředkovat posluchačům stručný nástin vzniku, vývoje a současnosti filmu, jeho významných škol, hnutí, tendencí a osobností, dále seznámit studenty s filmovou teorií a dalšími otázkami dominantního média 20. století. V přednáškách bude přihlédnuto k vzájemným vazbám mezi filmem a dalšími uměleckými druhy a ke kulturně společenskému kontextu. Součástí přednášek a diskusí jsou i tematické videoprojekce.

Diplomový teoretický seminář II

V 5. ročníku studenti zpracovávají své praktické i teoretické bakalářské diplomové práce. Jejich témata si mohou vybrat ze seznamu doporučených témat nebo je mohou navrhnout podle vlastního zájmu hned na úvodní konzultaci v říjnu. Po schválení a závazném přidělení témat musí svůj postup pravidelně konzultovat se stanoveným vedoucím práce. V diplomovém teoretickém semináři se potom seznamují s obecnými metodologickými zásadami zpracovávání teoretické diplomové práce i s praktickou stránkou jejího provedení a představují v něm dílčí výsledky i jednotlivé kapitoly.

7

Projekty

Výstavní a publikační činnost, skupinové projekty, zahraniční aktivity

Význam ITF jen mj. také v jeho projektové činnosti. Týká se to zejména výstavních a kurátorských činností, publikační a vydavatelské činnosti a v neposlední řadě pořádání a vedení skupinových fotograficko-dokumentárních projektů.

Výstavní činnost

¢ Galerie Opera

Nejdéle trvajícím výstavním projektem ITF je spolupráce s Národním divadlem moravskoslezským (NDM) v Ostravě. Idea vzniku výstavního prostoru negalerijního typu v atraktivním prostředí foyer Divadla Jiřího Myrona v centru Ostravy vznikla při reciproční návštěvě zástupců Magistrátu města Ostravy a NDM ve Francii a setkání s remešským fotografickým spolkem Priorité Ouverture, reprezentovaným jeho prezidentem Jean-Marie Lecomtem. Cíl byl následující: přivést do Ostravy fotografickou tvorbu mladých evropských fotografů, následně práce prezentovat ve Francii, v lokalitách, jež mají k fotografii senzitivní vztah a kde již po delší existují přátelské kontakty s Ostravou. Smlouva mezi městem Ostravou, zastoupeným tehdejším primátorem Evženem

Tošenovským a Jean-Marie Lecomtem, jejímž předmětem bylo založení výstavního centra mladých evropských fotografů s názvem Galerie Opera, se sídlem v Divadle Jiřího Myrona, byla podepsána v březnu roku 1994.

Předpremiéru měla nová ostravská výstavní síň Galerie Opera, dnes již tradiční výstavní prostor, kde je vždy po celou divadelní sezónu pravidelně představována kvalitní tuzemská i zahraniční fotografie, již 27. listopadu 1993, kdy se ostravské veřejnosti prezentoval francouzský fotograf Claude Phillippot. Uzavření smlouvy korunovala výstava fotografií další umělecké osobnosti, Angličana Christophera Taylora, jehož výstava měla v Galerii Opera pod názvem Gibralter Point a André Riviére vernisáž 5. března 1994. O rok později vstupuje do výstavních aktivit především kurátorskou a organizační formou Institut tvůrčí fotografie. „Iniciátory a realizátory společného fotografického výstavního projektu NDM a Institutu byli ředitel Národního divadla moravskoslezského Ilja Racek, dnes šéf studia České televize Ostrava, dále tehdejší šéf opery NDM Luděk Golat, dnešní ředitel divadla, pedagog ITF Jindřich Štreit a pedagog FAMU v Praze Viktor Kolář, kteří se sešli s vedením Institutu a po zvážení všech možností vzájemně dojednali dlouhodobou spolupráci v podobě výstavního programu pro Galerii Opera v Divadle Jiřího Myrona," vzpomíná na začátky projektu Bartek.

Opera představila za dobu své existence řadu zajímavých výstav soudobých zahraničních fotografů – Yvese Leresche a Serge Michela ze Švýcarska (Přímořská Evropa 1994), J. S. Cartiera z Francie (Chaos včerejška a dneška, 1995), výstavu Jean-Marie Lecomta z Francie inspirovanou nejrušnější ostravskou tepnou a nazvanou „Ulice 28. října" (1995), Příbuzenství Alaina Collarda (1997), výstavu „Autoscopie" Aminy Belizidia a Francescy Reyes-Cortorreda ze Švýcarska (1998) a výstavu manželské dvojice Lucie Radochonské a Jean-Louis Vanesche z Belgie nazvanou Le jardin a Arbos (1999). Tyto fotografické kolekce sice ještě nebyly připraveny ve spolupráci s ITF, nicméně poskytovaly zajímavé srovnání se současnou českou fotografickou školou a získávaly Galerii Opera prestižní místo mezi ostravskými výstavními síněmi.

Dramaturgii galerie sestavuje od roku 1995 Vladimír Birgus a na výstavním programu se objevily jak osobnosti světové fotografie ze zahraničí (René Burri, Andrej Bán, Paul den Hollander, Martin Parr, Frank Horvat…), tak čeští (a slovenští) přední autoři (Josef Koudelka, Jan Šibík, Vladimír Kozlík, Helena Márová, Jindřich Marco, Karel Cudlín, Karel Hájek, Karel Ludwig, Zdeněk Tmej, Jan Pohribný, Fedor Gabčan, Miloslav Stibor, Milan Borovička, Ladislav Sitenský, Tibor Honty, Vilém Reichmann, Jan Saudek, Pavel Baňka, Tono Stano, Ivan Pinkava, Miro Švolík, Rudo Prekop, Václav Jirásek, Veronika Bromová, Jiří David, Bohdan Holomíček Jindřich Štreit…). Vedle individuálních souborů jsou představovány kolektivní expozice a kolekce (Česká fotografie 90. let – Hledání

a jistoty, Slovenská mladá fotografie, Hořká léta, Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století, Pedagogové ITF, Diplomové práce ITF…). Výstavy jsou dobře připraveny i po stránce mediální propagace a na jejich vernisážích se zúčastňují různé osobnosti kulturního a společenského života. Řada realizovaných výstav byla následně představena v předních českých i zahraničních galeriích (Praha, Brno, Cheb Liberec, Madrid, Edinburgh, Londýn, Berlín, Mnichov, Chicago, Barcelona, Bratislava, Poznaň…), kde tak významně propaguje českou kulturu a zvyšuje prestiž města Ostravy jako takového.

Z galerie Opera se stalo významné výtvarné a fotografické centrum Ostravska, o jehož expozicích pravidelně referují nejenom ostravské deníky a časopisy či ostravské televizní a rozhlasové redakce, ale i celostátní tisk (Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Zemské noviny, Slovo, Právo, Ateliér, Fotografie Magazín aj.), celostátní vysílání televize a rozhlasu a dokonce i zahraniční média (program výstav vychází například v časopisech European Photography, Camera Austria, Imago aj., galerie je uváděna v pravidelně vycházejících průvodcích European Photography Guide). Ke každé výstavě vychází nejenom pozvánka, ale i menší katalog o šesti stránkách s úvodním textem, biografickými údaji o vystavujících a několika reprodukci děl, který je zdarma k dispozici návštěvníků výstavy, je posílán do redakcí deníků a časopisů a do významnějších knihoven, galerií a muzeí.

Součástí výstavních aktivit Národního divadla moravskoslezského byly i drobné výstavy v komornějším prostředí foyer (kuřárny) Divadla Antonína Dvořáka. Zde však byla spolupráce přerušena rekonstrukcí divadla a přebudováním prostor. Po znovuotevření divadla sice pokračovala, již však jen v individuálních případech, jako například v roce 2002, kdy zde vystavil u příležitosti premiéry opery Kníže Igor své snímky z přípravy stejnojmenného představení tajemník ITF Vojtěch Bartek.

, *Přehled výstav realizovaných ITF v galerii Opera v letech 1993 – 2001*

02.03. 1995 – 19.04. 1995 – Josef Koudelka – Černý trojúhelník
06.09. 1995 – 25.09. 1995 – Hořká léta 1939-47
28.09. 1995 – 24.10. 1995 – Jan Šibík
23.11. 1995 – 13.12. 1995 – René Burri - Lidé a život
13.12. 1995 – 07.01. 1996 – Viktor Kolář - Diagnóza: Rakovina – vůle k životu…
01.02. 1996 – 27.02. 1996 – Jistoty a hledání v české fotografii 90. let – 1. část
29.02. 1996 – 17.03. 1996 – Jistoty a hledání v české fotografii 90. let – 2. část
21.03. 1996 – 24.05. 1996 – 25/5 ITF SU
11.04. 1996 – 02.05. 1996 – Milan Borovička - Žena

05.09. 1996 – 10.10. 1996 – Andrej Bán - Poutníci
17.10. 1996 – 06.11. 1996 – Paul Den Hollander - Fotografie
05.12. 1996 – 20.12. 1996 – Fedor Gabčan: Ostravská krajina
23.01. 1997 – 12.02. 1997 – Miroslav Bílek - Krajina
14.03. 1997 – 03.04. 1997 – Milan Kníže/Tomáš Pospěch - Dilema věcí
16.10. 1997 – 29.10. 1997 – Frank Horvat
30.10. 1997 – 19.11. 1997 – Karel Ludwig - Archiv 1939 – 1948
20.11. 1997 – 10.12. 1997 – Miloslav Stibor - Tělo a kámen
11.12. 1997 – 07.01. 1998 – Vladimír Birgus - Cosi nevyslovitelného
05.03. 1998 – 31.03. 1998 – Václav Podestát - Lidé
30.04. 1998 – 19.05. 1998 – Jolana Havelková/Jaroslav Malík
11.06. 1998 – 29.06. 1998 – V. Bartek/J. Siostrzonek: Sakrál. architekt. na Hluč.
03.09. 1998 – 23.09. 1998 – Jindřich Marco/Karel Cudlín - Izrael 50
15.10. 1998 – 11.11. 1998 – Hollywood
12.11. 1998 – 09.12. 1998 – Karel Hájek - Archiv 1900 – 1978
10.12. 1998 – 06.01. 1999 – Pavel Mára - Těla
07.01. 1999 – 22.01. 1999 – Diplomové práce studentů ITF
18.02. 1999 – 03.03. 1999 – Ostravští fotoreportéři Mladé Fronty Dnes
04.03. 1999 – 06.04. 1999 – Jan Pohribný - Imaginární krajiny
08.04. 1999 – 28.04. 1999 – Martin Parr - Doma a venku
21.05. 1999 – 02.06. 1999 – Jindřich Štreit - Lidé ledkových dolů
03.06. 1999 – 30.06. 1999 – Lidé Hlučínska 90. let 20. století
02.09. 1999 – 22.09. 1999 – Grzegorz Klatka/Piotr Szymon - Fotografie
02.12. 1999 – 05.01. 2000 – Evžen Sobek/Jan Schejbal - Ecce homo/Pasťák
06.01. 2000 – 02.02. 2000 – David Boukal/Igor Slavík -Indie
03.02. 2000 – 08.03. 2000 – Zdeněk Tmej - Archiv 1936 – 2000
09.03. 2000 – 05.04. 2000 – Klauzurní práce studentů z ITF FPF SU
06.04. 2000 – 26.04. 2000 – Vilém Reichmann - Archiv
27.04. 2000 – 31.05. 2000 – Robo Kočan - Imaginární kajiny
01.06. 2000 – 30.06. 2000 – Rostislav Košťál - Tempi
03.10. 2000 – 01.11. 2000 – Ján Šmok- Fotografie
02.11. 2000 – 06.12. 2000 – Magisterské soubory absolventů ITF 2000
07.12. 2000 – 17.01. 2001 – Helena Márová - Cesta k době
18.01. 2001 – 28.02. 2001 – D. Kyndrová - Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost
01.03. 2001 – 18.04. 2001 – Jiří Hanke - Otisky generací/Podnikatelé
19.04. 2001 – 22.05. 2001 – František Chrástek
24.05. 2001 – 30.06. 2001 – Dita Pepe/Lucia Nimcová

¢ Kabinet fotografie při Slezském zemském muzeu

Dalším z výstavních projektů ITF byl od roku 1995 do roku 1999 Kabinet fotografie při Slezském zemském muzeu. Po čtyři roky trvající spolupráce byla bez udání důvodů a nečekaně skončena ze strany ředitele muzea Jaromíra Kaluse. Atraktivní prostory v centru Opavy na konci pěší zóny v Ostrožné ulici pronajal soukromé společnosti, jež zde otevřela počítačový obchod. Za nelibosti opavských příznivců výtvarného umění a fotografie tak byly prezentace kvalitní fotografické tvorby výrazně utlumeny a současně došlo k značnému zúžení výstavních aktivit Slezského zemského muzea. Z původních ambiciózních plánů a vizí na rozvoj sbírky fotografie v Opavě tak nezůstalo téměř nic.

V současné doby ITF své výstavní aktivity v Opavě opět provozuje, a to v důstojných prostorách Domu umění. Zánik fotografických výstav se nakonec naštěstí, díky Jiřímu Siostrzonkovi a vedoucím Domu umění Martinu Klimešovi, v Opavě nekonal. Dům umění již hostil řadu významných fotografických výstav, od projektu Jiný svět až po kolektivní či individuální výstavy pedagogů ITF.

, *Některé z výstav v Kabinetu fotografie SZM*

03.03. 1995 - 04.04. 1995 – Pavel Dias - fotografie
07.04. 1995 - 14.05. 1995 – Václav Podestát - Lidé
15.05. 1995 - 21.06. 1995 – Aleš Kuneš - Fotografie
22.06. 1995 - 10.09. 1995 – Hořká léta 1939-47
14.12. 1995 - 17.03. 1996 – ITF 25/5
21.03. 1996 - 14.04. 1996 – Viktor Kolář - retrospektiva
18.04. 1996 - 12.05. 1996 – Michal Macků - geláže
14.05. 1996 - 16.06. 1996 – Rudolf-Dvořák Bruner - Krásné časy
21.06. 1996 - 31.08. 1996 – Andrej Bán - Poutníci
02.09. 1996 - 14.10. 1996 – Mladá slovenská fotografie
17.10. 1996 - 04.11. 1996 – Fotografie ze SVŠVU v Poznani
05.11. 1996 - 01.12. 1996 – Martin Smékal
03.12. 1996 - 12.01. 1997 – Othomar Schick
04.03. 1997 - 06.04. 1997 – Michal Bartoš – Člověčina 1982-1997
24.06. 1997 - 31.07. 1997 – Vladimír Birgus – Cosi nevyslovitelného
03.11. 1998 - 06.01. 1999 – Tmej Zdeněk – Archiv 1939-2000
07.01. 1999 - 07.02. 1999 – Mára Pavel – Portréty
09.02. 1999 - 07.03. 1999 – Zikmund Miroslav
11.03. 1999 - 02.05. 1999 – Lidé Hlučínska 90. let 20. století ve fotografiích
04.05. 1999 - 30.05. 1999 – Martin Parr - Doma a venku

Publikační a ediční činnost

¢ Listy o fotografii - Acta Photographica Universitatis Silesianae Opaviensis

První vydání Listů o fotografii se v roce 1994 setkalo ze strany čtenářů s velikým zájmem. Vydání bylo rychle vyprodáno, což svědčí o tom, že u nás (a nejen u nás, ale také na Slovensku a Polsku) existuje stále početná skupina příznivců fotografie, kterým nestačí pouze periodika zaměřená na komerční a amatérskou fotografii, ale vyhledávají kvalitní texty o dějinách, současnosti a teorii fotografie. Listy si tak daly za cíl vyplnit prostor a informovat také o fotografickém školství, o fotografických sbírkách, o důležitých výstavách a publikacích.

Zatímco například v Polsku vychází bulletin Kwartalnik Fotografie, Photograpica – Zeszyty Naukowe a Artystyczne, nebo vratislavský Format, v Bratislavě vzniká mezinárodní magazín Imago, v Rusku Portfolio a Maďarsku Fotómüvészet, v České republice něco podobného po řadu let chybělo.

Tematicky bylo první vydání věnováno české a slovenské fotografii na přelomu 80. a 90. let v zahraničí. Své si zde našly i příspěvky z historie fotografie, ale také reflexe ze zahraničí, např. polská fotografie osmdesátých let. V sekce Archiv, jež si dala za cíl zveřejňovat „pozoruhodné neznámé či pozapomenuté starší texty o fotografii“, vyšly například zápisky Františka Drtikola či teoretický text Antonína Matějčka.

Druhé číslo Listů o fotografii vyšlo v nákladu tisíc kusů roce 1998 a z pochopitelných důvodů bylo věnováno památce zesnulého profesora Jána Šmoka. Bylo tematicky rozděleno na tři hlavní oddíly – Výuka teorie a dějin fotografie na vysokých školách a pokračování oddílu z prvního vydání - česká a slovenská první poloviny devadesátých let fotografie v zahraničí. Tradičně se listy věnovaly i historii fotografie, své místo si zde našlo patnáct studentských příspěvků v oddílu „Studentský Hyde Park“. Cenná pak byla faktografická část dávající soupis bakalářských a magisterských diplomových teoretických prací ITF a závěrečný díl byl koncipován jako užitečný fotografický adresář.

Toto vydání Listů o fotografii vyšlo po delší době než původně autoři očekávali a jak v editorialu připomínají, důvodem byl především nedostatek času těch, kteří se na jeho přípravě podílejí. „Listy o fotografii totiž nemají žádného placeného redaktora a vznikají ve volném čase hrstky nadšenců, kteří nemají ve svém pracovním úvazku psát, graficky upravovat, korigovat, tisknout a distribuovat finančně ztrátový sborník o historii a současnosti fotografie,“ uvádí Vladimír Birgus v úvodníku k druhému vydání Listů.

Třetí vydání vyšel o tři roky později – v roce 2001 – opět v nákladu tisíc kusů. Autoři jej pojali jako jeden z příspěvků ITF k oslavám 10. výročí založení Slezské univerzity v Opavě. I v tomto čísle se Vladimír Birgus a Tomáš Pospěch v editorialu přiznávají, že sborník měl vyjít původně dřív, opět byl důvodem nedostatek času a také prostředků.

Většina textů byla věnována fotografickému dokumentu. Zajímavý je úvodní článek, dosud v češtině nepublikovaný text Umberta Eco o kritice obrazu a ikonických znacích a kódech v obrazu. Své si v třetím vydání Listů našlo i pokračování soupisu významných českých a slovenských fotografických výstav v zahraničí v letech 1995-99, ale také aktuální adresář fotografických institucí ze Slovenska a Polska a soupis bakalářských a magisterských teoretických prací absolventů FAMU.

& *Kolektiv autorů: Listy o fotografii - Acta Photographica Universitatis Silesianae Opaviensis, vydal Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě ve spolupráci s Kabinetem dějin a teorie fotografie Katedry fotografie FAMU v Praze; ISBN 80-7248-016-2; Opava 1994, 1998, 2001*

¢ **Hořká léta 1939 – 47**

Osmačtyřicetistránkový katalog ke stejnojmenné výstavě vydal ITF ve spolupráci se Správou Pražského hradu v roce 1995. Autorem českého a anglického textu byl Vladimír Birgus, který se současně s Blankou Chocholovou kurátorsky podílel na sestavení výstavy. V grafické úpravě Vojtěcha Bartka publikace představila pětatřicet fotografií českých autorů z období druhé světové války. Význam kolekce nespočívá ani tak v jejím vydání v knižní podobě, jako vůbec ve faktu, že se odborné i laické veřejnosti ukázalo, že se čeští fotografové podíleli na dokumentaci hrůz války a jejich následků, a jak kvalitně se této úlohy zhostili. Za všechny snad lze jen vzpomenout unikátní soubor z totálního nasazení Zdeňka Tmeje ve Vratislavi z roku 1943. Vždyť podobné snímky nemají obdobu nejenom v české, ale i evropské fotografii. Snad jen škoda, že katalog nebyl v běžných knihkupectvích vůbec k dostání.

& *Vladimír Birgus: Hořká léta 1937-47 (Evropa očima českých fotografů) – The Bitter Years 1937-47 (Europe Trough the Eyes of Czech Photographers); vydala Slezská univerzita (Institut tvůrčí fotografie) v Opavě ve spolupráci se Správou Pražského hradu; ISBN 80-85879-19-0; Opava 1995.*

¢ Ateliér Jindřicha Štreita

Sedmapadesátistránkový katalog k výukovému projektu Jindřicha Štreita vydal ITF ve spolupráci se Katedrou fotografie FAMU v roce 1996. Vyjma dvou stránek úvodu od Miroslava Vojtěchovského a Vladimíra Birguse se jedná čistě o fotografickou publikaci, sloužící současně jako katalog k výstavám studentů FAMU a ITF z pracovních dílen dokumentární fotografie. Výstavy proběhly postupně v Uherském Hradišti, Chebu, Dolním Benešově a polském Těšíně. Katalog vyšel v nákladu jednoho tisíce kusů a obsahoval fotografie celkem 12 studentů pražské i opavské školy. *(Více o projektu Ateliér Jindřicha Štreita v odstavci „Ostatní fotografické projekty" této kapitoly.)*

& *Ateliér Jindřicha Štreita, vydal Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě ve spolupráci s Katedrou fotografie FAMU v Praze; Opava 1996*

¢ Institut tvůrčí fotografie 25/5

V roce 1996 vydal ITF také katalog k výstavě 25/5 věnované dvojitému výročí školy. S českou a anglickou předmluvou rektora Slezské univerzity prof. Dr. Martina Černohorského a textem Vladimíra Birguse v typografické úpravě Vojtěcha Bartka představuje nejenom faktograficky cenný kompletní soupis současných, ale i bývalých pedagogů IVF, ITV a ŠVF, ale také osmačtyřicet snímků bývalých absolventů i posluchačů školy. Na snímcích se tak objevují například známé geláže Michala Macků, ale i snímky bývalých absolventů ŠVF a nynějších pedagogů Petra Velkoborského, Václava Podestáta či Jindřicha Štreita.

& *25/5, vydala Filozoficko-přírodovědecká fakulty Slezské univerzity v Opavě ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským v Ostravě; ISBN 80-85879-41-7; Opava 1996*

¢ Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století

Nejrozsáhlejší publikací, kterou ITF vydal, byl katalog k největšímu dokumentárnímu projektu, který tato škola zorganizovala a realizovala – Lidé

Hlučínska devadesátých let 20. století. Ačkoli o projektu jako takovém se zmiňuji jen o několik odstavců níže, stojí za to popsat alespoň zběžně publikaci, jež byla u této příležitosti vydána.

Vydání 140stránkového katalogu podpořila Výtvarná rada odboru umění a knižní kultury Ministerstva kultury ČR, Fond rozvoje vysokých škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Matice slezská, Slezské zemské muzeum a řada dalších institucí a individuálních sponzorů. Kniha v grafické úpravě Vojtěcha Bartka byla vydána kvalitním tiskem v nákladu tisíce kusů. Obsahovala 126 fotografií 22 autorů (Bartek, Hornsteinerová, Hrubeš, Hudáková, Chleboun, Karola, Kiwit, Kouba, Kubíček, Linhartová, Murtin, Popelář, Pospěch, Siostrzonek, Sobek, Světlík, Škabrada, Škvorová, Štreit, Šulc, Vilgus, Vladárová) a texty Vladimíra Birguse, Jindřicha Štreita, sociologický rozbor oblasti z pera Jiřího Siostrzonka, postřehy studentů Tomáše Pospěcha, Evžena Sobka a Jakuba Chlebouna, úvod primátora Opavy Jana Mrázka, děkana FPF Zdeňka Jiráska, starosty Dolního Benešova a předsedy Sdružení obcí Hlučínska Josefa Záwadského a historika Ericha Šefčíka.

& *Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století, vydala Slezská univerzita v Opavě; ISBN 80-7248-022-7; Opava 1999*

¢ **Zlín a jeho lidé**

Podobně jako k projektu Lidé Hlučínska byl vydán rozsáhlý knižní katalog také k dalšímu velkému fotograficko-dokumentárnímu projektu ITF. Zlín a jeho lidé, šedesátistránková publikace byla vydána v roce 2001. Grafické úpravy se tentokrát ujala mladá zlínská výtvarnice Nora Procházková, texty v knize napsal Tomáš Pospěch a svou zdravici zde zveřejnil také zlínský primátor Zdeněk Dostál. Publikace představuje práce celkem devatenácti autorů z řad studentů i pedagogů.

& *Zlín a jeho lidé, vydal Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě; ISBN 80-7248-132-0; Opava 2001*

¢ **Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě**

V roce 2001 byl vydán ještě jeden knižní katalog, tentokrát u příležitosti rozsáhlé výstavy prací pedagogů ITF. Stejně jako výstava i kniha byla jedním

z příspěvků Institutu k oslavám 10. výročí Slezské univerzity v Opavě. Publikace vyšla ve třech jazycích – česky, anglicky a polsky, a obsahuje vedle předmluvy Vladimíra Birguse a úvodního slova rektora SU Zdeňka Jiráska také životopisy stávajících osmnácti pedagogů školy. Pro ITF je vydalo v grafické úpravě Otakara Karlase nakladatelství Kant, které se specializuje právě na vydávání fotografických publikací. Kniha získala v soutěži časopisu Fotografie Magazín ocenění Nejlepší fotografický katalog roku 2001.

& *Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě; vydalo nakladatelství KANT; ISBN 80-86217-45-0; Opava 2001*

¢ **Portfolio - Pedagogové Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě**

Zajímavým počinem bylo vydání bibliofilie – originálního portfolia 16 fotografií a dvou grafik pedagogů ITF, podobně jako předcházející tištěná publikace, v rámci oslav 10. výročí založení univerzity. Portfolio snímků o velikosti 24x30 cm bylo vydáno v číslované jednadvacetikusové sérii.

¢ **Skripta**

§ **Milan Borovička: Portrét** – Historicky prvními skripty vydanými pro potřeby ITF (tehdy ještě IVF) byl v dubnu 1991 autorský text Milana Borovičky s názvem Portrét. Vydavatelem skript o nákladu 350 kusů byla ještě Masarykova univerzita v Brně – Filozofická fakulta v Opavě. Katedra literární vědy, muzeologie a fotografie. V roce 1997 vydal ITF skripta ve druhém vydání, tentokrát v nákladu 200 kusů. Milan Borovička zde na třiadvaceti stránkách popisuje řeč lidské tváře, zásady výběru prostředí a doplňků, ale také třeba osvětlení portrétovaného, píše o práci s objektem, o režii a charakteristických rysech fotografování dvojportrétů, skupinových portrétů. Všímá si však také fotografické techniky a materiálu. Skripta všeobecně vycházejí z klasického pojetí autorova vnímání portrétní fotografie jako prostředku ke sbližování se s lidmi a poznání nejenom okolí, ale i sama sebe.

§ **Aleš Kuneš: Věci ve fotografické tvorbě** – Doprovodná skripta pro obor Zátiší vydala FPF SU v Opavě v únoru 1992 v nákladu 250 kusů. Autorem byl pedagog Institutu Aleš Kuneš. Na 86 stránkách popisuje umění práce s předmětem, se světlem, s výběrem tvárných technik a výstavbu obrazu. Věnuje

se také teoretické části předmětu, nechybějí historické reflexe, ale ani čistě praktické technické popisy pracovních postupů při fotografování zátiší.

§ **Ján Šmok: Teorie skladby fotografického obrazu** - V roce 1994 vydal ITF ve spolupráci s Katedrou fotografie pražské FAMU v nákladu 400 kusů skripta vyučujícího pedagoga Jána Šmoka pro potřebu studentů obou vysokých fotografických škol. Skripta vycházela ze jeho předchozí praxe a publikací na podobné téma. Stodvacetistránkový svazek se věnoval teorii sdělování jako základu teorie fotografie, analýze fotografického obrazu, sdělovacím systémům, ale také vztahu mezi slovem a fotografií.

§ **Petr Velkoborský: Zonální systém** - Jediná publikace v českém jazyce je věnována vědnímu oboru fotografie, jímž je zonální systém. Touto publikací jsou útlá skripta (48 stran) autora Petra Velkoborského, jež vydal Institut v roce 1996 v nákladu 600 kusů jako doprovodný text k předmětům Technologie fotografie, exponometrie a senzitometrie a Seminář zonálního systému. Sám autor přiznává, že skripta a nakonec ani předmět sám nepatří mezi „lehké a stravitelné čtení“, a proto již několik let uvažuje o jejich přepracování a navíc i zapracování nových postupů a technik. Do uzávěrky této bakalářské práce k tomu však bohužel nedošlo.

§ **Miroslav Myška: Práce s velkoformátovým přístrojem** - Dalšími skripty vydanými Institutem tvůrčí fotografie byl v roce 1998 autorský text Miroslava Myšky, vyučujícího na ITF mj. právě práci s velkoformátovými přístroji. Skripta v převážné většině příkladů odkazují na práci s kamerou Sinar, věnuje se od výběru přístroje, popisu práce s ním, objektivům, obrazovému kruhu, závěrkám, rovnání obrazu, naklápění a natáčení, popisuje pravidlo roviny ostrosti (Theodor Scheimpflug), ostření, ale také se zmiňuje o možnosti práce s digitálními nástavci.

¢ Sylaby 1990-2000

Prakticky od počátku existence Institutu na univerzitní bázi ITF vydává každoročně sylaby – průvodce studiem. Zatímco v letech 1990 – 1992 měly sylaby podobu útlého sešitu nejprve třiceti a později šedesátistránkového formátu menší A5, od roku 1994 se podoba sylabů ustálila ve kvalitně slepovanou brožuru o rozměrech 17x24 cm v rozsahu do 150 stran relativně jednotného grafického a typografického designu. V posledních letech se ustálil také jejich počet, a to z původních 150 kusů na 250.

Sylaby dnes obsahují řadu praktických informací – od základních informací o univerzitě, fakultě a studiu na ITF, přes adresáře a kontaktních informací nejenom na pedagogy, ale i studenty, až po popis studijných programů jednotlivých ročníků, studijní, disciplinární a zkušební řád, harmonogram studijního plánu pro daný rok a další. Velice praktické jsou pak popisy jednotlivých předmětů včetně zadání samostatných úkolů, seznamy doporučené literatury a studijních pramenů.

- **Drobné katalogy a katalogové listy, ostatní publikace:**

Aleš Kuneš: Fotografie
Diplomové práce Institutu tvůrčí fotografie
Evžen Sobek: Ecce homo
Frank Horvat: Fotografie módy
The Group "Milan"
Grzegorz Klatka: Fotografie
Jindřich Marco, Karel Cudlín: Izrael 50
David Boukal, Igor Slavík: Indie
Institut tvůrčí fotografie: 25/5
Jan Schejbal: Pasťák
Jindřich Štreit: Lidé ledkových dolů
Karel Hájek: Archiv 1925-1978
Karel Ludwig: Archiv 1939-1948
Klauzurní práce: Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě
Martin Parr: Doma i v cizině
Martin Smékal: Věci a místa
Pavel Dias: Fotografie
Piotr Szymon: Fotografie
René Burri: Jeden svět
Vojtěch Bartek, Jiří Siostrzonek: Sakrální architektura na Hlučínsku
Vladimír Kozlík: obrazy pocitů
The Women's Eye View
Zdeněk Tmej: Archiv 1936-2000

Dokumentární projekty

µ Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století

„Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století“ patří k největším skupinovým projektům v oblasti dokumentární fotografie, jaké se u nás uskutečnily. U jeho zrodu stála jednoduchá myšlenka – přinést do studia dokumentární fotografie také trochu praxe. Podobně jako se pořádaly tvůrčí dílny pro oblast reklamní, módní i krajinářské fotografie, pro dokumentární fotografii doposud něco podobného na ITF chybělo. Teoretické základy projektu tak byly položeny v roce 1993 Jindřichem Štreitem, Vojtěchem Bartkem, Vladimírem Birgusem a především Jiřím Siostrzonkem, který sám v této lokalitě působí a má tedy k mentalitě a specifikům Hlučínska nejblíž.

Cílem projektu se měla stát plošná dokumentace života lidí ve specifickém regionu Hlučínska. Výsledek měl posloužit mj. i jako podklad pro sociologicko-etnografickou studii lokality a lidí v ní žijících. Tvůrci se přitom často odvolávali na projekt americké Farm Security Administration z 30. let dvacátého století, kdy do sociologicko-dokumentárního programu zapojila řada fotografů. U nás se obdobné projekty realizovaly především ve 70.-80. letech, jako například během asanace pražského Žižkova nebo projekt Český člověk z let devadesátých, žádný z nich však nebyl tak rozsáhlý a nezúčastnilo se ho tolik fotografů jako právě „Hlučínska“.

Svým způsobem však „Lidé Hlučínska“ navazovali také na vesnické sociální cykly Jindřicha Štreita, který svou „globální vesnici“ hledal nejenom na Olomoucku a Bruntálsku, ale i ve Francii, Anglii, Německu, Rakousku a později v Japonsku, Maďarsku a na ruském Dálném východě. Především počáteční stadium pak bylo právě tvorbou Štreita výrazně ovlivněno. „Řada studentů, z nichž mnozí prodělávali svou první zkušenost se sociálním dokumentem, přijala Štreitův úhel pohledu jako směrodatný a jako jediný možný. Tak vznikla celá řada „Štreitíků“, kteří zmnožovali fotografie, které Jindřich Štreit udělal,“ vzpomíná ve své bakalářské práci Martin Popelář, jeden z prvních účastníků projektu. Nakonec však nejen on, ale i další mladí tvůrci jako Tomáš Pospěch, Evžen Sobek, Jan Světlík, Kateřina Vladárová či Dita Hornsteinerová díky tomuto projektu našli svou osobitou a vlastní cestu fotografie. „Posouzením prací staršího data, i těch z posledního období je znát, že se studenti postupně oprostili od stylistického sledování svých pedagogických vzorů a začali více uplatňovat vlastní autorské vidění a rukopis,“ píše ve svém oponentském posudku k projektu Václav Podestát.

A jak viděl projekt Andrej Bán v Reflexu? „V praxi to znamená vytrvalé nájezdy studentů s foťáky na hlučínské vesnice," píše Bán, sám také fotograf. „Vytrvalým nájezdům" však předcházelo mnoho organizační a diplomatické práce – v každé vesnici to znamenalo především počáteční schůzky s místními autoritami – starostou či farářem, kteří obyvatelům vysvětlili, že oni podivní mladíci a dívky s fotoaparáty nejsou podvodníci nebo zloději, ale skuteční studenti, jimž jde opravdu jen a jen o fotografování.

Během projektu bylo zdokumentováno 17 obcí, první výstava proběhla 28. října 1994 v jedné z nich – v Sudicích, v místním hostinci. Celkem výstav až do roku 1999 proběhlo 36 a další ještě v následujících letech probíhaly. Nejvzdálenějšími místy, kde byly snímky studentů z Hlučínska prezentovány, byl zřejmě Augsburg, Banja Luka, Řezno a Mnichov. Celkem se projektu zúčastnilo 48 studentů a pedagogů ITF.

„Fotografie studentů ITF z projektu věnovanému tematicky Hlučínsku jsou důležitým svědectvím o životním stylu jeho obyvatel, hmotné a sociální kultuře a proměně krajiny. Díky své komplexnosti s odstupem času ještě více získávají na významu, protože svojí nestrojeností a otevřeností podávají zprávu o proměnách doby nejen Hlučínska, ale zprostředkovaně celé naší společnosti. Snímky z Hlučínska zobrazují obyčejný život obyčejného člověka mnohdy v té nejsyrovější podobě," píše Podestát.

Studenti, kteří si zpočátku všímali především negativních stránek případně jiných fotogenických událostí – mší, pohřbů, svateb a dalších vesnických rituálů, postupně přicházeli Hlučínsku „na kloub" a na filmu se začínaly objevovat i běžné denní situace a skutečný život místních obyvatel. Projekt tak začínal naplňovat svůj původní název – „Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století". Svědčí o tom nakonec i stejnojmenný rozsáhlý katalog vydaný knižní formou *(viz výše)* a výstava, jež byla k vidění v tuzemsku i zahraničí, stejně tak i stovky fotografií vybraných z více než sta tisíce nafotografovaných snímků, ukrytých dnes v depozitech ITF a určených k tomu, aby je za dvacet i padesát let někdo objevil a pojmenoval.

„Když jsem před lety poprvé o přípravě projektu slyšela, byla jsem poněkud skeptická. Hlučínsko se svou tradicí, etnikem, způsobem života a sebeuvědoměním výrazně vymyká ostatním částem severní Moravy a Slezska. Je to dáno historickou zkušeností tohoto regionu. Bála jsem se přijetí cílů projektu ze strany obyvatel, tím spíše, že uměleckého vedení se ujal Jindřich Štreit.

Nesmírně si vážím jeho dokumentaristických schopností. Znám ho už dlouhá léta a vím, je od boha nadán schopností stisknout spoušť svého fotoaparátu právě v okamžiku, který rozbíjí skořápku sebeprezentace objektu ztvárnění. Nahlédne pod každou masku, zmocní se kouzla, jedinečnosti i syrovosti okamžiku.

Mentalitu obyvatel Hlučínska důvěrně znám do té míry, do jaké v každém z nás zaznívají kořeny předků," píše v deníku Svoboda autorka Renáta Ramazanová. „…je jedinečnou a nesmírně objemnou sondou do života lidí Hlučínska. Je vizuálním vyprávěním o okamžicích všedních i svátečních, o štěstí i bolesti. Před očima diváka rozvíjí příběhy o chvílích pochopení i blízkosti, stejně jako se dotýká zobrazení atmosféry krize či odcizení. Fotografové nahlíželi do nejhlubšího soukromí obyvatel Hlučínska. Dokumentovali přímo v domácnostech, mapovali hmotnou kulturu, styl života, ale především atmosféru denních starostí, radostí i stereotypů. Vyprávění se rozvíjí od momentů soukromí k chvílím společenské komunikace. Od vnitřního soustředění v šeru a tichu chrámu, obrazu tak vnitřně blízkém tomuto kraji, přes společenské večírky až k atmosféře každodenního šumu hospod. Doprovázíme ženy a muže z vesnic od slavnostních chvil dne svatebního k bolesti a tragédii dne pohřbu.

Expozice prezentuje kolorit kraje a jeho okolí v celém spektru života našich dnů. Jsme všichni stejní? Svým způsobem asi ano. Je to dáno globalizací kultury, stíráním rozdílů v životním stylu. Přesto charakteristiky individuality jedince a charakteru území jsou stále zřetelné, jen se umět pozorně podívat.

Kraj Hlučínska a jeho lidí má jedinečná specifika a osobitou přitažlivost. Silná tradice víry, příslovečná pořádkumilovnost a hmotná ctižádostivost jsou dědičnými znaky jeho obyvatel. Věřme v jejich uchování i v budoucím tisíciletí. Impozantní projekt fotodokumentace života jednoho regionu bude ve své kompletní podobě uložen ve Slezském zemském muzeu v Opavě. I budoucím generacím tak může vyprávět příběhy ze sklonku dvacátého století."

μ Zlín a jeho lidé

Obdobné cíle sledoval projekt „Zlín a jeho lidé". Byl zahájen v lednu 1997 a shrnující závěrečná výstava spolu s vydáním katalogu proběhla počátkem roku 2002. Byl veden opět pedagogy ITF, ovšem zdaleka nedosáhl podobné šíře a to jak autorské tak ani tematické jako „Lidé Hlučínska".

I Zlín patří, stejně jako Hlučínsko, ke specifickým lokalitám země a to jej předurčilo k výběru. Fotograficky se však oba projekty výrazně liší. Jak podotýká v již jednou citované bakalářské práci Martin Popelář, kde se okrajově zlínského projektu také dotkl, „je-li Hlučínsko obráceno do sebe a poskytuje uzavřený okruh témat, je tomu v případě Zlína naopak".

Uměleckým garantem projektu byl od počátku Jindřich Štreit, organizačně se na něm zprvu podílel Vojtěch Bartek, později Tomáš Pospěch. Záslužnou práci

odvedla zlínská rodačka a absolventka ITF Martina Marková. Po celou dobu trvání projektu poskytovala pevné zázemí mnoha jeho účastníkům.

Jak říká Tomáš Pospěch, na projekt Zlín a jeho lidéí může být pohlíženo z několika stran – jako na umělecký dokument, neboť snaha o dobré fotografie je zde na prvním místě, propagaci regionu, dokumentaci města Zlína, ale i sondu do inženýrského experimentu vytvářejícího mnohé odlišné společenské vazby od tradičního města, ovlivňující vztah obyvatel k městu, ale i strukturu obyvatelstva a jejich návyky.

Projekt byl koncipován tak, aby fotografie mohly být později využity jako podklad pro popis městského prostředí konce dvacátého století a sekundárně jako ilustrace pro případnou sociologickou a sociální analýzu. Fotografie měli zahrnovat jak širší, tak i užší životní prostředí, a zachytit nejenom dispozici města v jeho krajině, urbanismu a integraci městských zákoutí, ale také vnitřní dispozice konkrétních jednotek, hmotné artefakty či jednotlivé symboly života v přirozených podmínkách.

Studenti s fotoaparáty klepali u dveří bytů, vstupovali obyvatelům Zlína nenadále do soukromí, do jejich práce, sledovali je při zábavě, při starostech, radostech i slavnostních chvílích. Lidé jim často vyprávěli o svých zálibách, povídali si o politice, o počasí, o životě ve městě, které se svého času stalo synonymem pro podnikatelský zázrak. Mezitím byli fotografováni. Mnohdy tak na sebe prozradili věci, které ani oni sami neznají nebo nechtějí znát.

Zlín, který díky Baťovým závodům vyrostl během první republiky z vesničky o pár stovkách obyvatel doslova na zelené louce, si dodnes zachovává mnohá specifika, která se studenti snažili ve svých fotografiích odhalit a zdokumentovat. Studenti zamířili do domovů důchodců, co nemocnic, do továrny, byli hosty významných podnikatelů, cestovatelů Zikmunda a Hanzelky, navštěvovali vyhlášenou Barum Rallye, kostely, restaurace i typické kolonie Baťových cihlových domků.

„Je příznačné, že město Zlín, které se vždy v minulosti vymykalo standardním charakteristikám při sociálně psychologických typologiích obyvatel měst, jejich hodnotových systémů, jejich vztahů k práci i progresivitě samosprávy, je ideálním prostorem pro fotograficko-sociologické bádání," říká sociolog Siostrzonek. „Chceme zdokumentovat současnou tvář – genius loci města Zlína v jeho rozmanitosti a proměnách," dodává.

„Je to trochu problém zaklepat u dveří s aparátem a chtít fotit, jak lidé žijí. Chce to odvahu a tu já zatím nemám," přiznává se jedna z účastnic projektu Daniela Dostálková. Spolu s kolegou tedy raději fotografovala na ulicích, kde není kontakt s lidmi tak bezprostřední. Nakonec však předvedla zajímavý soubor, napůl aranžovaný napůl dokumentární zachycení světa veksláků, prostitutek a

obyvatelů místního hotelu Moskva. „Fotografování dokumentu v konkrétních životních podmínkách je náročné, ale zároveň zajímavé především pro různorodost lidských povah a prostředí," říká Jindřich Štreit, umělecký garant projektu.

µ Ostatní fotografické projekty

Postupem času se studenti i pedagogové ITF zúčastnili i několika dalších projektů, žádný z nich však nedosáhl podobného významu jako výše uvedené. Patrně nejznámějším z nich byl projekt, který vznikl vlastně původně na půdě FAMU, ovšem pod vedením Jindřicha Štreita a postupně se jej účastnili i studenti ITF (Petr Karola, Martin Popelář, Tomáš Pospěch, Evžen Sobek, Lucie Škvorová, Petr Vilgus). Jednalo se tzv. Štreitovy výjezdní ateliéry, jakousi netradiční formou výuky dokumentární fotografie. První výjezdní ateliér se uskutečnil koncem roku 1993. Vždy v přibližně týdenních setkáních se fotografové soustřeďovali převážně na téma života na vesnici. Za podpory Letní filmové školy v Uherském Hradišti, Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě a FAMU se podařilo uspořádat výstavu a vydat katalog s názvem „Ateliér Jindřicha Štreita". Studenti ITF a FAMU zde prezentovali společné práce z let 1993-1996.

Z iniciativy studentů ITF (Tomáš Krásenský, Martina Novozámská, Jana Štěpánová, Josef Švic a Jan Vaca) vznikl v březnu 2001 roční projekt Ústí nad Labem – život na soutoku dvou řek. Projekt byl financován z grantu Magistrátu města Ústí nad Labem. Účastnilo se jej 13 fotografů – studentů ITF a posluchačů Fakulty užitého umění a designu Univerzity J. A. Purkyně. Každý z fotografů pracuje vždy rok na daném tématu, které si sám zvolil.

Mezi méně známé projekty pak patřilo i dokumentování Třineckých železáren v roce 1997. Fotografování trvalo nepřetržitě 24 hodin denně a účastnili se ho mj. Luboš Ančinec, Vojtěch Bartek, Jiří Siostrzonek, Tomáš Pospěch a další. O dva roky se do hutního podniku vrátil Jindřich Štreit, aby zde opět zachytil život továrny. Vzešla z toho emotivní publikace Lidé Třineckých železáren. Její význam není v porovnání s ostatními Štreitovými publikacemi tak výrazný, faktem však je, že se stala v devadesátých letech jednou z prvních „komerčních" zakázek fotograficko-dokumentárního typů u nás. Není se tedy čemu divit, když následovaly i další podobné „komerční" dokumenty – opět Štreitův kalendář pro Severomoravskou energetiku (2001-2002), Lidé v obrazech (2001) neboli život na stavbě továrny Philips v Hranicích na Moravě od Tomáše Pospěcha a další drobnější projekty, převážně pro využití ve výročních zprávách a propagačních

materiálech společností (například Jiří Zerzoň a Michal Kubíček pro MSA Dolní Benešov nebo PARS Šumperk).

Výstavním projektem by se pak dala nazvat aktivita prvních magistrů ITF, kteří společně založili neformální skupinu MILAN (Irena Armutidisová, Jolana Havelková, Milan Kníže, Jaroslav Malík, Magdalena Pažourková, Tomáš Pospěch, Martin Smékal, Igor Šefr, Jarmila Šimáňová, Jiří Votýpka). Jejich nejvýznamnějším počinem byla v roce 1999 skupinová výstava na generálním konzulátu České republiky v indické Bombaji. Tato putovní výstava měla reprízu v Litvě a dalších státech. Pro výstavu byl připraven katalog s typografickou úpravou ak. mal. Oty Karlase.

Pro velký ohlas byla v únoru 2001 uspořádána výstava Ženskýma očima - The Women´s Eye View – tentokrát již v rozšířené, avšak pouze dámské obsadě (Irena Armutidisová, Katarina Hanová, Jolana Havelková, Kateřina Jochová, Magdalena Pažourková, Dita Pepe, Barbora Tomášová, Michaela Brachtlová, Pavla Hrachová). Výstavu, která podobně jako v případě skupiny Milan, zaznamenala příznivé přijetí v mnoha zahraničních galeriích, kurátorsky připravili Antonín Braný, Jiří Votýpka a Vojtěch Bartek, který realizoval také typografickou úpravu katalogu.

Zahraniční aktivity

Institut tvůrčí fotografie je již od počátku svého trvání v úzkém kontaktu především s Polskem, nakonec právě po vzoru ITF založila Akademie výtvarných umění v Poznani obdobné dálkové studium fotografie. Každým rokem je pak přijímána do Opavy početná skupina polských studentů. Slezská univerzita jim navíc každoročně vycházela vstříc, když nezřídka vybírala od zahraničních studentů na ITF pouze symbolické školné. Od školného roku 1999-2000 nemusí polští studenti platit školné vůbec.

Významná je výstavní činnost ITF v polských galeriích, kde bývají představovány jak práce studentů, tak i pedagogů. Kolektivní a autorské výstavy proběhly například v Katovicích, Poznani, polském Těšíně, Jastrzembie Zdroji, Rybniku, Lodži a dalších místech. Pravidelná je také účast studentů a pedagogů na mezinárodním setkání fotografických uměleckých škol Profily, které organizuje poznaňská akademie.

Další každoročně navštěvovanou akcí je mezinárodní letní fotoškola Domu fotografie Tatranské galerie v Popradu, kde se ITF podílí na pedagogické činnosti. Oblíbeným cílem výprav studentů i pedagogů ITF je bratislavský Mesiac fotografie, případně Mezinárodní fotoscéna a Photokina v Kolíně nad Rýnem.

ITF udržuje živé kontakty nejen s kolegiálním vysokou školou v Poznani, ale také se Slezskou univerzitou v Katovicích a Julius Maxmilians Universität Würzburg. Mezi zajímavé kontakty patří již zmiňované výstavy v indické Bombaji.

Řada pedagogů se podílí i na dalších zahraničních projektech, stačí vzpomenout jen workshopy Jana Pohribného ve skandinávských zemích, tvůrčí dílny Pavla Máry ve francouzské Normandii či kurátorskou činnost Vladimíra Birguse v Chicagu, Barceloně, Paříži, Vilniusu a dalších místech, v neposlední řadě pak fotografické projekty Jindřicha Štreita v Japonsku, Maďarsku, na Sibiři, ve Francii, Německu, Anglii aj.

8

Pedagogové

Vedoucím Institutu tvůrčí fotografie je od počátku existence školy coby vysokoškolského ústavu **Vladimír Birgus**. Významný český historik a teoretik fotografie, kurátor desítek důležitých výstav, autor dokumentárního „nikdy nekončícího“ souboru Cosi nevyslovitelného, je pevně spojen s historií ITF. Jak on sám vidí uplynulé desetiletí?

„Došlo zde k radikálním změnám, ze školy pro amatéry se stala plnohodnotnou vysokou školou, tak jak ji dnes známe. Od počátku devadesátých let přibyly předměty, zejména teoretické, jako jsou dějiny fotografie a umění nebo sociologie a psychologie umění. Zlepšila se úroveň předmětů jako je užitá fotografie, reklamní tvorba, barevná fotografie, přibývají předměty reflektující nejnovější trendy a vývoj ve fotografii, jako např. digitální fotografie. Zlepšilo se i technické vybavení, máme kompletně vybavený ateliér, několik digitálních aparátů, velkoformátové přístroje a jiné potřebné věci. K ideálnímu vybavení máme sice ještě daleko, ale v rámci přidělovaných prostředků se snažíme. Postupně se buduje laboratoř a knihovna. Mnohem důležitější než vybavení je však tým kvalitních pedagogů. Ten naštěstí máme. I to je jedna z výhod kombinované formy výuky, mnozí z kvalitních pedagogů by kvůli své tvorbě z časových důvodů na jiné fotografické vysoké škole denní formy, jako je například FAMU[24], vyučovat nemohli,“ říká Birgus.

[24] *Vladimír Birgus sám na pražské FAMU vyučuje.*

„Na druhé straně podíváme-li se zpět, zvyšují se nároky nejen na pedagogy, ale i studenty. Je více předmětů, přibývá úkolů a zkoušek. V budoucnu se také budeme muset připravit na generační obměnu pedagogického sboru. Nebude to nic jednoduchého, stávající pedagogové jsou skutečně kvalifikovaní a kvalitní, vážíme si jich, patří mezi špičky se svých oborech a žánrech, nicméně trendy ve fotografii postupují a někteří z nich na ně již nedokáží reagovat. Musíme být otevření k nových pohledám a experimentům," míní Birgus. K částečné generační výměně došlo například již v roce 1998, kdy klasického krajináře Miroslava Bílka nahradil Jan Pohribný. Patrné bylo prudké zvýšení úrovně krajinářské fotografie na straně studentů a oživení zájmu o tento žánr. Očekává se výměna také dalších pedagogů, kteří se dál již ve své tvorbě nevyvíjejí, neúčastní se společných projektů, výstav a podobně.

Za potěšující Birgus považuje skutečnost, že mnozí z absolventů nebo dokonce i současných studentů sami vyučují na dalších fotografických školách. Za všechny lze vzpomenout například Piotra Szymona, který nyní předává své zkušenosti na Akademii výtvarných umění v Poznani. Dalším polským absolventem a nyní pedagogem je Krysztof Hejke vyučující na Státní vysoké škole filmové, televizní a divadelní v Lodži. Tomáš Pospěch působí nejenom na ITF, ale také ve Zlíně, na tamní Baťově univerzitě. V ateliéru fotografie na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem zase vede Jolana Havelková. Irena Armutidisová, další z prvních magistrů ITF, vyučuje na Fakultě výtvarného umění Vysokého učení technického v Brně. Řada dalších učí nebo učila na středních školách – Petr Vilgus na Střední průmyslové škole grafické v Praze, Maria Sliwa v Bialsku-Biale, Michal Kubíček a Dita Pepe Horsteinerová na střední odborné škole v Ostravě, nakonec celé oddělení fotografie na SUPŠ v Ostravě je vedeno absolventy nebo studenty ITF – Tomášem Macíčkem, Jaroslavem Malíkem, Jakubem Chlebounem a již zmiňovanou Ditou Pepe. V Ostravě pak nelze nevzpomenout ani Lidovou konzervatoř a zde řadu let působícího Jiřího Kudělku.

Tajemníkem ITF a také jedním, kdo stál u jeho zrodu respektive přerodu ze vzdělávacího ústavu pro amatéry na regulérní vysokoškolské zařízení, je **Vojtěch Bartek**. Často rád vzpomíná na svou hornickou minulost a pod jeho sveřepým vzhledem a často obhroublými výrazy, které snad nelze psaným slovem reprodukovat, a jež se stávají především u nezkušených a začínajících posluchačů důvodem pro obavy a stres, u těch, kdo jej znají, však jen nezbytným koloritem, se skrývá srdce obětavého člověka, který pro institut především na poli organizačním udělal obrovský kus práce.

„K. O. Hrubému se podařilo v sedmdesátých letech uvést v život do té doby u nás nezvyklý způsob vzdělávání založený na určitém výběrovém systému, kdy uchazeč předkládal svou kolekci fotografií jako vstupní informaci o své dosavadní

fotografické práci, a také o novém obsahovém záměru, kdy se frekventant nejen zúčastňoval určitého typu vzdělávání, ale také plnil zadané úkoly na dané téma a jeho formu. Škola výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů tak přinesla do dosavadní mimoškolské vzdělávací praxe prvek, který se okamžitě ujal a stal se pro řadu autorů jakýmsi prvním systematickým fotografickým učilištěm, kdy nebyla ve vzdělávaní prioritou technika, ale jeho forma a obsah," říká Bartek. Jak dodává, škola prošla za dobu svého působení řadou změn, až vyrostla do zařízení, jež se stalo výkladní skříní nejen Slezské univerzity v Opavě a našeho vysokého školství, ale také kultury jako takové v našem státě i jeho hodnotnou reprezentací v zahraničí.

Služebně nejstarším pedagogem Institutu je **Milan Borovička**, zastánce klasické linie a krásy portrétní fotografie. Na ITF (předtím ŠVF a IVF) vyučuje od druhého roku jeho založení.

„Moc věcí se tu změnilo. Od množství předmětů, kdy se přidala řada teoretických předmětů, ale také třeba dokumentární fotografie, až po posluchače nebo i jen jejich množství," říká Borovička. Jak přiznává, úroveň každého ročníku je rozdílná. „Třeba současný druhý ročník, který vyučuji, je na mnohem nižší úrovni, než byl loňský ročník, kde bylo mnohem více špiček," dodává Borovička.

Sám přitom tvrdí, že vztah mezi pedagogy a studenty se oproti minulým dobám i díky „omlazení" posluchačů, jaksi ochladl. I když přiznává, že v jeho případě se pravděpodobně jedná spíše o generační záležitost. „Jsem přes dvě tři generace od žáků, které vyučuji, a to znamená, že už k sobě nemáme tak blízko. Dneska je to mládež milující disko, kdežto my jsme ještě zpívali při kytaře," vzpomíná Milan Borovička.

Posun se přitom podle Borovičky projevil také ve tvorbě. Jak říká, dneska je všechno dovoleno, nic není zakázáno, každý může zkusit cokoli. „Otevřely se hranice a vychrlila se sem západní kultura, lidé byli šokovaní. Snažili se dohnat vývoj, který na Západě probíhal po dlouhou dobu," míní pedagog. Samotného pak mrzí, že změny, ne vždy pozitivní, se projevují i v jeho oboru – v portrétu. „Pomalu se odchází od klasické tvorby. Objevuje se tam mj. třeba vliv dokumentu, ale já mám dojem, že je to snazší práce, než udělat studiový portrét. Málokdo má odvahu někoho vyzvat, posadit do ateliéru a vyfotografovat. Dneska i ty holky nastaví dlaň a chtějí honorář. Dřív jsem zastavil holku na ulici a buď s tím souhlasila nebo ne," vzpomíná Borovička. Sám přitom pod vlivem změněného přístupu příliš nelpí na stoprocentním zadání, které se za poslední léta nezměnilo. „Dívám se na úroveň. Jde mi o to, aby se lidé snažili něco vymyslet, aby se osamostatnili," dodává.

Počátek devadesátých let, to byla doba obrovských společenských změn. Ty se zrcadlily samozřejmě i uvnitř Institutu. Jedním z projevů těchto změn byla

i proměna struktury posluchačů. „V první fázi začali přicházet lidé, kteří z nejrůznějších důvodů, od sociálních až po politické, nemohli za minulého režimu udělat vysokou školu, a tak se to snažili dohnat. Houfně přicházeli a jak postupně dokončovali studia, snižoval se věkový průměr," říká pedagog **Aleš Kuneš**. On sám přišel na ITF právě na přelomu let osmdesátých a devadesátých. Vnímal tedy proměny velice intenzivně. „Poslední výraznou změnou byl razantní nástup ženského elementu. Zatímco na začátku devadesátých let byly na škole ženy ‚vzácným kořením´, dnes je již poměr naprosto vyrovnaný," všímá si Kuneš počtu mužů a žen na ITF.

Podobně jako jiní pedagogové, i on oceňuje ITF jako jedinečné místo k setkávání. „Potkají se zde lidé z celé republiky a mnoha míst Evropy, vidí práce jiných lidí, vidí jak se potýkají s podobnými úkoly a problémy. Mají možnost zapadnout do určitého mikrosvěta, který akceptuje jejich fotografie a zajímá se o ně. Podle mě je nejdůležitější, že je tu široká divácká obec a autoři mají možnost setkat se bezprostředně se svým divákem," říká Kuneš. Jak dodává, ve „vypreparovaném" prostředí galerie takové nenucené vazby již nejsou.

Další výhodou, i když možná ne patrnou na první pohled, je podle něj možnost vyzkoušet i to, co „nenávidí". „Jinými slovy, když se někdo zaobírá dokumentem, musí projít kupříkladu aktem a zátiším, naopak, koho zajímá statická fotografie, ten musí fotografovat dokument," míní pedagog s tím, že tato zkušenost je velice důležitá. Mnoho lidí může mít totiž sice zpočátku úspěchy v určité oblasti fotografie, nikde však není řečeno, že v průběhu studia nelze „přijít na chuť" i jinému žánru.

„Ve všech předmětech jde jakousi inspiraci, jde o to aby studenti mohli dál rozvíjet své nápady," říká **Pavel Mára**, pedagog, jehož doménou je portrét, figurální detail a barva. Na školu přišel společně se svou manželkou Helenou v polovině devadesátých let. I za těch několik let pochytil mnohé změny, které se na škole udály. Především se to podle něj týká studentů. „Možná jsou cílevědomější a profesionálnější, alespoň ty poslední ročníky, předtím byli možná emotivnější a přátelštější," míní Mára. „Institut je určitě na stejné úrovni s ostatními vysokými školami a dokonce patří mezi to nejlepší, co u nás vůbec existuje," je přesvědčen Mára.

„Co dává škola mně? Velice příjemný kontakt s mladými lidmi. Je to kontakt, který je pro mě inspirativní a ač jsem za těch několik dnů zničený, vždycky se rád vracím. Je to pro mě impuls pro další práci. Institut je pro mě významný a předpokládám, že v budoucnu bude čím dál tím víc významnější," dodává Pavel Mára.

I jeho manželka **Helena Márová** vnímá posun, který za posledních pět let na ITF nastal. Poukazuje například na materiální zabezpečení samotné výuky.

„Doplnila se a zařídila technika ateliéru, tak, abychom byli schopni na skutečně profesionální úrovni ukázat jak se dělá reklamní fotografie v praxi," vysvětluje Márová. Sama přitom přiznává, že se tak výuka mnohem zjednodušila.

„Institut získává čím dál tím větší jméno a lidé mají o studium skutečný zájem. Berou školu jako opravdovou rovnováhu k FAMU," míní Márová.

Na škole oceňuje právě to „přátelštější propojení" mezi studenty a pedagogy, které podle ní na jiných školách chybí. „Výborné je, že výuka je koncentrovaná do tří dnů, takže i když tu někdy vzniká až vypjatá atmosféra, otevírají se možnosti pro důležitou komunikaci mimo školní rámec. Někdy to volnější popovídání bývá bezvadné," dodává Márová. „Mně to dává mnoho. Kontakt s mladými lidmi člověku pomáhá, udržuje a nutí pořád se učit nové věci. Myslím, že mám co dávat, ale díky zpětné vazbě mají co dávat studenti i mně."

„Na počátku jsem se dohodl s Vojtou Bartkem, že budeme klást důraz především na praktické záležitosti, že se budeme snažit co nejvíce o individuální konzultace a přístup k lidem," říká akademický malíř **Otakar Karlas**, který se specializuje na typografii a užitou grafiku. Jeho přednášky probíhají volnější formou, většinou se snaží vždy přinést nějakou zajímavost z oboru, literaturu, odborné zahraniční magazíny a podobně. „Chceme být do nejméně akademičtí, výuka je připravena tak, aby byli žáci vtaženi do hry. Například pracují se svými vlastními snímky. Tak se mohou naučit vnímat typografii a grafický design jako důležitou součást, která může snímkům prospět nebo je naopak poškodit," vysvětluje Karlas.

Jak Karlas říká, studenti se mění doslova z roku na rok, a hlavní roli v tom hraje kolektiv. „Je to zvláštní alchymie, jsou vynikající ročníky, pak jsou ale také ročníky, kde to jde hůř," dodává Karlas. Samotný Institut se podle něj také mění. „Nezaznamenal jsem, že by o bylo k horšímu, mám pocit, že tendence je spíš vzestupná, a myslím, že minimálně v těch špičkových výkonech z toho vychází v porovnání s jinými školami velice čestně," míní pedagog.

Je přesvědčen, že škola pak může dát studentům především to, co si sami dokážou vzít. „Mají příležitost studovat na ohromně zajímavém typu školy, kde hodně záleží na mezilidských vztazích, na škole, která funguje jiným způsobem než běžné vzdělávací zařízení. Je neoficiální, je civilní, kantoři se žáky mají lepší kontakt než jinde a pokud se ten kontakt podaří a naváže, pak se spolupracuje výborně," dodává Otakar Karlas.

„Najednou si člověk musí zvyknout na to, že každému studentovi je tady vyhrazeno pětkrát pět konzultací, párkrát se s nimi vidíš a oni pak zmizí. Jen s několika se vídáš častěji," říká bývalý student a dnes pedagog **Tomáš Pospěch**. Sám začal na ITF přednášet již během svého studia na této škole, což je věc, kterou se mnoho jiných pedagogů zřejmě pochlubit nemůže.

Na Institut Pospěch přišel ve školním roce 1992/93, tehdy jako čerstvý absolvent střední školy. „Škola pro mě byl vším, vytvářela mně i jako člověka," vzpomíná Pospěch. Jak později dodává, škola může dát studentovi opravdu mnoho. Záleží prý jen na tom, kolik a co si dokáže vzít.

Za dobu svého působení na škole podobně jako jiní dotázaní poukazuje na změnu věkové struktury, kdy zpočátku na ITF přicházeli „vyzrálí lidé, s určitými životními zkušenostmi". „Nemyslím, že je to dnes lepší nebo horší, je to prostě jiné. Výhodou ale pro pedagoga je, že nyní bezprostředně vidí rozdíl mezi studentem, kterého přijímá a který po letech odchází. Zachytává ho ve vývoji, kdy hledá životní orientaci, hledá hodnoty a mnohem lépe se s ním dá pracovat a formovat ho. Je jistě příjemné pracovat se starším člověkem, který má zkušenosti a je vyzrálý, ale zde existuje nebezpečí, že přijmeš člověka, který po třech letech Institut opouští a je na stejné kvalitativní úrovni, na jaké byl, když přišel. Nevidíš žádný posun," míní Pospěch.

Za velký přelom považuje příchod nové generace pedagogů, jako byla například **Blanka Chocholová**, Helena a Pavel Márovi případně **Jan Pohribný**, kteří s sebou přinesli „širší a pluralitnější přístup s větší možností konzultovat svou práci s rozdílnými pedagogickými pohledy". Radikálně se tak rozšířila oblast výuky o to, co zde chybělo – reklamní, módní a užitou fotografii. Nakoupilo se vybavení ateliéru, začala se vyučovat práce s velkoformátovým přístrojem. To tady předtím nebylo a přitom to byla podstatná oblast, kterou studenti využili v praktickém životě, byla to oblast, kde škola jednoznačně pokulhávala za FAMU. Tím se změnila i orientace studentů, rozšířilo to jejich možností a i po formální stránce se začala ve tvorbě absolventů výraznější formou uplatňovat barevná výtvarná fotografie.

Duší společenského života na ITF je bezesporu **Jiří Siostrzonek**. Sociolog a neúnavný organizátor kulturního života nejenom na ITF, ale na Opavsku vůbec. Stál u zrodu obou významných fotografických projektů – Lidé Hlučínska i Zlín a jeho lidé. Na ITF pracuje ve funkci zástupce vedoucího a ač sám není fotograf (i přes realizovanou výstavu fotografií sakrální architektury fotografuje jen výjimečně), bližší je mu ve volné tvorbě spíše grafika, svůj život díky Institutu s fotografií spojil mnohem víc než řada profesionálních fotografů. Na ITF přednáší vedle interpretativní sociologie také psychologii a historii umění.

„Institut je svou formou výjimečná škola, vymyká se běžnému chápání vysokoškolského ústavu. Rozbíjí klasickou představu o vysoké škole a uměleckém vzdělávání, kdy je student veden pedagogem každý den," říká Siostrzonek.

„Naopak, studenta respektujeme jako samostatnou osobnost, kdy výuka funguje jen jako forma komunikace a vyjadřování. Studenti jsou pro nás partneři,

kolegové, nefunguje zde známý vztah podřízený – nadřízený," říká Siostrzonek. V umění totiž nelze diktovat absolutní a univerzální pravdu a pokud ano, pak ji musí nacházet každý umělec sám. „Je to dialog, kde nemusí být vždy bezpodmínečně shoda. Je to však dialog, který kultivuje, a to obě strany. Je to dialog, který podporuje jiný pohled na svět, citlivější pohled, tolerantnější pohled a otevřenější pohled," dodává Siostrzonek. Jak říká, škola tak pouze poskytuje studentům prostor být člověkem. Nedochází podle něj k setkávání rozdílných pohledů na umění, k setkávání umělců, ale především k setkávání lidí.

Podle Siostrzonka je škoda, že se na Institutu nevyučuje také estetika a filosofie, oba obory by totiž podle něj ještě více dopomohly k širšímu pochopení souvislostí. Z části k tomu přispívá sociologie, která tak, jak je na ITF interpretována, uvádí fotografii z jiných úhlů chápání, a to jako obor ovlivňující myšlení, chování, hodnoty i vývoj společnosti. „I když by mohlo být více prostoru pro individuální setkání a konzultace, za čtyři dny nelze hovořit se všemi 150 studenty, tak dnes už si nedokáži představit výuku fotografie jiným způsobem," přiznává se Siostrzonek.

Jindřich Štreit má naopak zkušenosti i z výuky na pražské FAMU a může tedy srovnávat. I on však říká, že atmosféra, jaká vládne na ITF, na ostatních školách není. „Závist, konkurence, problémy, to tu chybí, naopak panuje zde neuvěřitelná symbióza. Je to samozřejmě velice náročné, aby tomu tak bylo, nic není samozřejmé," říká Štreit. „Je to těžké, za čtyři dny tu člověk vidí stovky a stovky fotografií. Až si někdy říkám, že už nikdy nevezmu fotoaparát od ruky, ale na druhé straně nás to vzájemně neuvěřitelně inspiruje a dobíjí," dodává pedagog. Za pozitivní považuje skutečnost, že si zde studenti „nehrají na vlastním písečku". Poznenáhlu se podle něj generace fotografů mění, zkvalitňuje a mění se i pohled posluchačů na realitu. „Jsou mnohem svobodnější a uvolněnější," dodává Štreit.

Právě Jindřich Štreit je vedle Vladimíra Birguse jedním z těch, kdo vtiskli ITF jeho tvář coby zařízení, jež oproti ostatním fotografickým školám neupřednostňuje před ostatními žánry „vážnou" uměleckou – výtvarnou fotografii, a na stejnou úroveň jí staví i fotografických dokument. „Nechci, aby byl dokument utlačovanou popelkou, je to totiž nesmírně důležitá oblast fotografie. Pokud je dokument dobrý a upřímný, pak přežije a zůstává obrazem své doby," říká Štreit. Faktem je, že mnoho uchazečů o fotografickou profesi si to uvědomuje a je to i jeden z důvodu, proč se hlásí právě na tuto školu. Oceňují totiž pluralitu, s jakou se zde přistupuje k oběma rovnocenným oblastem fotografie – dokumentární a výtvarné. „Je tu prostě tvořivá atmosféra, otevřená a tolerantní," hovoří podobně jako jiní pedagogové Štreit.

Přehled pedagogů

Kmenoví pedagogové[25]

Prof. PhDr. Vladimír Birgus

Narozen: 5. 5. 1954 ve Frýdku-Místku
Vyučuje: Dějiny fotografie I-III, Současná fotografie I-V, Dějiny české fotografie 20. století I-II, Seminář kritiky fotografie, Diplomový teoretický seminář I-II, Barevná dokumentární fotografie
Studium: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, obor literatura-divadlo-film (1973-1978, doktorát 1980), FAMU Praha, obor fotografie (mimořádné studium 1974-1978)
Habilitace: obor fotografie, FAMU Praha, 1994
Jmenovací řízení: obor fotografie, FAMU Praha, 1999
Zaměstnání: Odborný asistent FAMU Praha (1978-1994), docent FAMU a FPF SU (1994-99), profesor FAMU a FPF SU (od 1999), vedoucí Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 - dosud)

Doc. Mgr. Jindřich Štreit

Narozen: 5. září 1946 ve Vsetíně
Vyučuje: Dokumentární publikace, Dějiny výtvarného umění III, České výtvarné umění 20. století, Medailon osobnosti, Současné výtvarné umění
Studia: Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova (1967), Škola výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1974-1977)
Habilitační řízení: obor fotografie FAMU Praha, 2000
Zaměstnání: Pedagog základní devítileté školy v Rýmařově (1967-1968), pedagog a ředitel školy v Sovinci (1968 – 1976), ředitel školy Jiříkov (1976 – 1982), Knihovna Okresního pedagogického střediska Bruntál (1982-1983), Státní statek Rýžoviště (1983 – 1990), pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 – dosud), externí pedagog katedry fotografie FAMU Praha (1991 – dosud)

[25] *Stav platný ve školním roce 2001/2002*

Odb. as. Vojtěch Bartek

Narozen: 19. 10. 1942 ve Frýdku
Vyučuje: Počítačová grafika a DTP I-II, Počítačová úprava fotografie, Typografie a základy počítačové grafiky
Vzdělání: Hornické učiliště v Ostravě (1959), Průmyslová škola hornická pro pracující v Ostravě (1963), Právnická škola ROH v Ostravě (1977), Škola výtvarné fotografie SČF v Brně (1973), Kurz pro pedagogy a porotce UKVČ Praha (1978-1979)
Zaměstnání: Odborný pracovník pro fotografii a film na Okresním kulturním středisku v Opavě (1981-1990), tajemník a pedagog (odb. as.) Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 – dosud), externí pedagog Integrované střední školy oděvní, služeb a podnikání v Ostravě-Porubě (1998 – dosud)

Doc. Mgr. Aleš Kuneš

Narozen: 18.2.1954 v Praze
Vyučuje: Fotografické zátiší, Seminář kritiky fotografie, Teorie fotografie, Intermediální tvorba, Fotografická ilustrace, Diplomový teoretický seminář I-II.
Studium: FAMU Praha, obor fotografie (1986)
Habilitace: FAMU Praha (2002)
Zaměstnání: Pedagog Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1986 - 1990), odborný asistent Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 - dosud), docent tamtéž (od 2002)

Odb. as. Mgr. Pavel Mára

Narozen: 20. 10. 1951 v Praze
Vyučuje: Práce s velkoformátovým přístrojem, Barevné skladebné postupy II, Práce s elektronickými blesky, Ateliérová cvičení I-II, Akt, portrét, figurální detail, Barevná výtvarná fotografie
Studium:FAMU Praha, obor kamera (1971-1975), FAMU Praha, obor fotografie (1976-1981)
Zaměstnání: FAMU Praha - katedra fotografie (1995), pedagog Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (1996 - dosud)

Odb. as. Mgr. Václav Podestát

Narozen: 22. 5. 1960 v Kralovicích
Vyučuje: Dokumentární soubor, Subjektivní dokument
Studium: Institut výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1988), FAMU Praha - obor fotografie (1989 – 1994)
Zaměstnání: Fotograf a kurátor galerie a muzea Severního Plzeňska v Mariánské Týnici (část. úvazek, 1993 - dosud), pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1997 – 2002 externí pedagog, od 2002 – dosud kmenový pedagog)

Odb. as. Mgr., MgA. Tomáš Pospěch

Narozen: 31. 7. 1974 v Hranicích
Vyučuje: Stavba a skladba fotografického obrazu, Dějiny výtvarného umění, Současné výtvarné umění
Studium: Dějiny a teorie umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci – bakalářské studium (1992 - 1995), Dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze – magisterské studium (1995 - 1999), Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1992 - 1998)
Zaměstnání: Odborný asistent Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1997 - dosud), pedagog Institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (1996 - dosud)

Odb. as. Mgr. Jiří Siostrzonek

Narozen: 31. 3. 1954 v Opavě
Vyučuje: Dějiny výtvarného umění I-II, Základy sociologie I-II, Psychologie umění I-II, Přehled dějin filmu
Studium: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci - obor andragogika (1992)
Zaměstnání: Odborný asistent, zástupce vedoucího Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1993 - dosud), ředitel kulturního domu v Dolním Benešově (1990 - dosud)

Bc. Miroslav Zeman

Narozen: 28. května 1972 v Ostravě.
Vyučuje: Počítačová grafika a DTP I-II, Typografie a základy počítačové grafiky, Počítačová úprava fotografií, Tvůrčí dílna - počítačová úprava fotografií
Studium: Slezská univerzita v Opavě (1994 - Bc. Studium)
Zaměstnání: Slezská univerzita v Opavě (1993 - dosud)

Externí pedagogičtí pracovníci

Milan Borovička

Narozen: 12. 9. 1925 ve Valašském Meziříčí
Vyučuje: Fotografický portrét
Vzdělání: Obchodní akademie ve Frenštátě pod Radhoštěm (1945)
Zaměstnání: od 1986 je v důchodu, pedagog Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1974-1990), pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 – dosud)

Odb. as. Mgr. Antonín Braný

Narozen: 21. 2. 1954 v Praze
Vyučuje: Základy reportážní fotografie, Medailon osobnosti
Studium: FAMU Praha - obor fotografie (1981)
Zaměstnání: volný fotograf, externí pedagog Krajská lidová konzervatoř v Ústí nad Labem (1980 - 1982), externí pedagog FAMU Praha (1981 - 1993), externí pedagog oddělení fotografie SPŠG v Praze (1981 - 1995), Lidová akademie v Litoměřicích (1982 – 1983), Lidová akademie v Mostě (1985 – 1987), Střední odborná škola specializační, Praha (1993 – 1995), pedagog Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1983 - 1990), Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 - dosud), odborný asistent FAMU Praha (1994 - dosud)

Mgr. Blanka Chocholová

Narozena: 5. 11. 1953 v Praze
Vyučuje: Práce s modelem, Módní fotografie
Studium: FAMU Praha - obor fotografie (1980)
Zaměstnání: Fotografka časopisu Svět v obrazech (1973), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1994 - dosud)

Odb. as. ak. mal. Otakar Karlas

Narozen: 26.12.1956 v Praze
Vyučuje: Typografie, Počítačová grafika a DTP II, Počítačová úprava fotografie
Studium: SPŠG v Praze, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze - speciální a ateliér knižní kultury a písma, prof. M. Hegar (1976-82)
Zaměstnání: Vedoucí oddělení grafické úpravy tiskovin na SPŠG v Praze (1985 - 1995), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1997 - dosud), pedagog VŠUP Praha (1998 - dosud)

Helena Márová

Narozena: 8.3.1952 v Praze
Vyučuje: Reklamní fotografie II-III, Divadelní fotografie
Studium: SPŠ grafická - obor užitá fotografie (1967-1971)
Zaměstnání: Fotografické oddělení Národního divadla v Praze (1971-74), externí fotografická spolupráce s Čs. rozhlasem (1978-83), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko - přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1996 – dosud), pedagog VOŠ grafické a SPŠ grafické v Praze v oboru fotografie (1999 – dosud)

Miroslav Myška

Narozen: 3. 5. 1946 v Brně
Vyučuje: Práce s velkoformátovým přístrojem, Základní principy osvětlování, Užitá fotografie, Práce s elektronickými blesky, Ateliérová cvičení I-II
Studium: Střední uměleckoprůmyslová škola v Brně, obor fotografie (1972)

Zaměstnání: Volný fotograf, pedagog Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1979 - 1990), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě (1990 - dosud)

Mgr. Jan Pohribný

Narozen: 8. 2. 1961 v Praze
Vyučuje: Krajinářská fotografie, Barevné skladebné postupy, Ateliérová cvičení I, Objekt v prostoru
Studium: Filmová a televizní fakulta AMU v Praze, katedra fotografie (1986), Půlroční stáž na Taideteollinen Korkeakoulu v Helsinkách (1986)
Zaměstnání: Externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1998 - dosud)

PaedDr. Miloslav Stibor

Narozen: 11. 7. 1927 v Olomouci
Vyučuje: Základní principy osvětlování, Fotografie plastiky a architektury, Akt
Vzdělání: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci (1951), doktorát z dějin umění - Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci (1952)
Zaměstnání: Profesor gymnázia Olomouc (1952 – 1960), Ředitel Lidové školy umění Olomouc (1960 – 1989), pedagog Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1977 – 1990), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 – dosud)

RNDr. Petr Velkoborský, CSc.

Narozen: 21. 6. 1938 v Praze
Vyučuje: Technika černobílé fotografie, Technologie fotografie, exponometrie a senzitometrie, Fotografická technika I-II, Seminář zonálního systému
Studium: Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze (1961, později tituly RNDr. a CSc.), Institut výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha (1988)
Zaměstnání: Vědecký pracovník Geofyzikálního ústavu ČSAV v Praze (1963 - 1988), pedagog Střední průmyslové školy grafické v Praze, obor fotografie

(1988 - 1999), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (1990 - dosud) a VŠUP v Praze (od 1991)

MgA. Jiří Votýpka

Narozen: 16.1.1972 v Praze
Vyučuje: Digitální fotografie, Aplikovaná digitální fotografie
Studium: Institut tvůrčí fotografie při Slezské univerzitě v Opavě (1992 – 2000)
Zaměstnání: Oddělení propagace, Filmový podnik hl. m. Prahy, Praha (1990 – 1992), Tiskové a kopírovací služby, FOTOVO, Praha 1992 – 1993, obchodní referent, Profesionální fotografie, Foto-World, spol. s r. o., Praha (1993 – 1995), vedoucí oddělení Kodak Professional, Foto-World, spol.s r. o., Praha (1995 – dosud), externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (1998 – dosud)

Bývalí pedagogové Školy výtvarné fotografie, Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů a Institutu tvůrčí fotografie *(vyučující před r. 2000)*

Ing. Miroslav Bílek
Ak. mal. Dana Bleyová-Orvanová
Mgr. Karel Cudlín
Mgr. Tomáš Fassati
Antonín Hinšt
PhDr. Eva Horská
Ak. mal. Břetislav Janovský
K. O. Hrubý
Bohumil Kabourek
PhDr. Alena Lábová
JUDr. Michal Mazanec
PhDr. Eva Michalíková, CSc.
PhDr. Bohumír Mráz
Doc. PhDr. Alena Nádvorníková, CSc.
RNDr. Vojtěch Sapara
Pavel Šešulka
Prof. Mgr. Ján Šmok
Josef Tichý

Jaroslav Vávra
Josef Válek
Prof. Mgr. Miroslav Vojtěchovský
PhDr. Helena Záškodná, CSc.
Doc. PhDr. Václav Zykmund, CSc.

9

Ocenění

O úrovni umělecké školy nehovoří technické vybavení, počet svazků v knihovně a množství vydaných vědeckých prací, její kvalitu tvoří studenti a pedagogové. Institut tvůrčí fotografie na ně může být právem hrdý.

Student pátého ročníku **Evžen Sobek** získal se svým souborem Ecce homo v roce 2000 hlavní cenu na prestižní mezinárodní soutěži mladých fotografů ve věku do pětatřiceti let Mio Photo Award 2000 v japonské Ósace. Při té příležitosti přímo v Ósace představil na komponované přednášce výuku na ITF, doplněnou projekcí stovky diapozitivních reprodukcí studentských prací.

Jakoby výhra Evžena Sobka doslova nastartovala později seriál ocenění pro další studenty a absolventy ITF. Stačí jen vzpomenout Cenu pro mladé fotografy, vyhlašovanou společností Kodak, kterou v roce 2001 získala studentka **Dita Pepe Hornsteinerová** za svůj fotografický projekt „Ženy".

Týž rok v dalším ročníku japonské Mio Photo Award získal, tentokrát „pouze" druhou cenu další student – Polák **Rafal Milach**. Naprostou většinu cen posbírali absolventi a studenti ITF i na Talentinu 2001 v Praze. Hlavní cenu získal **Jiří Křenek** se svým barevným dokumentem z prostředí hypermarketů, v kategorii dokumentárních fotografií kraloval **Vít Šimánek** za subjektivně pojaté snímky z nemocnice, oceněn byl také úspěšný soubor Ecce homo **Evžena Sobka**. Ve

výtvarné fotografii zvítězil další student ITF **Martin Říha**, následován **Petrou Benešovou** a **Naďou Kovaříkovou**.

Čerstvý absolvent magisterského studia **Jiří Křenek** získal za již zmiňované Hypermarkety grant primátora hlavního města Prahy v rámci soutěže Czech Press Photo 2001. Ten nakonec získal v této soutěži již dříve i první cenu v kategorii sportovní snímků. První cenu v kategorii Umění na CPP 2001 získal další ze studentů ITF **Robert Žákovič**. První a třetí cenu v soutěži pro změnu polské žurnalistické fotografie získal pak student **Grzegorz Klatka**.

Na Slovensku pak „zazářili" další absolventi a studenti ITF – například **Lucia Nimcová** a **Jozef Onzik**. Oba se dostali počátkem roku 2002 do finále výběru laureáta grantu Institutu pro veřejné otázky, nakonec jej získal Jozef Ondzik.

Samostatnou kapitolou by pak mohla být ocenění, jež získaly vydávané publikace. V květnu 1997 byla udělena v konkurenci více než stovky publikací knize Jistoty a hledání v české fotografii – autorů Vladimíra Birguse a Miroslava Vojtěchovského cena Fotografická publikace roku. Sedmý ročník této soutěže byl ještě mnohem úspěšnější. Laureátem ceny Fotografická publikace roku 2001 se stal Jindřich Štreit, a to za celkem pět knih dokumentárních fotografií. Cenu v kategorii Monografie získal za knihu o Františku Drtikolovi opět Vladimír Birgus. Týž autor společně s Janem Mlčochem získal cenu i za kategorii Katalog, a to za katalog k výstavě Akt ve fotografii, dvě ceny v kategorii Kalendář získali Milan Borovička a opět Jindřich Štreit. Autorem grafické úpravy pěti z oceněných publikací byl pak další pedagog ITF – Otakar Karlas.

Řadu ocenění nejenom z českých soutěží si odnesla publikace Česká fotografická avantgarda 1918-1948, jejímž editorem a autorem koncepce byl vedoucí ITF Vladimír Birgus a spoluautorsky se na textové části podílel i Aleš Kuneš. Kniha získala cenu na mezinárodním festivalu Primavera Fotográfica v Barceloně, kde byla ohodnocena jako Nejlepší fotografická kniha let 1998-1999. Na desátém ročníku Mesiace fotografie v Bratislavě zase zvítězila v soutěži o nejlepší fotografickou publikaci ze střední a východní Evropy a naposledy se dostala v londýnské soutěži Kraszna Kraus Book Award 2001 mezi osm finalistů.

Tomáš Pospěch získal cenu v kategorii Monografie za knihu Miloš Polášek v soutěži Fotografie Magazínu Fotografická publikace roku 1999. Vladimír Birgus (společně s Pavlem Scheuflerem) byl oceněn výroční cenou nakladatelství Grada Publishing v Praze za knihu „Fotografie v českých zemích 1839-1999". Držitelem výroční ceny nakladatelství Mladá fronta se stal v roce 2000 ak. mal. Otakar Karlas.

Mezi ocenění ale patří i účasti na prestižních výstavách. Jedním takovým počinem je i v květnu 2002 zahájená výstava v olomouckém muzeu umění Česká

a slovenská fotografie 80. a 90. let dvacátého století, kde vystavuje celkem sedm studentů a absolventů ITF.

Jindřich Štreit si v roce 1999 odnesl první cenu v mezinárodní soutěži dokumentární fotografie v nizozemském Wijk am Zee za své snímky z vesnice.

Na půdě akademické byli oceněni například Vojtěch Bartek a Piotr Szymon, oba v únoru 2000 bronzovými medailemi Slezské univerzity. Pro druhého jmenovaného byl obrovskou poctou a vyznamenání již jen fakt, že se jeho snímky dostaly do sbírek papeže Jana Pavla II.

Piotr Szymon je také zatím posledním laureátem putovní ceny vedoucího Institutu tvůrčí fotografie Zlatý křeček, která je od roku 1988 každoročně udělována nejlepším absolventům. V posledním letech je cena udělována pouze absolventům magisterského studia, nejlepší bakaláři dostávají od roku 2000 Zlatého Oskara.

, Držitelé Zlatého křečka

Jan Vávra (1988)
Bedřich Stiegler (1989)
Zdeněk Stolbenko (1990)
Miroslav Kukla (1991)
Jiří Chrabek (1992)
Karel Pobříslo (1993)
Irena Armutidisová (1994)
Ondřej Kocourek (1995)
Kateřina Sinerová (1996)
Jan Schejbal (1997)
Jaroslav Malík (1998)
Martin Popelář (1999)
Evžen Sobek (2000)
Piotr Szymon (2001)

, Držitelé Zlatého Oskara

Miroslav Němeček (2000)
David Boukal (2001)
Matěj Stránský (2001)

Přílohy

PŘÍLOHA 1.

Obrazová příloha

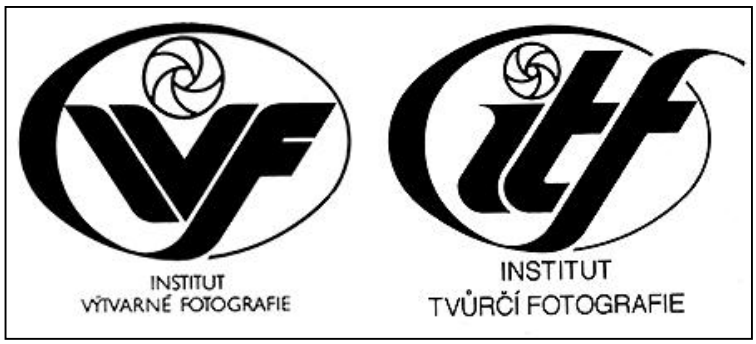

Stará a nová (současná) podoba loga Institutu.
Logo IVF bylo v platnosti do roku 1992. Autorem návrhu byl Josef Válek.

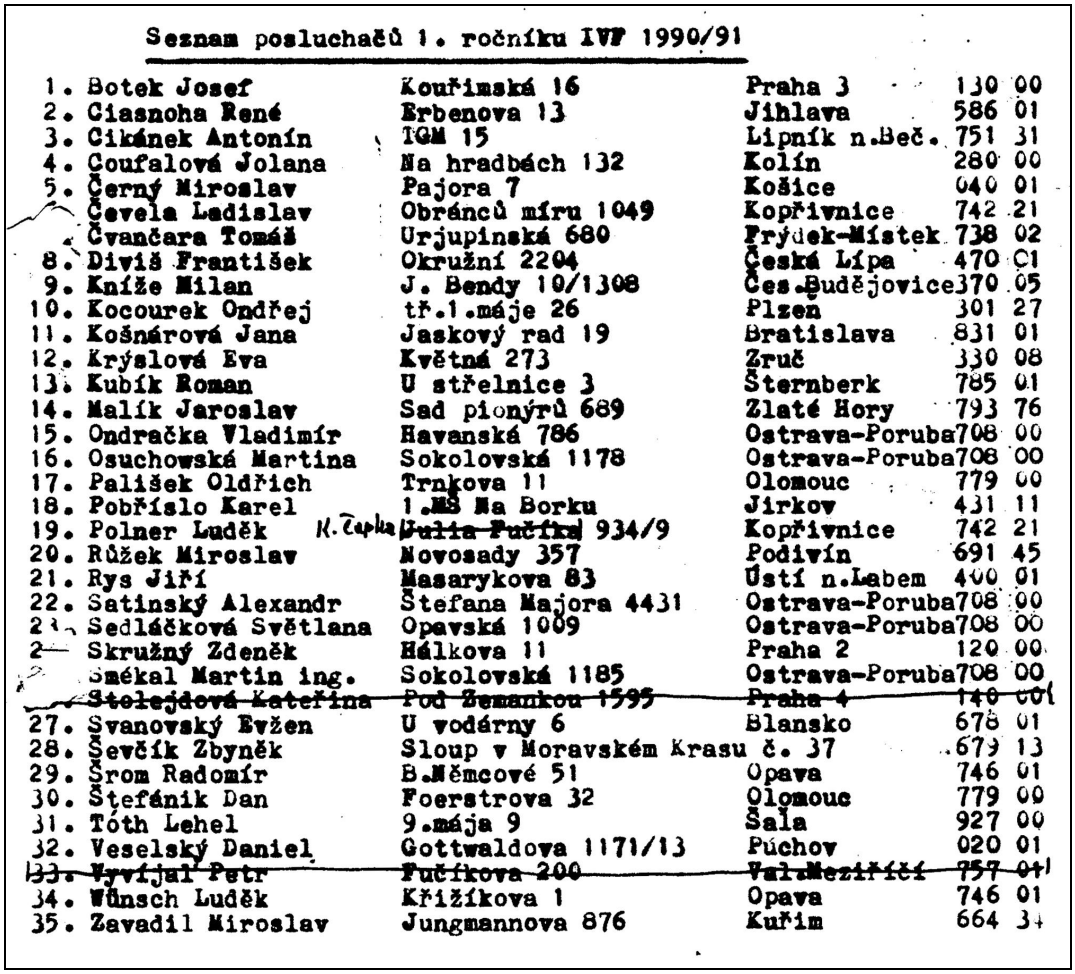

Seznam posluchačů 1. ročníku IVF 1990/91

1.	Botek Josef	Kouřimská 16	Praha 3	130 00
2.	Ciasnoha René	Erbenova 13	Jihlava	586 01
3.	Cikánek Antonín	TGM 15	Lipník n.Bečv.	751 31
4.	Coufalová Jolana	Na hradbách 132	Kolín	280 00
5.	Černý Miroslav	Pajora 7	Košice	040 01
6.	Čevela Ladislav	Obránců míru 1049	Kopřivnice	742 21
7.	Čvančara Tomáš	Urjupinská 680	Frýdek-Místek	738 02
8.	Diviš František	Okružní 2204	Česká Lípa	470 01
9.	Kníže Milan	J. Bendy 10/1308	Čes.Budějovice	370 05
10.	Kocourek Ondřej	tř.1.máje 26	Plzeň	301 27
11.	Košnárová Jana	Jaskový rad 19	Bratislava	831 01
12.	Kryslová Eva	Květná 273	Zruč	330 08
13.	Kubík Roman	U střelnice 3	Šternberk	785 01
14.	Malík Jaroslav	Sad pionýrů 689	Zlaté Hory	793 76
15.	Ondračka Vladimír	Havanská 786	Ostrava-Poruba	708 00
16.	Osuchowská Martina	Sokolovská 1178	Ostrava-Poruba	708 00
17.	Pališek Oldřich	Trnkova 11	Olomouc	779 00
18.	Pobřísło Karel	1.MS Na Borku	Jirkov	431 11
19.	Polner Luděk	~~Julia Fučíka~~ 934/9	Kopřivnice	742 21
20.	Růžek Miroslav	Novosady 357	Podivín	691 45
21.	Rys Jiří	Masarykova 83	Ústí n.Labem	400 01
22.	Satinský Alexandr	Štefana Majora 4431	Ostrava-Poruba	708 00
23.	Sedláčková Světlana	Opavská 1009	Ostrava-Poruba	708 00
24.	Skružný Zdeněk	Hálkova 11	Praha 2	120 00
25.	Smékal Martin ing.	Sokolovská 1185	Ostrava-Poruba	708 00
26.	~~Stolejdová Kateřina~~	~~Pod Žemankou 1595~~	~~Praha 4~~	~~140 00~~
27.	Svanovský Evžen	U vodárny 6	Blansko	678 01
28.	Ševčík Zbyněk	Sloup v Moravském Krasu č. 37		679 13
29.	Šrom Radomír	B.Němcové 51	Opava	746 01
30.	Štefánik Dan	Foerstrova 32	Olomouc	779 00
31.	Tóth Lehel	9.mája 9	Šaľa	927 00
32.	Veselský Daniel	Gottwaldova 1171/13	Púchov	020 01
33.	~~Vyvíjal Petr~~	~~Fučíkova 200~~	~~Val.Meziříčí~~	~~757 01~~
34.	Wünsch Luděk	Křižíkova 1	Opava	746 01
35.	Zavadil Miroslav	Jungmannova 876	Kuřim	664 34

Seznam prvních vysokoškolských posluchačů IVF z roku 1990.

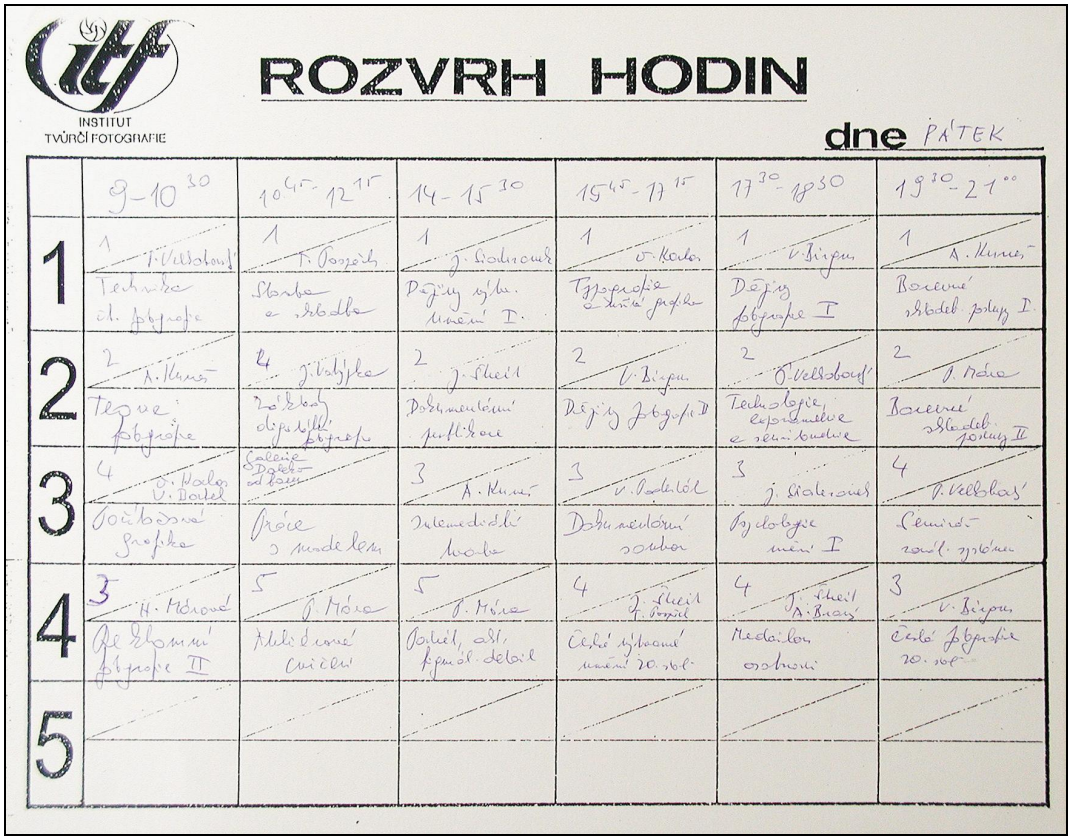

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

ROZVRH HODIN

dne PÁTEK

	9–10³⁰	10⁴⁵–12¹⁵	14–15³⁰	15⁴⁵–17¹⁵	17³⁰–18³⁰	19³⁰–21⁰⁰
1	1 / T. Velkoborský Technika čt. fotografie	1 / T. Pospěch Stavba a skladba	1 / J. Siatkovník Dějiny výtv. umění I.	1 / V. Kocka Typografie a užitá grafika	1 / V. Birgus Dějiny fotografie I	1 / A. Kuneš Barevné skladeb. postupy I.
2	2 / A. Kuneš Teorie fotografie	4 / J. Vobýpka Základy digitální fotografie	2 / J. Šteit Dokumentární publikace	2 / V. Birgus Dějiny fotografie II	2 / P. Velkoborský Technologie, exponometrie a sensitometrie	2 / P. Mára Barevné skladeb. postupy II
3	4 / V. Kocka, V. Bartel Počítačová grafika	Galerie Daleko od Bazu Práce s modelem	3 / A. Kuneš Intermediální tvorba	3 / V. Podestát Dokumentární sonbor	3 / J. Siatkovník Psychologie umění I	4 / P. Velkoborský Seminář zonál. systému
4	3 / H. Márová Reklamní fotografie II	5 / P. Mára Atelierové cvičení	5 / P. Mára Portrét, akt, figurál. detail	4 / J. Šteit, T. Pospěch České výtvarné umění 20. stol.	4 / J. Šteit, A. Braný Medailon osobnosti	3 / V. Birgus Česká fotografie 20. stol.
5						

Ukázka rozvrhu hodin z pravidelných konzultací na Horní Bečvě.

Společné fotografování u příležitosti 10. výročí ITF (2001)

Pedagogický sbor ITF ve školním roce 2001/2002.
V první ředě zleva: Jiří Siostrzonek, Vladimír Birgus, Vojtěch Bartek. Druhá řada zleva: Jiří Votýpka, Helena Márová, Blanka Chocholová, Pavel Mára. Třetí řada zleva: Tomáš Pospěch, Antonín Braný, Miroslav Myška, Václav Podestát, Jindřich Štreit. Čtvrtá řada: Petr Velkoborský, Milan Borovička, Otakar Karlas a Aleš Kuneš. Nepřítomni: Jan Pohribný, Miloslav Stibor, Miroslav Zeman.

Loučení s chatou Tonak (1994).

Výuka probíhá formou konzultací nad pracemi posluchačů

Součástí výuky jsou také praktické ukázky v plenéru.

Tradicí se staly setkání v průběhu pátečního poledne, kde bývají studenti seznamováni s novinkami v dění kolem ITF, s probíhajícími výstavami svých kolegů nebo pedagogů, získanými oceněními, organizačními změnami a dalšími důležitými sděleními pro posluchače.

Přímo ve školicím středisku na Horní Bečvě probíhají jednodenní výstavy v improvizované galerii Daleko od baru. Většinou zde bývají představovány závěrečné soubory čerstvých absolventů případně zajímavé klauzurní práce.

Za jednu z největších deviz Institutu lze považovat atmosféru, která zde vládne. Na snímku imatrikulace inspirovaná Havajskými ostrovy..

...nebo Pobřežní hlídkou

ITF, to není však pouze zábava, ale také práce – konzultace přímo v terénu – po fotografování ve Zlíně v rámci projektu Zlín a jeho lidé (1999).

Fotografování módy v exteriérech pod vedením Blanky Chocholové.

Praktická ukázka při hodině Jána Šmoka.

Jedním z výstavních projektů je ostravská galerie Opera ve foyeru divadla Jiřího Myrona.

Vernisáž výstavy Hořká léta, kterou ITF uspořádal v roce 1995 na Pražském hradě, navštívil také prezident České republiky Václav Havel.

Ukázky z publikační činnosti: knihy (Lidé Hlučínska, Zlín a jeho lidé), katalogové listy (Zdeněk Tmej, Klauzurní práce), katalog k výstavě (Hořká léta), periodikum (Listy o fotografii)

PŘÍLOHA 2.

Diplomové práce absolventů ITF 1993 – 2001

, Bakalářské teoretické diplomové práce

Poř. číslo	Jméno a příjmení	Název práce	Rozsah + přílohy	Vedoucí	Oponent
Bc-01/93	Ladislav Čevela	Krajinářská fotografie ve sbírce SZM v Opavě po r. 1945	32	Bílek	Bartek
Bc-02/93	Miroslav Černý	Igor Šimko	21 + 9	Šmok	Kuneš
Bc-03/93	Tomáš Čvančara	Vývoj divadelní fotografie	28 + 15	Braný	Kuneš
Bc-04/93	Eva Hajšmanová	Věra Caltová	50 + 20	Fassati	Šmok
Bc-05/93	Jolana Havelková	Funkovo působení v Kolíně		Kuneš	Šmok
Bc-06/93	Martina Klaková	Česká secese ve fotografii	40 + 22	Braný	Siostrzonek
Bc-07/93	Jaroslav Malík	Současná dokumentární fotografie ve fondech SZM v Opavě	25	Bílek	Braný
Bc-08/93	Vladimír Ondračka	Subjektivní dokument ve světové fotografii padesátých let	24 + P	Birgus	Štreit
Bc-09/93	Oldřich Pališek	Skupina olomouckých fotografů „DOFO“	23	Stibor	Bílek
Bc-10/93	Luděk Polner	Portrétní fotografie ve sbírce SZM v Opavě po r. 1945	27 + 7	Borovička	Bílek
Bc-11/93	Karel Pobřislo	Fotografie Alfonse Muchy	25 + 7	Birgus	Braný
Bc-12/93	Světlana Hudcová	Vilém Reichmann a jeho grafogramy	23 + 10	Myška	Stibor
Bc-13/93	Zdeněk Skružný	Surrealismus v české fotografii 30. a 40. let	22	Kuneš	Birgus
Bc-14/93	Martin Smékal	Tvůrčí fotografie v Ostravě	31	Bílek	Birgus
Bc-15/93	Zbyněk Ševčík	Sudkova reklamní tvorba a zátiší	26 + 11	Myška	Šmok
Bc-16/93	Lehel Tóth	Sovietska fotografická avantgarda v 20. a 30. rokoch	27	Birgus	Kuneš
Bc-17/93	Luděk Wünsch	Činnost fotografického oddělení Slezského zemského muzea v Opavě	31 + 4	Birgus	Štreit
Bc-18/93	Miroslav Zavadil	Vilém Reichmann – makrofotografie	20 + 27	Myška	Bílek

Bc-19/94	František Diviš	Fotoskupina Oči	24 + P	Birgus	Bílek
Bc-20/94	Stanislav Husák	Český fotografický akt po roce 1945	27 + 27	Birgus	Šmok
Bc-21/94	Jiří Jiroutek	Dílo Ladislava Postupy	32 + P	Birgus	Braný
Bc-22/94	Magdalena Pažourková	Brněnská meziválečná fotografie		Myška	Birgus
Bc-23/94	Igor Šefr	Obrazové aspekty časopisu Reflex		Birgus	Siostrzonek
Bc-24/94	Miloš Uhlíř	Jan Beran – fotografická tvorba	63 + 11	Myška	Birgus
Bc-25/94	Andrej Zeman	Slovenská dokumentárna fotografia 80. rokov	23 + P	Braný	Birgus
Bc-26/94	Irena Armutidisová	Osobnost a dílo K. O. Hrubého	27 + 49	Myška	Stibor
Bc-27/94	Štefan Gúber	O sobě	42	Siostrzonek	Kuneš
Bc-28/94	Milan Kníže	Česká intermediální fotografie 80. a 90. let	50	Birgus	Kuneš
Bc-29/94	Eva Smékalová	Zařazení fotografie do kontextu vizuálního umění	24	Siostrzonek	Šmok
Bc-30/94	Petr Turek	Postavení fotografického aktu ve společnosti	22	Siostrzonek	Šmok
Bc-31/95	Antonín Cikánek	Akt v české meziválečné fotografii	22	Birgus	Stibor
Bc-32/95	Ondřej Kocourek	Česká reportážní a dokumentární fotografie 1945–1948	38 + 39	Birgus	Braný
Bc-33/95	Roman Kubík	Emila Medková	12 + 6	Chocholová	Šmok
Bc-34/95	Maria Śliwa	Fotografie Zofie Rydetové	48	Birgus	Bartek
Bc-35/95	Linda Ulrichová	Výstavy Uměleckoprůmyslového muzea v letech 1970–1948	22 + 7	Šmok	Braný
Bc-36/95	Jiří Křenek	Střípky ze života a tvorby Jiřího Škocha	33 + 44	Šmok	Kuneš
Bc-37/96	Jiří Bína	Reklamní kampaně Benettonu	53	Chocholová	Siostrzonek
Bc-38/96	Petr Karola	Fotografická tvorba Václava Chocholy 1939-1952	32 + 48	Chocholová	Šmok
Bc-39/96	Josef Kývala	Česká a slovenská horolezecká fotografie po roce 1945	32	Stibor	Bílek
Bc-40/96	Tomáš Macíček	Fotograf Ivo Přeček	29 + 6	Birgus	Bílek
Bc-41/96	Tomáš Pospěch	České teoretické práce o fotografii z období let 1948-1957	39 + 9	Kuneš	Birgus
Bc-42/96	Alžběta Procházková	Jiří Toman	18 + P	Kuneš	Bílek

Bc-43/96	Kateřina Simerová	Svatopluk Sova	21 + 18	Birgus	Chocholová
Bc-44/96	Michaela Dusíková	Život a dílo Jana Schlemmera	51	Velkoborský	Šmok
Bc-45/96	Vítězslava Ivičičová	Současná česká erotická fotografie	104	Birgus	Kuneš
Bc-46/96	Petr Kožnárek	Fotografická skupina EPOS	23 + 24	Myška	Bílek
Bc-47/96	Vilém Mikyška	Vývoj české reklamní fotografie (20. – 90. léta 20. století)	17 + P	Myška	Birgus
Bc-48/96	Jan Misiarz	Česká fotožurnalistika v období 1957-1969	18 + 9	Braný	Chocholová
Bc-49/96	Miloslav Smolka	Karel Kašpařík	28 + 5	Birgus	Šmok
Bc-50/96	Jakub Sobotka	Milena Valušková	79	Birgus	Štreit
Bc-51/96	Jarmila Šimáňová	Dokumentaristé českých vesnic v rumunském Banátu	36 + 23	Myška	Štreit
Bc-52/96	Marek Vondra	František Kalivoda	63	Birgus	Myška
Bc-53/97	Miroslav Břeský	Fotografové středního Polabí v období do konce 60. let 20. století	35	Birgus	Šmok
Bc-54/97	Pavel Břicháček	Institut výtvarné fotografie Svazu českých fotografů		Borovička	Bartek
Bc-55/97	Sebastian Klochovicz	Fotografie Krzysztofa Gieraltowského	37 + P	Birgus	Kuneš
Bc-56/97	Josef Knápek	Skupina výtvarné fotografie - PROFIL	28 + 37	Borovička	Stibor
Bc-57/97	Tomáš Pánek	Současná novinářská fotografie v české republice	101	Birgus	Kuneš
Bc-58/97	Petr Sedlák	Amrotypie, ferrotypie, pannotypie a techniky obdobné	32 + P	Velkoborský	Kuneš
Bc-59/97	Jan Schejbal	Česká dokumentární fotografie 90. let 20. Století	89 + P	Birgus	Braný
Bc-60/97	Karol Skawiński	Fotografie Stefana Wojneckého	47 + 24	Birgus	Kuneš
Bc-61/97	Eduard Stuchlík	Nová věcnost v české fotografii 20. a 30. let	28 + P	Kuneš	Braný
Bc-62/97	Lucie Škvorová	Současná módní fotografie v Čechách	42	Chocholová	Márová
Bc-63/97	Jitka Váňová	Staré fotografické ateliéry v Opavě	38 + 20	Wünsch	Bartek
Bc-64/97	Petr Vilgus	Fotografie v období protektorátu Čechy a Morava	41 + P	Birgus	Chocholová
Bc-65/97	Martin Davidov	Historie zlínské fotografie	15 + 11	Borovička	Stibor
Bc.-66/98	David Hanykýř	Český portrét 90. let	43	Birgus	Borovička

Bc.-67/98	Ondřej Kalmán	Obrazové agentury v České republice	69	Chocholová	Mára
Bc.-68/98	Stephanie Kiwitt	Goldin Years – O Nan Goldinové	38	Birgus	Kuneš
Bc.69/98	Petr Pechman	Fotografie v časopise Mladý svět v letech 1989-97	51	Braný	Birgus
Bc.-70/98	Piotr Szymon	Život a dílo Josefa Dandy	43 + 26	Birgus	Braný
Bc.-71/98	Václav Štamfest	Jan Hajn – člen skupiny DOFO	59 + 38	Stibor	Bílek
Bc.-72/98	Daniel Waclawek	Život a dílo Jana Byrtuse	24 + P	Borovička	Bartek
Bc.-73/98	Jaromír Ernekr	Regionální fotografové Bechyňska	28	Kuneš	Myška
Bc.-74/98	Filip Habart	Prvky expresionismu v české fotografii	20 + P	Birgus	Kuneš
Bc.-75/98	Dita Horsteinerová	Dita Hornsteinerová – fotografie jako forma sebeterapie	38	Borovička	Kuneš
Bc.-76/98	Petr Hrubeš	Jan Pohribný, fotograf	29	Velkoborský	Podestát
Bc.-77/98	Jakub Chleboun	Amatérské fotografické spolky v Ostravě 1926 - 1948	28 + P	Bartek	Kuneš
Bc.-78/98	Kateřina Indrová	Josef Pírka	45 + P	Kuneš	Bartek
Bc.-79/98	Martin Kouba	České dokumentaristické dílny 80. a 90. Let	24 + 7	Birgus	Podestát
Bc.-80/98	Jiří Kudělka	Metodika výuky obrazové skladby na Lidové konzervatoři v Ostravě	44	Siostrzonek	Stibor
Bc.-81/98	Alica Marková	Fotografia na škole užitkového výtvarnictva v Košiciach	74	Šmok	Velkoborský
Bc.-82/98	Antonín Mikšík	Česká surrealistická fotografie 80. a 90. Let	47 + 12	Kuneš	Myška
Bc.-83/98	Vladimír Murtin	Weegee	29 + 25	Birgus	Štreit
Bc.-84/98	Evžen Sobek	Teoretické práce Eugena Wiškovského	22	Birgus	Štreit
Bc.-85/98	Jan Světlík	Socialistický realismus v československé publikované fotografii 40. a 50. let	97	Birgus	Šmok
Bc.-86/98	Karel Špoutil	Fotografie Prahy třicátých let	88 + 19	Birgus	Chocholová
Bc.-87/98	Jiří Štencek	Naši portrétisté od I. světové války po současnost ve sbírce SZMO	28	Birgus	Borovička
Bc.-88/98	Barbora Tomášová	Abstraktní tendence v české fotografii 60. let	42	Kuneš	Bílek
Bc.-89/98	Tomáš Veselý	Fotografové v současné české reklamě	24	Mára	Myška
Bc.-90/98	Jiří Votýpka	Fotografie Pavla Diase	42 + CD	Braný	Chocholová

Bc. - 91/99	Roman Číž	Fotografia na VŠVU v Bratislavě	39 + 14	Birgus	Velkoborský
Bc. - 92/99	Antonín Střešek	Plakát a fotografie	28	Chocholová	Myška
Bc.– 93/99	Bohdana Leederová	Sakrální motivy v díle Fr. Drtikola	38 + 46	Birgus	Podestát
Bc.– 94/99	Martin Popelář	Lidé Hlučínska 90. let 20. století	71	Birgus	Podestát
Bc. – 95/99	Pavel Rozsíval	Michal Macků	61	Stibor	Birgus
Bc. 96/99	Marek Santarius	Polští fotografové publ. v časopisu ZWORT	61	Bartek	Borovička
Bc.– 97/99	Jiří Škabrada	Štencův archív	28 + 10	Chocholová	Velkoborský
Bc.– 98/99	Jan Tabery	Josef Bartuška	40	Birgus	Kuneš
Bc – 99/99	Vladimír Kozelek	Fedor Gabčan	23+P	Bartek	Podestát
Bc – 100/99	Miroslav Němeček	Ján Šmok – dílo a osobnost	40+obr.	Birgus	Kuneš
Bc – 101/99	Miroslav Ottmar	Fotografická tvorba Václava Stratila	38	Kuneš	Siostrzonek
Bc – 102/99	Martin Plitz	Josef Prošek	35+obr.	Birgus	Siostrzonek
Bc- 103/00	Vít Šimánek	Romové před objektivy českých fotografů od 60. let 20. století do současnosti	75	Birgus	Štreit
Bc- 104/00	Dušan Tománek	Dva směry módní fotografie v devadesátých letech	24+obr.	Birgus	Chocholová
Bc- 105/00	Ladislav Vavřík	Fotograf Bohuslav Růžička	45+obr.	Bartek	Stibor
Bc- 106/00	Pavel Weber	František Povolný a Fotoskupina pěti	45+obr.	Myška	Kuneš
Bc- 107/00	Robert Žákovič	Fenomén fotografie v Psychiatrické léčebně Bohnice	33	Kuneš	Podestát
Bc- 108/00	Mária Hudáková	Fotografie Jána Poláka	21+obr.	Velkoborský	Braný
Bc- 109/00	Lucia Nimcová	Osobnost a dílo Karla Cudlína	40+obr	Braný	Podestát
Bc- 110/00	Naďa Vášová	Bohumila Bloudilová	30+obr.	Kuneš	Pospěch
Bc- 111/00	Lumír Bechný	Vsetínské fotoateliéry v letech 1839 – 1948	34+obr.	Borovička	Stibor
Bc- 112/00	David Boukal	Osobnosti českobudějovické fotografie po roce 1960	48+obr.	Birgus	Kuneš
Bc- 113/00	Katarina Hanová	Žena pohledem ženy v 90. letech v české fotografii	45+obr.	Birgus	Kuneš
Bc- 114/00	Miroslav Chlad	Zlín a jeho lidé devadesátých let 20. století	25+obr.	Štreit	Pospěch

Bc-115/00	Lucie Chramostová	Jan Jindra	50+obr.	Kuneš	Podestát
Bc-116/00	Kateřina Jochová	Josef Ehm	54	Birgus	Chocholová
Bc-117/00	Jiří Krupka	Karel Hájek	37	Chocholová	Podestát
Bc-118/00	Lada Krupková	Vztahy české a sovětské fotografické avantgardy	52	Birgus	Kuneš
Bc-119/00	Michaela Kuzikovská	Komunikační proces ve fotografii	35	Siostrzonek	Pospěch
Bc-120/00	Martina Trtíková	Skupina VOX	34	Myška	Stibor
Bc-121/00	Martina Marková	Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund	73	Birgus	Siostrzonek
Bc-122/00	Pavol Orvan	Olga Bleyová – život a dílo	41	Birgus	Bartek
Bc-123/00	Roman Pavlovič	Pavel Pecha	58+obr.	Birgus	Kuneš
Bc-124/00	Josef Mirovský	Módní fotografie v Československu v letech 1948 – 1989	35	Chocholová	Pospěch
Bc-125/00	Otmar Petyniak	Královéhradecká amatérská fotografie v letech 1945 – 1989	85	Birgus	Kuneš
Bc-126/00	Pavel Roubal	Fotograf – Rostislav Košťál	24+obr.	Myška	Bartek
Bc-127/00	František Rusek	-	-	-	-
Bc-128/01	Lubomír Ančinec	Fotografická tvorba Vladimíra Židlického	46+35	Pospěch	Stibor
Bc-129/01	Iveta Juchelková	Miloslav Stibor, olomoucká fotografie 60. let	37	Myška	Borovička
Bc-130/01	Miroslav Kotěšovec	Karel Kruis, 1851 – 1917	64+CD	Scheufler	Kuneš
Bc-131/01	Tomáš Krásenský	Fotografie a typografie v českém umění	22+3	Karlas	Pospěch
Bc-132/01	Linda Kriegerbecková	Fotografie Ericha Einhorna	59+18+CD	Pospěch	Myška
Bc-133/01	Zlatuše Linhartová	Fotografie v Teplicích po druhé světové válce	27	Kuneš	Myška
Bc-134/01	Karel Poneš	Fotografie v Softwarových novinách 90. let	22+10	Myška	Karlas
Bc-135/01	Martin Procházka	Fotografie Josefa Ptáčka	26+19	Kuneš	Chocholová
Bc-136/01	Martin Sklenka	Fotografie Josefa Sklenky a Hany Sklenkové	54+25	Bartek	Braný
Bc-137/01	Matěj Stránský	Varšavské ghetto ve fotografiích	33+35	Kuneš	Pospěch
Bc-138/01	Monika Tomášková	Novinářská fotografie v deníku MF Dnes na přelomu 20. a 21. století	64	Myška	Stibor

Bc-139/01	Petra Váňová	Jiří Jeníček – fotograf, filmař a teoretik	27	Birgus	Kuneš
Bc-140/01	Andrea Velnerová	Václav Zykmund	55+6+9	Myška	Stibor
Bc-141/01	Lenka Zetková	Fotografie v arteterapii	34+11	Siostrzonek	Kuneš

, Magisterské teoretické diplomové práce

Poř. číslo	Jméno a příjmení	Název práce	Rozsah + přílohy	Vedoucí	Oponent
Mgr-01/98	Irena Armutidisová	České sbírky tvůrčí fotografie	63	Myška	Birgus
Mgr-02/98	Michaela Dusíková	Časopis fotografický obzor ve 30. a 40. letech	200	Birgus	Kuneš
Mgr-03/98	Milan Kníže	Němečtí fotografové v předválečném Československu	77	Birgus	Kuneš
Mgr-04/98	Jaroslav Malík	Rudolf Janda	46 + 15	Myška	Braný
Mgr-05/98	Magdaléna Pažourková	Brněnská fotografie 1939 – 1989	169	Myška	Birgus
Mgr-06/98	Tomáš Pospěch	Socialisticko-realistické tendence v české fotografii	124 + 24	Birgus	Kuneš
Mgr-07/98	Jarmila Šimáňová	Česká fotografie náboženských poutí	114	Myška	Velkoborský
MgA. 08/99	Jolana Havelková	Fotografická tvorba Rudolfa Sikory	63+30	Velkoborský	Štreit
MgA. 09/99	Maria Sliwa	Jerzy Lewczynski	100	Birgus	Bartek
MgA. 10/99	Martin Smékal	Fenomén Ostravska jako specifický motiv v české poválečné fotografii	52+44	Birgus	Kuneš
MgA. 11/00	Vítězslava Ivičičová	Současná české erotická fotografie	140	Birgus	Kuneš
MgA. 12/00	Ondřej Kocourek	Česká reportážní a dokumentární fotografie 1945 – 1968	75	Birgus	Podestát
MgA. 13/00	Evžen Sobek	Teoretické práce české avantgardy	159	Kuneš	Birgus
MgA. 14/00	Jiří Votýpka	Fotograf Pavel Dias	76	Braný	Chocholová
MgA. 15/00	Tomáš Macíček	Česká krajinářská fotografie 90. let 20. století	94	Birgus	Pohribný
MgA. 16/01	Jakub Chleboun	Barevný portrét v české fotografii	49	Pospěch	Mára
MgA. 17/01	Jiří Křenek	Fotografie motorismu	54+48	Pohribný	Pospěch
MgA. 18/01	Vladimír Murtin	Fotografie v „Leica“ Wetzlaru v letech 1945-1955	70	Bartek	Pospěch

MgA. 19/01	Igor Šefr	Skupina Rekrafo	68	Myška	Kuneš
MgA. 20/01	Martin Kouba	Kolektivní projekty dokumentární fotografie 80. a 90. let 20. století v České republice	59	Birgus	Podestát
MgA. 21/01	Petr Sedlák	Václav Jírů	86+71	Birgus	Kuneš
MgA. 22/01	Piotr Szymon	Stanislav Markowski. Fotograf angažovaný	164	Birgus	Kuneš
MgA. 23/01	Karel Špoutil	Fotografie Prahy čtyřicátých let dvacátého století	84	Birgus	Chocholová
MgA. 24/01	Barbora Tomášová	Běla Kolářová	63	Pohribný	Štreit
MgA. 25/01	Petr Vilgus	Pestrý týden 1926 - 1945	154+18+ CD	Chocholová	Kuneš
MgA. 26/01	Marek Vondra	Fotograf Jiří Horák	64	Myška	Borovička

PŘÍLOHA 3.

Seznam studentů a absolventů ITF 1990 – 2002

***Vysvětlivky k tabulce:** Z – zanechal(a) studia, Bc. + rok (rok zakončení bakalářského studia na ITF), Mgr (MgA.) + rok (rok zakončení magisterského studia na ITF), 1-5. ročník (stav k 1.1.2002)*

Jméno	zařazení	město	země	poznámka
Śliwa Maria, MgA	Bc. 1995, MgA.1999	Czerwionka	Polsko	
Adam Petr	Z	Šumperk		vyřazen 31.8.1996
Adamíček Radovan	3b	Ostrava - Výškovice		
Adamus Pawel	2	Oświetim	Polsko	
Ančic Peter	3b	Trnava	Slovensko	
Ančinec Lubomír	Bc.	Napajedla		
Angelová Gabriela	2	Praha 3 - Vinohrady		
Armutidisová Irena, Bc.	Bc. 1994 Mgr. 1998	Veverská Kninice		
Balco Andrej	1	Pezinok	Slovensko	
Bárta Ivan	3b	Praha 3 – Žižkov		
Bartkiewicz-Podgórska Magdalena	3b	Katowice	Polsko	
Bártková Petra	3	Zlín		
Bartoš Jan	2p	Praha 6		přerušení studia
Bednarska Katarzyna	1	Katowice		
Bechný Lumír, Bc.	Bc. 2000	Valašské Meziříčí		
Bejtler Václav	3	Praha 4		
Bendová Markéta	2	Praha		
Benešová Petra	3b	Praha 8 – Libeň		
Beseda Petr	Z	Praha 3		ukončil - nestačil časově plnit úkoly
Biben Zdeněk	Z	Chotěboř		zanechal studia 3.5.1996
Bína Jiří, Bc.	Bc. 1996	Havířov		
Bíňovec Radim	Z	Praha 5		přestup na FAMU
Blahoušek Ota	Z	Olomouc		
Boba Branislav	3	Žilina	Slovensko	
Botek Josef	Z	Praha 3 - Vinohrady		
Boukal David, Bc., Ing.	Bc. 2000 5	České Budějovice		
Branč Jan	2	Praha 7		
Brejšková Daniela	1	Praha 10		
Břeský Miroslav, Bc.	Bc. 1997	Čelákovice		
Břicháček Pavel, Bc.	Bc. 1997	Praha 4		
Bursíková Markéta	1	Praha 1		
Casadiová Pavlíková Vlasta	1	Hnojník 94		
Cikánek Antonín, Bc.	Bc. 1995	Lipník nad Bečvou		
Cikánková Julie	Z	Lipník nad Bečvou		
Ciprian Martin	1	Brno - Líšeň		
Codlová Magdalena	Z	Praha 10 - Strašnice		ukončení k 31.8.1999
Čáslava Martin	Z	Kolín II.		
Čermáková Hana	1	Praha 6		
Čermáková Lucie	1	Nová Paka		

Černý Miroslav, Mgr.	Bc. 1993	Košice	Slovensko	
Čevela Ladislav, Bc.	Bc. 1993	Kopřivnice		
Čihula Pavel	3b	Praha 10		
Číž Roman, Bc.	Bc. 1999	Banská Bystrica	Slovensko	
Čvančara Tomáš, Bc.	Bc. 1993	Ostrava 4		
Dabrowski Grzegorz	3b	Bialystok	Polsko	
Dabrowski Jakub	2	Bialystok	Polsko	
Davidov Martin. Bc.	Bc. 1997	Zlín		
Dittrich Tomáš	Z	Praha 9		
Diviš František, Bc., JUDr.	Bc. 1994	Nový Bor		
Dohnalová Kateřina	Z	Olomouc		
Dörflová Barbora	1	Praha 6		
Dosoudil Pavel	Z	Praha 5		vyřazen pro neplnění úkolů
Dostálková Daniela	3	Třinec		
Dusíková Michaela, Bc.	Bc. 1996 Mgr. 1998	Beroun		
Dušák Petr	Z	Jihlava 1		přerušení 28.7.1997 30.9.1998
Dvořák Gabriel	3b	Brno – Vinohrady		
Dyntera Jan	1	Náchod		
Erneker Jaromír, Bc.	Bc. 1998	Bechyně		
Exnarová Alžběta	1	Zlín		
Fialová Markéta	3b	Praha 4		
Fišerová Barbora	3b	Praha 6 – Řepy		
Fleischer Ivan	1	Košice		
Frýdlová Jana	3	Praha 6		
Fusch Adam	Z	Praha 4		
Gáliková Alena	1	Trenčín	Slovensko	
Galle Tomáš	3b	Brno		
Garčic Lukáš	2	Frýdek-Místek		
Gébová Daniela	Z	Praha 3		zanechala studia pro prac. zaneprázdnění
Giba Marcin	1	Radlins	Polsko	
Goldbrichová Hana	3	150 00 Praha		
Górskij Andrzej, Mgr.	3b	Bialystok	Polsko	
Grünwaldová Blanka	Z	Brno		
Gratz Adam	1	Praha 4		
Gregor Daniel	Z	Praha 4		
Greguš Ján	Z	Lutila	Slovensko	
Grósová Kamila	Z	Brno		
Gřešek Antonín, Bc.	Bc. 1999	Praha 4		
Gúber Štefan, Bc.	Bc. 1994	Ostrava 4		
Habart Filip, Bc.	Bc. 1998	Praha 1		
Hadam Jakub	Z	Olomouc		
Hajd-Moussa Youcef	Z	Praha 6		vyloučen pro neplnění úkolů
Hajšmanová Eva, Bc.	Bc. 1993	Zruč nad Sázavou		
Halady Jan	Z	Břeclav		
Hamza Filip	Z	Praha 2		
Hanová Katarina, Bc.	Bc. 2000 5	Františkovy Lázně		
Hanykýř David, Bc.	Bc. 1998	Praha - východ		
Haratyk Miroslav	2	Oslavany - Vyhlídka		
Hardyn Marek	Z	Tychy	Polsko	vyřazen pro neplnění úkolů
Hasal Petr, Mgr.	Z 1	České Budějovice		přerušení do 9/2001

Háva David	3	Praha 2		
Havelková Jolana, Bc.	Bc. 1993 MgA. 1999	Kolín 1		
Havlík Přemysl	2	Praha 1		
Hlava Miroslav	Z	Moravská Třebová		přerušení do 30.9.1997
Hofírek David	Z	Nové Město p. S.		
Holub Petr	1	Praha 10		
Holzbachová Petra	3b	Praha 5		
Horák Pavel	Z	Praha 5		
Horázný Josef	3	Praha 3 – Žižkov		
Horník Petr	Z	Praha 10		
Hornsteinerová Dita, Bc.	Bc. 1998 5	Ostrava - Kunčice		
Hrdina Jiří	1	Ostrava – M. Hory		
Hrdina Lukáš	Z	Ústí nad Orlicí		zanechal studia 31.8.1999
Hrubeš Petr, Bc.	Bc. 1998	Havířov - Město		
Hrubý Marek, Ing.	3b	Vsetín		
Hrubý Martin	3b	Praha 4		
Hubač Róbert	1	Bratislava		
Hudáková Mária, Bc.	Bc. 2000	Košice	Slovensko	
Hudcová Světlana, Bc.	Bc. 1993	Ostrava 4		
Hudeček Alexandr	2	Praha 6		
Husák Stanislav, Bc.	Bc. 1994	Praha 9		
Chlad Miroslav, Bc.	Bc. 2000	Chomutov		
Chleboun Jakub, MgA.	MgA. 2001	Ostrava - Poruba		
Chramostová Lucie, Bc.	Bc. 2000 5	Újezd nad Lesy		
Indrová Kateřina, Bc.	Bc. 1998	Pardubice 2		
Ivičičová Vítězslava, Bc.	Bc. 1996	Brno		
IvičičováVítězslava, MgA.	MgA.2000	Brno		
Jakrlová Hana, Arch.	Z	Praha 5		
Janoch Pavel	Z	Praha 9 - Kbely		
Janů Karel	Z	Hranice		ukončení studia k 31.8.1999
Jasiok Vladislav	Z	Havířov		nedokončil - byl jen na jedné konzultaci
Jedlička Jan	2	Roztoky u Křivoklátu		
Jedlička Tomáš	Z	743 01 Bílovec		
Jiroutek Jiří, Bc.	Bc. 1994	460 01 Liberec		
Jochová Kateřina, Bc.	Bc. 2000 5	Nové Jirny, Praha - východ		
Jugasová Helena	2	760 01 Zlín		
Juchelková Iveta	Bc.	Přerov		
Juklová Martina	3b	Praha 3		
Kaiser Martin	Z	Karlovy Vary		ukončení studia 31.8.19
Kaliberová Irena	2	Praha 4 - Modřany		
Kalmán Ondřej, Bc.	Z	Jáchymov		ukončení studia k 31.8.1999
Kalusek Tomáš	Z	Chrudim		vyřazen 31.8.1996
Kalvachová Hana	2	Praha 1		
Kamenár Daniel	Z	Mikulov		zanechal studia 10.97
Kamenická Radka	3	Praha 1		
Káňa David	Z	Dolní Kounice		vyřazen pro neplnění úkolů
Kaplanová Eva	Z	Ostrava - Výškovice		
Kaprál Filip	Z	Strmilov		zanechal stud. pro fin.probl. 8.10.97

Káralová Kristýna	Z	Praha 9		ukončení studia k 31.8.1999
Karásek Jan	Z	Zlín		
Karásek Jiří	Z	Otrokovice		ukončení studia k 31.8.1999
Kardasz Adam	Z	Bialystok	Polsko	vyřazen pro neplnění úkolů
Karola Petr, Bc.	Bc. 1996	Vsetín		
Kelemen Róbert	Z	Opava		vyřazen pro neplnění úkolů
Kessner Milan	2	Hradec Králové		
Kincl Martin	Z	Praha 10		vyřazen 31.8.1996
Kiwitt Stephanie, Bc.	Z - MgA	Lipsko	Německo	ukončení studia k 31.8.1999
Klaková Martina, Bc.	Bc. 1993	Břeclav		
Klatka Grzegorz	3b	Katowice	Polsko	
Klimeš Martin	Z	Bruntál		
Klímová Jitka	Z	Vysoké Mýto		
Klochovicz Sebastian, Bc.	Bc. 1997	Radom	Polsko	
Knápek Josef, Bc.	Bc. 1997	Valašské Meziříčí		
Kníž Vladimír	2	Bratislava	Slovensko	
Kníže Milan, Bc.	Bc. 1994 Mgr. 1998	České Budějovice		
Kníže Milan, Mgr.		České Budějovice		
Knobloch Robert	Z	Hodkovice nad Moh.		zanechal studia k 3.10.1998
Kocourek Ondřej, Bc.	Bc. 1995 MgA. 2000	Plzeň		
Kochová Soňa	3b	Praha 4 – Modřany		
Kolaříková Kamila	Z	Praha 4 - Modřany		
Kolmačková Dagmar	Z	Praha 2		přešla na FAMU
Konečný Petr	3b	Blansko		
Kopic František	Z	Cítoliby		
Kořínková Eva	3	Říčany		
Kosař Martin	3b	Praha 6 - Dejvice		
Kotěšovec Miroslav	Bc.	Praha 3		
Kouba Martin, MgA.	MgA. 2001	Mariánské Lázně		
Koudela Aleš	Z	746 01 Opava		vyřaz. pro nepl. úkolů
Kovaříková Naďa, Bc.	5	Velim		
Kovářová Kateřina	1	Černošice		
Kozelek Vladimír, Bc.	Bc. 2000	Karviná - Nové Město		
Kožnárek Petr, Bc.	Bc. 1996	Brno		
Krásenský Tomáš	Bc.	Most		
Kratochvíl Antonín	3	Brno		
Kratochvílová Irena	Z	Nymburk		
Kreissl Daniel	Z	Beroun		vyřazen 31.8.1996
Krejčová Barbora	2	Brno		
Krejčová Eva	Z	Kroměříž		nezapsala se na stud. odd.
Kriegerbecková Linda	Bc.	Praha 8		
Kroul Jiří	1	Žamberk		
Krupka Jiří, Bc.	Bc. 2000	Praha 6 - Bubeneč		
Krupková Lada, Bc.	Bc. 2000	Praha 6 - Bubeneč		
Krynytsky Vladimír	1	Olomouc		
Křenek Jiří, Bc.	Bc. 1995	Praha 4		
Křenek Jiří, MgA.	MgA. 2001	Praha 2		
Kubíček Jiří, Ing.	Z	Brno		vyřazen 31.8.1996
Kubíček Michal	3b	Ostrava		

Kubíček Tomáš	2	Vamberk		
Kubień Agata	1	Katowice	Polsko	
Kubík Roman, Bc.	Bc 1995	Štenberk		
Kudělka Jiří, Ing.	Bc. 1998 Z - MgA.	Ostrava		
Kuklíková Barbora	2	Praha 5		
Kukula Petr	Z	Červený Kostelec		vyřaz. pro nepl. úkolů
Kuneš Pavel, Ing.	Z	Letohrad		vyřazen 31.8.1996
Kurc David	3b	Mariánské Lázně		
Kurel Jan	Z	Senohraby		
Kutaš Slavomír	Z	12 Košice	Slovensko	nenastoupil po přerušení
Kuzikovská Michaela, Bc.	Bc. 2000	Olomouc		
Kvizda Martin	2	Brno		
Kyrian David	Z	České Budějovice		vyřazen 3.1.1996
Kývala Josef, Bc.	Bc. 1996	Olomouc		
Lacoentre Julien	Z	Brno		
Leederová Bohdana, Bc.	Bc. 1999	Praha 4		
Lewańska Anna	2	Katowice	Polsko	
Lexová Andrea	Z	Olomouc		
Linhartová Zlatuše	Bc.	Teplice		
Ludvík Tomáš	2	Praha 5		
Macek Jiří	Z	Praha 5		
Macíček Tomáš, MgA.	Bc. 1996 MgA.2000	Mořkov		
Mahr Jan	2	Kamenný Újezd		
Malá Kateřina	3	Praha 7		
Malík Jaroslav, Mgr.	Bc. 1993 Mgr. 1998	Ostrava		
Marková Alica, Bc.	Bc. 1998	Košice 1	Slovensko	
Marková Martina, Bc.	Bc. 2000	Zlín		
Mášová Petra	Z	Brno		
Matela Pavel	3	Škrdlovice 237		
Mather Tomáš	3	Olomouc		
Matusiaková Anna	3	Tišnov		
Medková Ivana	Z	Praha 6 – Hradčany		ukončení studia k 31.8.1999
Midriak Roman	Z	Praha		
Michalík Zdeněk	Z	Karviná		
Mikitka Branislav	Z	Holič	Slovensko	vyřazen 9.1994
Mikoczi Viliam	Z	Bratislava		nespl. opak. povinností k 30.9.1999
Mikšík Antonín, Bc.	Bc. 1998	Paseka		
Mikyška Vilém, Bc.	Bc. 1996	Praha		
Milach Rafak	3	Gliwice	Polsko	
Mirovský Josef, Bc.	Bc. 2000	Roztoky u Prahy		
Misiarz Jan, Bc.	Bc. 1996	Ostrava - Hrabůvka		
Miškay Petr	3	Orlová – Lutyně		
Mrácký Jan	Z	Olomouc		
Muránský Martin	Z	Příbram 7		nenastoupil po přerušení
Murtin Vladimír, MgA.	Bc. 1998 MgA. 2001	Braunfels	Německo	
Navara Richard	1	Praha 10		
Němec Aleš	3	Praha 1		
Němeček Miroslav, Bc., Ing.	5	Praha 8		
Němeček Miroslav, Ing., Bc.	Bc. 2000	Praha 8		
Neupauer Branislav	1	Poprad	Slovensko	
Nievald Jan	Z	Praha – Hostivař		přestup na FAMU

Nimcová Lucia, Bc.	Bc. 2000 5	Humenné	Slovensko	
Novák Rostislav	Z	Liberec		vyřazen 31.8.1996
Novotná Barbora	3b	Praha 3		
Novozámská Martina	2	Praha 6 – Bubeneč		
Ondračka Vladimír, Bc.	Bc. 1993	Praha 8		
Ondzik Jozef, MUDr.	Z	Humenné	Slovensko	vyřaz. pro nepl. úkolů
Orvan Pavol, Bc.	Bc. 2000 5	Benešov		
Ottmar Miroslav, Bc.	Bc. 2000	Praha 9 - Kyje		
Ouřadová Lenka	2	Dobruška		
Ožana Jaroslav	Z	Ostrava – Poruba		ukončení studia k 31.8.1999
Pabián Agata	Z	Katowice	Polska	dlouhodobě v Asii
Pakosta Martin	1	Praha 4		
Palátová Alena	3	Brno		
Pališek Emil	Z	Olomouc		vyřaz. pro nepl. úkolů
Pališek Oldřich, Bc.	Bc. 1993	Olomouc		
Palkovičová Eva	2	Ostrava – Poruba		
Pánek Tomáš, Bc.	Bc. 1997	Praha 1		
Parkánová Václava	2	Praha 6		
Pátý Marcel	Z	Nový Bor		
Pavelka Michal	Z	Řevnice		
Pavienský Zbyněk	1	Maršovice 28		
Pavlíková Jitka	2	Praha 6 - Suchdol		
Pavlíková Marta	3b	Nýrsko		
Pavlovič Roman, Bc.	Bc. 2000	Trnava	Slovensko	
Pažourková Magdalena, Mgr.	Bc. 1994 Mgr. 1998	Brno		
Pech Luboš	1	Sedlčany		
Pecháčková Marika	3	Praha 2		
Pechman Petr, Bc.	Bc. 1998	Praha 7		
Peták Václav	1	Tábor		
Petr Robert	3	Praha 5 – Černošice		
Petrovová Linda	3b			
Petřina Daniel	Z	Praha 2		
Petyniak Otmar, Bc.	5	Nový Bydžov		
Petyniak Otmar, Bc.	Bc. 2000	Nový Bydžov		
Písaříková Kamila	3b	Praha 2 - Vinohrady		
Piskorová Laura	3b			
Pitrák Lukáš	Z	Praha 6		přerušení studia
Plešinger David, Ing.	Z	Brno – Komín		
Plitz Martin, Bc.	5	Praha 5		
Plitz Martin, Bc.	Bc. 2000	Praha 5		
Pobříslo Karel, Bc.	Bc. 1993	Kadaň		
Pohanka Pavel	Z	Olomouc		vyřazen 9.1994
Poláček Michal	2	Ostrava-město		
Poláková Silvia	1	Bratislava 4,		
Polanecká Gabriela	1	Brno - Vinohrady		
Poliak Jano	Z	Zvolen	Slovensko	
Pólkosnik Robert	Z	Bialystok	Polsko	vyřazen
Polner Luděk, Bc.	Bc. 1993	Kopřivnice		
Poneš Karel	Bc.	Brno		
Popelář Martin, Bc.	Bc. 1999	Ostrava		
Porubán Tomáš	Z	Bratislava	Slovensko	
Pospěch Tomáš Mgr., MgA.	Bc. 1996 MgA. 1998	Hranice		
Pospíšil Jiří	2	Vrchlabí		
Procházka Lukáš	Z	Praha 6 - Vokovice		vyřaz. pro nepl. úkolů
Procházka Martin	Bc.	Praha 6		

Procházková Alžběta, Bc.	Bc.042/96	Pardubice		
Prokůpek Lukáš	3b	Praha 6 - Břevnov		přerušení do 09/2001
Pužmanová Lenka	3b	České Budějovice		
Rasch Jan	1	Praha 6		
Rašlová Andrea, Mgr.	Z	Bratislava	Slovensko	
Raub David	3b	Mukařov		
Rendl Miroslav	1	Praha 4 - Krč		
Rerych Zdeněk	Z	Praha 8		vyřazen 31.8.1996
Rosecká Blanka	2	Praha 1		
Roubal Pavel, Bc.	Bc. 2000	Brno		
Rozsíval Pavel, Bc.	Bc.1999	Hlubočky		
Rusek František	Z	Liberec 1		neobhájil teoretickou práce
Rusňáková Kateřina	1	Brno - Jundrov		
Říha Martin	3	Praha 8 – Troja		
Sadloňová Jana	1	Bratislava	Slovensko	
Samková Ludmila, Mgr.	Z	Nymburk		ukončení studia k 31.1.1999
Santarius Marek, Bc.	Bc. 1999	Albrechtice		
Santler Jaromír	3	Uherské Hradiště		
Sapák Svatopluk	Z	Brno		
Satoriová Jana	Z	Praha 5 - Smíchov		
Sedlák Petr, Bc.	Bc. 1997 MgA. 2001	Praha 3		
Schejbal Jan, Bc.	Bc. 1997	Černošice		
Schinabek Martin	Z	Plzeň		nenastoupil po přerušení
Schneider Michal	Z	Znojmo		
Sielska Anna	2	Katowice	Polsko	
Sikula Ondřej	3b	Ostrava – Zábřeh		
Simerová Kateřina, Bc.	Bc. 1996	Praha 2		
Skalický Vladimír	Z	Lanškroun		
Skálová Gabriela	Z	Praha 6		
Skawiński Karol, Bc.	Bc. 1997	Radom	Polsko	
Sklenka Martin	Bc.	Žamberk		
Skružný Zdeněk, Bc.	Bc. 1993	Praha 2		
Skýpala Vladimír	3b	Valašské Meziříčí		
Slabý Ondřej	1	Kuřim		
Slavík Igor, Mgr.	3b	Brno-Komín		přerušení do 09/2001
Smékal Martin, MgA., Ing.	Bc. 1993 MgA. 1999	Ostrava 4		
Smékalová Eva, Bc.	Bc. 1994	Ostrava 1		zemřela 1997
Smělík Marek	2	Brno		
Smeykal Karel	3	Český Krumlov		
Smolík Václav	Z	Plzeň		vyřaz. pro nepl. úkolů
Smolka Miloslav, Bc.	Bc. 1996	Šternberk		
Sobek Evžen, Bc.	Bc. 1998 MgA. 2000	Brno		
Sobotka Jakub, Bc.	Bc. 1996	Rožnov pod Radhoštěm		
Steinerová Petra	Z	Praha 3		zanechala studia k 15. 6. 1999
Steinmetz Veronika	2	Bietigheim-Bissingen	Německo	
Steinzová Lucie	3b	Oberursel	Německo	
Stojaník Jaroslav	Z	Kroměříž		
Stojaníková Klára	Z	Kroměříž		vyřaz. pro nepl. úkolů
Stránský Matěj	Bc.	Praha 4		
Strettiová Klára	Z	Běleč		
Stuchlík Eduard, Bc.	Bc.061/97	Brno		
Supernak Pawel	3b	Bialystok	Polsko	

Světlík Jan, Bc.	Bc. 1998 Z-MgA.	Olomouc		ukončení studia k 31.8.1999
Szcesniak Szymon	3	PL-81-815 Sopot	Polsko	
Szemző Viktor	1	Bratislava	Slovensko	
Szymon Piotr, MgA.	Bc. MgA.2001	Katowice	Polsko	
Šavrdová Lenka	3b	Úvaly		
Šebesta Zdeněk	Z	Praha 3		vyřazen 31.8.1996
Šefr Igor, MgA.	Bc. 1994 MgA. 2001	Brno 2		
Ševčík Zbyněk, Bc.	Bc. 1993	Sloup v Mor. krasu		
Šimáček Jiří	Z	Brno		vyřazen 9.1993
Šimánek Vít, Bc.	Bc. 2000 5	Praha 9		
Šimáňová Jarmila, Bc.	Bc. 1996 MgA. 1998	Liberec 1		
Šimurda Petr	2	Nový Jičín		
Šivic Josef	Z	Praha 10		přerušení studia do 09/2001
Škabrada Jiří, Bc.	Bc. 1999	Praha 1		
Škvorová Lucie, Bc.	Bc. 1997	Praha 4 - Chodov		
Špoutil Karel, Bc.	Bc. 1998 MgA. 2001	Praha 3 - Žižkov		
Štamfest Václav, Bc.	Bc.	779 00 Olomouc		ukončení studia k 31.8.1999
Štencek Jiří, Bc.	Bc. 1998 5	Opava		
Štěpánová Jana	3	Praha 10		
Štěrba Martin	3b	Praha		přerušení do 09/2001
Štrauch Štefan	1	Bratislava		
Šulc Vladimír	3b	Janovice		
Tabery Jan, Bc.	Bc. 2000 5	České Budějovice		
Tallerová Markéta	Z	Liberec 1		nedokončila z čas.dův.
Thýn Jiří	Z	Praha 8		ukončení studia k 31.8.1999
Tichý Dalibor	Z	Praha 3		ukončení studia k 31.8.1999
Tománek Dušan, Bc.	Bc. 2000	Zlín		
Tomášková Monika	Bc.	Brno		
Tomášová Barbora, MgA.	Bc. 1998 MgA. 2001	Praha 4		
Tóth Lehel, Bc.	Bc. 1993	Šala	Slovensko	
Trojanová Veronika	3b	Praha 6		
Trtíková Martina, Bc.	Bc120/00	Brno - Líšeň		
Třešňák Jan	Z	Praha 4		
Tuchliński Adam	Z	Bialystok	Polsko	zanechal
Tupá Martina	3	České Budějovice		přerušení do 09/2001
Turek Petr, Bc. Mgr.	Bc. 1994	Opava		
Turnerová Alice	Z	Praha 9		zanechal k 6. 9. 1999
Uhliar Roman, Ing.	Z	Zvolen	Slovensko	
Uhlíř Miloš, Bc.	Bc. 1994	Kuřím		
Ulrichová Linda, Bc.	Bc. 1995	Praha 1		
Vaca Jan	3	Ústí nad Labem		
Válek Antonín	1	Havířov		
Váňová Jitka, Bc.	Bc. 1997	Ostrava-Poruba		
Váňová Petra	Bc.	Praha-Běchovice		
Vášová Naďa, Bc.	Bc. 2000	Velim		
Vavřík Ladislav, Bc.	Bc. 2000	Ostrava 8		
Večeřová Eva	Z	Vysoké Mýto		
Vedra Roman	Z	Berkheim	Německo	

Velek Jan	Z	Brno		vyřaz. pro nepl. úkolů
Velnerová Andrea	Bc.	Brno - Komín		
Veselý Radomír	1	Uničov		
Veselý Tomáš, Bc.	Bc.1998 5	Praha 6		
Veszprémiová Zuzana	Z	Praha		
Vicencová Jana	Z	Olomouc		studuje další školu
Vilgus Petr, MgA.	Bc. 1997 MgA. 2001	Praha 8		
Vinárková Petra	2	Ostrava		
Vlk Jan	1	Ostrožská Lhota		
Vodáková Irena	1	Praha 1		
Vodička Miloslav	Z	Praha 2		ukončení studia k 31.8.1999
Vodňanský Tomáš	3	Praha 2		
Vojtek Lubomír	Z	Zvolen	Slovensko	vyřaz. pro nepl. úkolů
Vondra Marek, MgA. Ing.	Bc. 1996 MgA. 2001	Brno		
Vorel Miloš	2	Praha 2		
Voříšek Martin	Z	Praha 5		
Votavová Jana	Z	Ostrava - Mar. Hory		vyřazena 1.1.1996
Votýpka Jiří, MgA.	Bc. 1998 MgA.2000	Praha 4		
Vrabec Jan	3	Praha 4		
Vraj Jaroslav	Z	Přerov		vyřaz. pro nepl. úkolů
Vrtich Tomáš	1	Nové Mesto n. V.	Slovensko	
Všetiška Zdeněk	Z	Nové Město m. M.		vyřazen 31.8.1996
Wünsch Luděk, Bc.	Bc. 1993	Opava		
Waclawek Daniel, Bc.	Bc. 1998	Třinec		
Wawerková Hana	3	Praha 4		přerušení do 09/2001
Weber Pavel, Bc.	Bc. 2000 5	Brno-Líšeň		
Wišniewski Luboš	1	Praha 4 - Chodov		
Wolagiewicz Lukasz	1	Bialystok	Polsko	
Zapletalová Alena	1	Kamenice nad Lipou		
Zapletalová Veronika, MgA.	Z	Praha 6		vyřaz. pro nepl. úkolů
Zátorský Jan	3	Praha 6		
Zavadil Miroslav, Bc.	Bc. 1993	Kuřim		
Zeman Andrej, Bc., Ing.	Bc. 1994	Bratislava	Slovensko	
Zemanová Lenka	Z	Praha 8 - Vysočany		
Zerzoň Jiří, Ing.	2	Ostrava - Zábřeh		
Zetková Lenka	Bc.	Dolní Bečva 544		
Zezulka Marek	1	Praha		
Zmeškalová Renata	2	Ostrovačice		
Zůnová Petra	3b	Praha 4 – Michle		
Zwyrtek Tomasz	3	Brno		
Žákovič Robert, Bc.	Bc. 2000	Praha 8		
Žanta Aleš	Z	Rožnov p .R.		vyřaz. pro nepl. úkolů
Žielinská Martina	2	Zlín		

PŘÍLOHA 4.

Přehled předmětů, způsob zakončení a počty kreditů

Blok TF1/A – Tvůrčí fotografie (kredity A) 1. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Krajinářská fotografie	6	20/40	Z Zk	1
Fotografické zátiší	6	20/40	Z Zk	1
Základy reportážní fotografie	6	20/40	Z Zk	1
Barevné skladebné postupy I	4	10/40	Z Zk	1
Stavba a skladba fotograf. obrazu	4	20/40	Z Zk	1
Technika černobílé fotografie	4	20/40	Z Zk	1
Dějiny fotografie do roku 1918	5	20/20	Z Zk	1
Typografie a užitá grafika	4	20/40	Z Zk	1
Dějiny výtvarného umění I	4	20/20	Z Zk	1
Výstavní soubor	6	10/60	Z Zk	1

Blok TF1/B – Tvůrčí fotografie (kredity B) 1. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Základní principy osvětlování	5	20/20	Z	1
Práce s velkoformátovým přístrojem	5	20	Z	1
Současná fotografie I	2	20	Z	1
Základy sociologie I	2	20	Z	1

Blok TF1/C – Tvůrčí fotografie (kredity C) 1. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Tvůrčí dílna	5		Z	1
Fotografický plenér	1		Z	1
Fotografická exkurze	1		Z	1

Blok TF2/A – Tvůrčí fotografie (kredity A) 2. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Dokumentární publikace	6	20/40	Z Zk	2
Fotografický portrét	6	20/40	Z Zk	2
Užitá fotografie	6	20/40	Z Zk	2
Barevné skladebné postupy II	4	10/40	Z Zk	2
Fotografie plastiky a architektury	4	20/40	Z Zk	2
Dějiny fotografie 1918 - 1945	5	20/20	Z Zk	2
Výstavní soubor	6	10/60	Z Zk	2
Technolog. fotografie, exponometrie a senzitometrie	4	20/40	Z Zk	2
Typografie a základy počítačové grafiky	4	20/40	Z Zk	2
Dějiny výtvarného umění II	4	20/20	Z Zk	2
Práce s velkoformátovým přístrojem	3	20/40	Z	2
Seminář kritiky fotografie	3	20	Z	2

Blok TF2/B – Tvůrčí fotografie (kredity B) 2. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Teorie fotografie	2	20	Z	2
Současná fotografie II	2	20	Z	2
Práce s elektronickými blesky I	5	20/20	Z	2
Základy sociologie II	2	20	Z	2
Základy digitální fotografie	2	10	Z	2

Blok TF2/C – Tvůrčí fotografie (kredity C) 2. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Tvůrčí dílna	5		Z	2
Fotografický plenér	1		Z	2
Fotografická exkurze	1		Z	2

Blok TF3/A – Tvůrčí fotografie (kredity A) 3. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Intermediální tvorba	6	20/40	Z Zk	3
Dokumentární soubor	6	20/40	Z Zk	3
Akt	6	20/40	Z Zk	3
Práce s modelem	6	20/40	Z Zk	3
Reklamní fotografie I	6	20/40	Z Zk	3
Dějiny fotografie po roce 1945	5	20/20	Z Zk	3
Dějiny výtvarného umění III	4	20/20	Z Zk	3
Příprava praktické bakalářské diplomové práce	3	20/80	Z	3
Příprava teoretické bakalářské diplomové práce	3	20/80	Z	3
Státní závěrečná zkouška			SZZk	3

Blok TF3/B – Tvůrčí fotografie (kredity B) 3. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Počítačová grafika a DTP I	5	20/40	Z Zk	3
Seminář zonálního systému	4	20	Z	3
Současná fotografie III	2	20	Z	3
Psychologie umění I	2	20	Z	3

Blok TF3/C – Tvůrčí fotografie (kredity C) 3. ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Tvůrčí dílna	5		Z	3
Fotografický plenér	1		Z	3
Fotografická exkurze	1		Z	3

Blok TF4/A – Tvůrčí fotografie (kredity A) 1. (celkově 4.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Ateliérová cvičení I	6	20/40	Z Zk	4
Fotografická ilustrace	6	20/40	Z Zk	4
Subjektivní dokument	6	20/40	Z Zk	4
Česká fotografie 20. století I	5	20/20	Z Zk	4
České výtvarné umění 20. století	4	20/20	Z Zk	4
Výstavní soubor III	6	10/60	Z Zk	4
Příprava praktické magisterské diplomové práce I	4	20/80	Z	4
Příprava teoretické magisterské diplomové práce I	4	20/80	Z	4
Angličtina I	0			4

Blok TF4/B – Tvůrčí fotografie (kredity B) 1. (celkově 4.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
1 Akt, portrét, figurální detail	6	20/40	Z Zk	4
2 Medailon osobnosti	6	20/40	Z Zk	4
3 Reklamní fotografie II	6	20/40	Z Zk	4
4 Módní fotografie	6	20/20	Z Zk	4
Fotografická technika I	3	10	Z	4
Počítačová grafika a DPT II	3	20/40	Z	4
Digitální fotografie	2	10	Z	4
Současná fotografie IV	2	20	Z	4
Psychologie umění II	2	20	Z	4

Blok TF4/C – Tvůrčí fotografie (kredity C) 1. (celkově 4.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Tvůrčí dílna IV	5		Z	4
Fotografický plenér IV	1		Z	4
Fotografická exkurze IV	1		Z	4

Blok TF5/A – Tvůrčí fotografie (kredity A) - 2. (celkově 5.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Ateliérová cvičení II	6	20/40	Z Zk	5
Česká fotografie 20. století II	5	20/20	Z Zk	5
Současné výtvarné umění	4	20/20	Z Zk	5
Diplomový teoretický seminář II	2	20	Z	5
Příprava praktické magisterské diplomové práce II	6	20/80	Z	5
Příprava teoretické magisterské diplomové práce II	6	20/80	Z	5
Angličtina II	6		Z Zk	5
Státní závěrečná zkouška			SZZk	5

Blok TF5/B – Tvůrčí fotografie (kredity B) – 2. (celkově 5.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
1 Barevná výtvarná fotografie	6	20/40	Z Zk	5
2 Divadelní fotografie	6	20/40	Z Zk	5
3 Reklamní fotografie III	6	20/40	Z Zk	5
4 Objekt v prostoru	6	20/40	Z Zk	5
5 Barevná dokumentární fotografie	6	20/40	Z Zk	5
Počítačová úprava fotografií	6	20/40	Z	5
Aplikovaná digitální fotografie	4	10	Z	5
Fotografická technika II	2	20	Z	5
Současná fotografie V	2	20	Z	5
Přehled dějin filmu	2	20	Z	5

Blok TF5/C – Tvůrčí fotografie (kredity C) 2. (celkově 5.) ročník

název předmětu	kredit	rozsah	LS	ročník
Tvůrčí dílna V	5		Z	5
Fotografický plenér V	1		Z	5
Fotografická exkurze V	1		Z	5

Zdroje

Periodický tisk

- Martina Macková: Fotografičtí bakaláři na univerzitě; Moravskoslezský den; 8.7.1994
- Věra Matějů: Institut tvůrčí fotografie; Fotografie–Magazín; 1/1995
- Aleš Kuneš: Potřetí nová jména v Pražském domě fotografie; Denní Telegraf; 26.1.1995
- Ivona Foltysová: Cestovatel s fotoaparátem; Naše Opavsko; 10.3.1995
- (jih): Dokumenty života; Svoboda; 7.4.1995
- Josef Chuchma: Mohutný dokument o hořkosti války; Mladý svět; 23/1995
- Vladimír Birgus: Akreditace magisterského studia oboru tvůrčí fotografie; Noviny Slezské univerzity; 6/1995
- Vladimír Birgus: Hořká léta 1939-1947; Noviny Slezské univerzity; 6/1995
- (if): Experiment v usměrněné instalaci; Naše Opavsko; 2.6.1995
- Vladimír Fekar: Z Edenu mladých fotografů; Region; 13.2.1996
- (mat): Čtvrtstoletá bilance; Hospodářské noviny; 15.2.1996
- Aleš Kuneš: Staronová fotografická škola se představuje; Denní Telegraf; 23.2.1996
- (pal): Dokumentarista Dias zahájil Projekt Zlín; MF DNES; 1.2.1997
- Andrej Bán: Univerzitka; REFLEX; 30.1.1997
- Ivan Augustin: Sakrální architektura na Hlučínsku má i dnes své neodolatelné kouzlo; Zemské noviny; 12.3.1998
- (pes): Lidé byli méně otevření, říká tajemník institutu; MF Dnes; 21.10.1998
- Slávka Červená: Cestovatel Zikmund je nadšen výstavou; Zemské noviny; 26.10.1998
- Dana Drcmánková: Fotografy zaujalo neosobní kouzlo Zlína; MF Dnes; 29.10.1998
- (jih): Tvůrčí fotografie má své zázemí; Svoboda; 13.1.1999
- Renáta Ramazanová: Pohled do tváře současnosti provázený kouzlem okamžiku; Svoboda; 22.3.1999
- Petr Šiřina: Štreit si letí pro cenu; Blesk; 29.9.1999

- Michal Kubíček: Velký projekt vznikal nenápadně; Moravskoslezský den; 2.6.1999
- František Koudelka: překlad projevu - Výstavu diplomových prací studentů Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě v den 417. výročí založení Julius-Maximilians-Universität Würzburg zahajoval prezident univerzity profesor Theodor Berchem; Noviny Slezské univerzity; 6/1999
- Vojtěch Bartek: První magistři ITF vystavují v indické Bombaji; Noviny Slezské univerzity; 12/1999
- Renáta Ramazanová: Špičkoví tvůrci z regionální školy; Svoboda; 18.12.1999
- (jih): Papežské poděkování potěšilo; Svoboda; 7.2.2000
- Vojtěch Bartek: Fotografie je nejrozšířenější koníček na světě; Noviny Slezské univerzity; 6/2000
- Martin Smékal: Poděkování za přínos fotografii; Svoboda; 31.10.2000
- Michal Kubíček: Dvě výstavy české fotografie v Budapešti/Nejlepší fotografickou knihu sestavil Vladimír Birgus; Noviny Slezské univerzity; 12/2000
- Vladimír Birgus: Ocenění studentů Institutu tvůrčí fotografie; Noviny Slezské univerzity; 11/2001
- Vladimír Birgus: Institut tvůrčí fotografie se představuje; Noviny Slezské univerzity; 2/2002
- Zpravodajství ČTK

Internet

- www.slu.cz
- www.fotoskola.cz
- www.sca-art.cz
- www.famu.cz
- www.vsup.cz
- www.vutbr.cz
- www.utb.cz
- www.msmt.cz
- katalog.upm.cz

Diplomové práce

- Martin Popelář: Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století; bakalářská diplomová práce na ITF FPF SLU; 1999
- Pavel Břicháček: Institut výtvarné fotografie svazu českých fotografů; bakalářská diplomová práce na ITF FPF SLU; 1997
- Petra Zůnová: Dokumentární fotografie na Institutu tvůrčí fotografie na přelomu 2. a 3. tisíciletí; bakalářská diplomová práce na ITF FPF SLU; 2002

Oficiální dokumentace

- Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., Doc. PhDr. Vladimír Birgus: Návrh na zřízení magisterského studia oboru tvůrčí fotografie – podklady pro jednání Akreditační komise vlády ČR (vč. příloh); 1994
- Výroční zprávy Slezské univerzity
- Prof. RNDr. Demeter Krupka, DrSc., Prof. PhDr. Vladimír Birgus: Žádost o prodloužení platnosti akreditace bakalářského studijního programu – podklady pro jednání Akreditační komise vlády ČR (vč. příloh); 2001
- Prof. RNDr. Demeter Krupka, DrSc., Prof. PhDr. Vladimír Birgus: Žádost o prodloužení platnosti akreditace magisterského studijního programu – podklady pro jednání Akreditační komise vlády ČR (vč. příloh); 2001
- Mgr. Václav Podestát: Oponentský posudek fotografického projektu „Lidé Hlučínska 90. let 20. století“; nedatováno
- Zákon o vysokých školách č. 111/1998 Sb. vč. změn provedených zákonem č. 210/2000 Sb. a zákonem 147/2001 Sb.

Publikace, katalogy

- Listy o fotografii, Acta Photographica Universitatis Silesianae Opaviensis, ITF; 1994-2001
- Institut tvůrčí fotografie – 5/25; ITF 1996
- Karel Otto Hrubý; katalog; 1996; I. Armutidisová, H. Beránková, M. Myška
- Zlín a jeho lidé devadesátých let 20. století ve fotografiích, ITF 1997
- Listy o fotografii, Acta Photographica Universitatis Silesianae Opaviensis, ITF; 1998
- Lidé Hlučínska devadesátých let 20. století ve fotografiích; ITF 1999

Ostatní zdroje

- Individuální rozhovory s pedagogy ITF – březen 2001 - květen 2002
- Sylaby IVF a ITF – 1990-2000
- Kronika ITF – 1994-1998
- Dopisy Vladimíra Birguse studentům